

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**AİLENİN İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ÜMRANIYE
İLÇESİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

Tezi Hazırlayan : **Serkan ARSLAN**

İSTANBUL, 2008

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**AİLENİN İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ÜMRANIYE
İLÇESİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

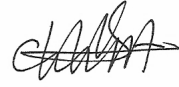
Tezi Hazırlayan :
Serkan ARSLAN
Öğrenci No:
060712109

Danışman:
Dr. Zülfikar ÖZKAN

İSTANBUL, 2008

YEMİN METNİ

Sunduğum Yüksek Lisans Tezimi, Akademik Etik İlkelerine bağlı kalarak, hiç kimseden akademik ilkelere aykırı bir yardım almaksızın bizzat kendimin hazırladığına and içerim. 20 / 08 / 2008

Serkan ARSLAN

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

01.09.2007

Enstitümüz *İşletme Yönetimi* Anabilim dalı *Eğitim Yönetimi ve Denetimi* Bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 060712109 numaralı *Serkan Arslan*'ın "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*AİLENİN, İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ÜMRANIYE İLÇESİ ÖRNEĞİ)*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 21.08.2008 tarih ve 2008/21 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Kampüsünde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (45 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi ~~açıklığı/oybirliği~~ ile *Kabul/Red veya Dürütme* kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 1 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
DR. ZÜLFİKAR ÖZKAN

ÜYE
PROF.DR. MUSTAFA DELİCAN

ÜYE
PROF.DR. MEHMET FİKRET GEZGİN

AİLENİN, İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ÜMRANIYE İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Tezi Hazırlayan: Serkan ARSLAN

Özet

Bu tez çalışmasında; ailenin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısı üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Araştırmanın amacı Türk Eğitim Sistemi'nin güçlenmesine katkıda bulunmaktır. Araştırmanın teorik kısmında kaynak taraması yapılmış, alan çalışması kısmında da anketten faydalanılmıştır.

Bilindiği gibi eğitim sisteminin amacı nitelikli ve başarılı insanlar yetiştirmektir. Fakat günümüzde, ilköğretimin II. kademesinde eğitimi başarılı bir şekilde tamamlayan öğrenciler olduğu gibi, bu eğitimi başarısız olarak tamamlayan öğrencilerin sayısı da bir hayli fazladır. Bu durum, öğrencilerin başarısızlığına sebep olan faktörlerin araştırılması ve çözümlenmesi gereğini doğurmaktadır. Bu çalışmada öğrencinin başarısını etkileyen faktörlerden aile ele alınmıştır. Çünkü, çocuğun eğitiminden birinci derecede ailenin sorumlu olması ve çocuğun zamanının büyük bir kısmını ailesinin yanında geçirmesi aileyi diğer faktörlere göre önemli kılmaktadır.

Ailenin gelir durumu, eğitim durumu, çocuğa sağladığı imkanlar, ailenin eğitime bakış açısı, ailece boş zamanlarda yapılan aktiviteler, ailenin okuma alışkanlıkları, ailede yaşayan kişi sayısı ve aile üyeleri arasındaki ilişkiler gibi aileye ait özellikler öğrencilerin okul başarılarını etkilemektedir. Hazırlanmış olduğumuz anket çalışmasında da bu özelliklerin öğrenci başarısını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Araştırma sonucunda ailenin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısını etkilediği görülmüştür. Araştırma sonuçları eğitimcilere ve ailelere öğrencilerin okul başarılarını artırmak için yapılacak çalışmalarda rehber olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Aile, İlköğretim II. Kademe, Öğrenci, Okul Başarısı, Başarıyı Etkileyen Faktörler

THE EFFECT OF FAMILY ON SECONDARY SCHOOL STUDENT'S SUCCESS (ÜMRANIYE DISTRICT EXAMPLE)

Presented By: Serkan ARSLAN

Abstract

In this study; it is delved into the effect of family on secondary school student's success. The purpose of the study is to make a contribution to strengthen The Turkish Education System. During the theoretical process of this study the sources were searched thoroughly and in the field study it is benefitted from the surveys.

As known, the goal of the education system is to bring up both qualified and successful people. Today there are students graduating successfully from the secondary education schools, however the number of the students who fail to graduate successfully is considerably high. This aspect arises the necessity of analyzing and searching the effects causing students failure. In this study family, as one of the factors that effects student success, is discussed. Parents being primarily liable for their children's education and and the fact that kids spending most of their time with them make family more important compared to other factors.

The characteristics of the family such as montly income, educational background, view point about education, activities performing as a family in leisure time, reading habits, the number of the family members and the relationship within the family effect the student's school success. It has been searched that whether these characteristics have effect on student success via performing surveys. As a result of the surveys it has been realized that family effects the success of secondary school students. For the forthcoming researches, the results of this study will help pedagogues and families to improve students school success.

Key Words: Education, Family, Secondary School, Student, School Success, Factors Effecting Success.

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni	
Jüri Sayfası	
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeler	
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler (Abstract)	
Tablolar Listesi	III
Kısaltmalar	IV
Giriş	1

I. BÖLÜM

EĞİTİM, OKUL BAŞARISI VE AİLE

1. EĞİTİM VE OKUL BAŞARISI	4
1.1. Eğitimin Tanımları	4
1.2. Eğitimin Önemi ve Toplumsal Kalkınmadaki Yeri	6
1.3. Eğitim Kurumlarının Sınıflandırılması ve İlköğretim	6
1.4. Okul Başarısı	7
1.4.1. Başarılı Grup	9
1.4.2. Başarısız Grup	9
2. ÖĞRENCİLERİN OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	10
2.1. Eğitim Sistemi	10
2.2. Okul ve Yönetici	11
2.3. Öğretmen	11
2.4. Ölçme Aracı	12
2.5. Sınav Kaygısı	12
2.6. Motivasyon (Güdülenme)	13
2.7. Aile	13
2.8. Öğrencilerin Kişilik Özellikleri, İlgi ve Yetenekleri, Zekası ve Arkadaşlık İlişkileri	13
2.9. Ders Çalışma Alışkanlıkları ve Yöntemleri	14
3. OKUL BAŞARISI VE AİLE FAKTÖRÜ	14
3.1. İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri	14
3.2. Aile ve Okul Başarısı	16
3.2.1. Geniş Aile	17

3.2.2. Çekirdek Aile	17
3.3. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu ve Okul Başarısı	18
3.3.1. Anne Babanın Mesleği, Öğrenim Durumu ve Okul Başarısı	19
3.3.2. Ailenin Gelir Düzeyi ve Okul Başarısı	20
3.4. Öğrencinin Yaşadığı Evin Fiziki Durumu ve Okul Başarısı	22
3.5. Okul-Aile İşbirliği ve Okul Başarısı	23
3.6. Ailenin Çocuğa Verdiği Motivasyon ve Okul Başarısı	24
3.7. Ailenin Çocuğa Gösterdiği Sevgi ve Okul Başarısı	25
3.8. Televizyon ve Okul Başarısı	27
3.9. Aile İçi İlişkiler, Davranışlar ve Okul Başarısı	27
3.10. Anne-Baba Tutumları ve Okul Başarısı	29
3.10.1 Otoriter Tutum	30
3.10.2. Gevşek Tutum	31
3.10.3. Tutarsız Tutum	31
3.11.4. Demokratik Tutum	32
3.11. Boş Zamanların Değerlendirilmesi ve Okul Başarısı	33
3.12. Ailenin Çocuğun Eğitimiyle İlgili İhtiyaçlarını Temini, Eğitimini Yakından Takibi ve Okul Başarısı	34

II. BÖLÜM

İSTANBUL – ÜMRANIYE’DE İLKÖĞRETİM II. KADEME

ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAŞARISI ÜZERİNDE AİLENİN ETKİSİ

1. ÖĞRENCİLERİN AİLELERİNİN SOSYO-EKONOMİK DURUMLARI İLE İLGİLİ BULGULAR	37
2. AİLENİN ÇOCUĞUN EĞİTİMİYLE İLGİLİ İHTİYAÇLARINI TEMİNİ VE EĞİTİMİNİ YAKINDAN TAKİBİ İLE İLGİLİ BULGULAR	56
3. AİLE İÇİ İLİŞKİLER VE ANNE-BABA TUTUMLARI İLE İLGİLİ BULGULAR	74
SONUÇ VE ÖNERİLER	91
KAYNAKÇA	97
EKLER	100
Ek-1. Anket Formu	100

Ek-2. Valilik Anket İzni	107
ÖZGEÇMİŞ	108

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No.</u>	<u>Sayfa</u>
1. Araştırma Alanının Cinsiyet Dağılımı	37
2. Araştırma Alanının Yaş Dağılımı	38
3. Ailenin Gelir Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	39
4. Öğrenciye Harçlık Verilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	40
5. Verilen Harçlığın Yeterli Hissedilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	41
6. Ders Araç-Gereçlerinin Zamanında Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	42
7. Evin Isınma Biçimi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	43
8. Öğrencinin Kendisine Ait Odasının Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	44
9. Yaşanılan Evin Büyüklüğünün Yeterli Hissedilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	45
10. Evde Bilgisayar ve İnternet Bulunması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	46
11. Ailenin Tatil Yapma Alışkanlığı İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	47
12. Okuldaki Etüt veya Kurslara Gidilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	48
13. Anne ve Babanın Sağ Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	49
14. Babanın Mesleği İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	50
15. Annenin Mesleği İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	51
16. Babanın Eğitim Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	53
17. Annenin Eğitim Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	54
18. Ailenin Veli Toplantılarına Katılması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	56
19. Evde Kitaplık Bulunması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	57
20. Eve Kitap, Gazete, Dergi vb. Yayınlar Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	58
21. Anne ve Babanın Okuma Alışkanlıkları İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	59
22. Anne ve Babanın Çocuğu Ders Dışı Yayınları da Okuması Konusunda Uyarması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	60
23. Ailenin, Öğrencinin Ödevlerini Yapıp Yapmadığını Takip Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	61
24. Ailenin, Öğrenciye Ders ve Ödevlerinde Yardımcı Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	62

25. Ailenin Öğrencinin Televizyon İzleme Alışkanlığını Takip Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	63
26. Anne ve Babanın Öğrenciye Motive Edici Sözler Söylemesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	64
27. Ailenin Öğrenciye Ödül Vaat Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	65
28. Ailenin Zayıf Getiren Öğrenciye Gösterdiği Tutum İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	67
29. Evde Seyredilen Televizyon Programlarının Türü İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	69
30. Ailenin Çocuğu Sinema veya Tiyatroya Götürmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	70
31. Ailenin Öğrenciyi Gezi veya Piknik Gibi Etkinliklere Götürmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	71
32. Ailenin İlköğretimden Sonra Öğrenciyi Liseye Göndermek İstemesiyle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	72
33. Öğrencinin Okula Gitmeden Önce Kahvaltı Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	73
34. Öğrencinin Ailesinden Olumsuz Eleştirisi Alması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	74
35. Ailenin Öğrenciye Gösterdiği Tutarsız Tutum İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	75
36. Öğrencinin Kardeş Sayısı İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	77
37. Evde, Aile Bireylerinin Haricinde Kalan Kişilerin Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	78
38. Öğrencinin Kardeşleriyle İlişkileri İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	79
39. Anne ve Babanın Kardeşler Arasında Ayırım Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	80
40. Anne-Babanın Birbiriyle Kavga veya Şiddetli Tartışma Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	81
41. Anne ve Babanın Kavga veya Tartışmalarını Çocukların Yanında Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	82
42. Babanın Akşamları Zamanını Geçirme Şekli İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	83

43. Anne veya Babanın Çocuklarının Oyunlarına Katılması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	84
44. Öğrenciyle İlgili Alınan Kararlarda Öğrencinin Fikrinin Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	85
45. Öğrencinin, Ailedeki Sohbet ve Konuşmalara Katılmasına İzin Verilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	86
46. Öğrencinin Okulda Yaşadığı Sorunları Ailesine Rahatça Söylemesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	87
47. Ailenin Söylenilen Sorunu Çözmek İçin Öğrenciye Yardımcı Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	88
48. Öğrencinin Gelecekte Yapmak İsteddiği Meslek ve Ailesinin Bu Konudaki Tutumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	89
49. Öğrencinin, Kişisel İhtiyaçlarının Ailesi Tarafından Yeterli Olarak Karşılanıp Karşılanmadığı Hakkındaki Düşüncesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki	90

KISALTMALAR LİSTESİ

a.b.g.	Alt Başarı Grubu
a.g.k.	Adı Geçen Kitap
a.g.t.	Adı Geçen Tez
İ.Ö.O.	İlköğretim Okulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
o.b.g.	Orta Başarı Grubu
OKS	Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı
SBS	Seviye Belirleme Sınavı
SED	Sosyo-Ekonomik Durum
TV	Televizyon
ü.b.g.	Üst Başarı Grubu
vb.	Ve Benzeri
vs.	Vesaire

GİRİŞ

Toplumsal yaşantının rahat ve huzurlu bir şekilde devam etmesi için birçok kurum oluşturulmuştur. Bu kurumlardan biri de eğitimidir. Eğitim, toplumsal kurumların tümü içinde çok önemli bir yere sahiptir. Çünkü bir ülkenin kalkınması büyük oranda nitelikli bir eğitim ile gerçekleşmektedir. Bugün, Avrupa'nın yüksek kalkınmışlık düzeyine sahip olması da eğitime verdiği önemle yakından ilişkilidir. Bundan dolayı kalkınmada ele alınması gereken öncelikli konu eğitim olmalıdır.

Eğitim sisteminin amacı nitelikli ve başarılı insanlar yetiştirerek ülkenin gelişmesini ve kalkınmasını sağlamaktır. Fakat ülkemizde, eğitim sisteminden başarılı öğrenciler çıkabildiği gibi, bir hayli başarısız öğrenci de çıkabilmektedir. Bu durumda öğrencilerin başarısını etkileyen faktörlerin tespit edilmesi ve başarıyı artıracak önlemlerin alınması gerekir. Eğitimde başarıyı etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörleri genel olarak; eğitim sistemi, okul ve yönetici, öğretmen, ölçme aracı, sınav kaygısı, motivasyon, aile, kişilik özellikleri, ilgi ve yetenekler, zeka, arkadaşlık ilişkileri, ders çalışma alışkanlıkları ve yöntemleri olarak sıralayabiliriz. Öğrencilerin başarısını etkileyen bu faktörler üzerinde yapılacak her çalışma veya araştırma öğrencilerin başarısının artmasına olumlu katkılar sağlayacaktır.

Bu araştırmada öğrencilerin okul başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri olan, aile ele alınıp incelenmiştir. Aile, çocuğun doğumundan itibaren ilk karşılaştığı ve içinde gelişimini sürdürdüğü bir kurumdur. Dolayısıyla çocuğun kişiliği, bilgisi, becerisi, görgüsü, zekası ve alışkanlıkları aile içinde şekillenir.

Çocuğun eğitiminden birinci derecede sorumlu olan kurum ailedir. Ayrıca ilköğretim çağındaki bir çocuk zamanının çoğunu ailesiyle birlikte geçirmektedir. Bundan dolayı ailenin gelir durumu, eğitim durumu, çocuğa sağladığı imkanlar, ailenin eğitime bakış açısı, ailece boş zamanlarda yapılan aktiviteler, ailenin okuma alışkanlıkları, ailede yaşayan kişi sayısı ve aile üyeleri arasındaki ilişkiler gibi aileyle ilgili özellikler çocuğun gelişimini ve dolayısıyla da okul başarısını etkileyebilmektedir.

Ailenin sosyo-ekonomik durumu, çocuğunun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temin

etmesi ve eğitimini takip etmesi ile aile içi ilişkiler ve anne-baba tutumları ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısını etkilemektedir, düşüncesi çalışmanın hipotezini oluşturmaktadır. Araştırmanın temel amacı Türk Eğitim Sistemi'nin güçlenmesine katkıda bulunmaktır. Ayrıca araştırma sonuçları, eğitimcilere ve ailelere öğrencilerin okul başarılarını artırmak için yapılacak çalışmalarda rehber olacaktır.

Araştırmanın teorik kısmında kaynak taraması yapılmıştır. Alan çalışması kısmında ise anket yönteminden faydalanılmıştır. Anket formunun hazırlanmasında konu ile ilgili kaynaklardan, ilköğretimde görev yapan öğretmenlerden, eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim üyelerinden ve tez danışman öğretmenin görüş ve düşüncelerinden faydalanılmıştır. Hazırlanan anket İstanbul'un Ümraniye ilçesindeki 8 tane ilköğretim okulunun II. kademesinde (6, 7 ve 8. sınıflar) öğrenim gören 160 öğrenciye uygulanmıştır. Kendilerine anket uygulanan 160 öğrenciden 80 tanesi başarılı grupta yer almakta, geriye kalan diğer 80 tanesi ise başarısız grupta yer almaktadır.

Anket ile elde edilen veriler SPSS programında çözümlenerek değişkenler arasındaki ilişkiler saptanmaya çalışılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkilerin saptanmasında ise ki-kare (X^2) istatistiğinden faydalanılmıştır. Ki-Kare istatistiğinden faydalanılmasının sebebi ise, değişkenlerin kategorik olması ve bu istatistiğin değişkenler arasındaki ilişkileri tespit etmeye olanak sağlamasıdır.

Araştırmayla ilgili ön kabuller şunlardır:

- Kendilerine anket uygulanan öğrenciler anket sorularını kendilerinin ve ailelerinin durumlarını doğru olarak ortaya koyacak biçimde cevaplayacaklardır.
- Anket ile elde edilen bulgular, ailenin ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısı üzerindeki etkisini ortaya koyacaktır.
- 2007-2008 eğitim öğretim yılının 1. dönemindeki not ortalamalarının, öğrencilerin başarı ve başarısızlıklarını temsil edeceği varsayılmıştır.
- Elde edilen anket sonuçlarının tüm Ümraniye'yi temsil edeceği varsayılmıştır.

Araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Araştırma İstanbul ili, Ümraniye ilçe merkezine bağlı 8 ilköğretim okulu ile sınırlıdır.

- Araştırma 2007-2008 eğitim-öğretim yılının 1. dönem derslerinin ağırlıklı puan ortalamalarıyla sınırlıdır.
- Araştırma, ilköğretimin II. kademesinde (6, 7 ve 8. sınıflar) öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.
- Araştırma üst başarı grubunda ve alt başarı grubunda yer alan öğrencilerle sınırlıdır.

Bu araştırma 2 bölümünden oluşmaktadır. Araştırmanın 1. bölümünde eğitim, okul başarısı ve aile konuları ele alınmış ve bu konularla ilgili kavram ve açıklamalara yer verilmiştir. Araştırmanın 2. bölümünde ise anket ile elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

I. BÖLÜM

EĞİTİM, OKUL BAŞARISI VE AİLE

Araştırmanın I. bölümünde eğitim, okul başarısı ve aile konuları ele alınmıştır. Bu bölümde öncelikle eğitimle ilgili kavramlar tanımlanmış, açıklanmış ve eğitimin öneminden bahsedilmiştir. Daha sonra okul başarısı tanımlanarak, okul başarısını etkileyen faktörler ele alınmıştır. Son olarak ta okul başarısını etkileyen faktörlerden aile konusu ele alınmış ve ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin, ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temin etmesi ile eğitimi takip etmesinin ve aile içi ilişkilerin ve anne-baba tutumlarının öğrencilerin okul başarısını nasıl etkilediği açıklanmıştır. Araştırmanın I. bölümü tez konusuyla ilgili teorik bilgileri kapsamaktadır.

1. EĞİTİM VE OKUL BAŞARISI

Araştırma konusunun daha rahat ve kolay anlaşılması bakımından konuyla ilgili temel kavramları tanımlamamız ve açıklamamız yerinde olacaktır. Şimdi eğitimin tanımından başlayarak konuyu açıklamaya çalışalım.

1.1. Eğitimin Tanımları

Eğitim, bilim dallarına göre değişik şekillerde tanımlanmaktadır. Konuyla yakından ilişkili olması bakımından, eğitimi öncelikle pedagojik olarak tanımlayalım. Eğitim pedagojik olarak şu şekillerde tanımlanmaktadır:

Ertürk; “ eğitim, biyolojik, kültürel ve sosyal bir varlık olarak bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir ” demektedir.⁽¹⁾ Ertürk’ün tanımından eğitimin, bireylerin davranışlarında değişiklik meydana getirerek yeni davranışlar edindirmeyi amaçladığını söyleyebiliriz. Ertürk, bu davranış değişikliklerinin ise bireylerin kendi yaşantıları yoluyla gerçekleştirildiğini ifade etmektedir.

⁽¹⁾ Ertürk, S., Eğitimde Program Geliştirme, Ankara, 1997, s.12.

Erden ise “ eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar çeşitli bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir süreçtir ” demektedir.⁽¹⁾ Erden eğitime getirmiş olduğu bu tanımda; eğitimin bireylere bilgi, beceri ve tutum kazandırma işi olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca tanımdan, eğitimin insanın ömrü boyunca devam eden uzun bir süreç olduğunu anlıyoruz.

Araştırma konusunun sosyolojiyle de ilişkili olması bakımından eğitime sosyolojik anlamda getirilen tanımlara da yer vermemiz faydalı olacaktır.

Tezcan “ eğitim, bireylerin toplumsal yeteneğinin en elverişli düzeyde kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve deneyimli bir çevreyi içine alan toplumsal bir süreçtir ” demektedir.⁽²⁾ Bu tanımdan eğitimin, bireylerin toplumsal yeteneğini ve kişisel gelişimini ilerletmesini amaçladığını anlıyoruz. Tanımdaki diğer önemli ifade ise eğitimin toplumsal bir süreç olduğundan bahsedilmesidir.

Aslan “ eğitim, toplumsal bir süreçtir. Eğitimin temel işlevi toplumsal yaşamın ürünü olan kültürü yeni kuşaklara aktarmaktır ” demektedir.⁽³⁾ Aslan’ın eğitimle ilgili bu açıklamasından eğitimin toplumsal bir süreç olduğunu anlıyoruz. Açıklamadaki diğer önemli bir ifade ise eğitimin amacının içinde yaşanılan toplumun kültürünü yeni kuşaklara öğretme amacı gütmesidir.

“ Davranışçı psikolojiye göre eğitim, kişide öğrenme yaşantıları yoluyla istendik davranış değişiklikleri oluşturma sürecidir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre ise eğitim, yaşantılar yoluyla, deneyimleyerek, gözlemleyerek, deneme-yanılma yoluyla kendi bilişsel şemalarını yapılandırma sürecidir. ”⁽⁴⁾

Görüldüğü gibi eğitime değişik bilim dalları tarafından getirilen tanımlamalardaki ortak ifade davranış değişimidir. Yani eğitimin temel amacı bireylere yeni bilgi, beceri, tutum ve davranışlar öğretmektir. Ayrıca eğitime sosyolojik bağlamda

(1) Erden, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul, 1998, s.13.

(2) Tezcan, M., Eğitim Sosyolojisine Giriş, Ankara, 1981, s.4.

(3) Aslan, A.K., “Eğitimin Toplumsal Temelleri”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı.5, Balıkesir, 2001, s.16.

(4) [http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Eğitim tanımları](http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Egitim_tanımları) (25.03.2008)

getirilen tanımlamalardaki ortak ifade ise eğitimin toplumsal bir süreç olduğundan bahsedilmesidir.

1.2. Eğitimin Önemi ve Toplumsal Kalkınmadaki Yeri

Toplumlar yüksek bir refah seviyesine sahip olmak, daha rahat ve huzurlu yaşamak için birçok kurum oluşturmuştur. Bu toplumsal kurumlardan birisi ve en önemlisi de eğitimidir. Her ülkenin kendine özgü bir eğitim sistemi vardır ve eğitim sisteminin hedefleri, eğitim programları aracılığıyla gerçekleştirilmeye çalışılır.

Bütün dünya ülkelerinde eğitim programları toplumun amaçladığı insan modelini yetiştirmek üzere bir araç olarak kullanılır.⁽¹⁾ Bu nedenle eğitim programlarının hazırlanmasından uygulanmasına kadar her adımın dikkatlice atılması gereklidir. Çünkü eğitim sisteminin çıktısı, yani ürünü insandır. Bir ülkenin gelişmesi ve kalkınması bakımından nitelikli insanlar yetiştirilebilmesi son derece önemlidir.

“ Gerçekten de bir ülkeyi ancak bilgili, faziletli ve çalışkan insanlar kalkındırabilir. Kalkınma için gerekli olan örgütlenmeyi, teknolojiyi ve fabrikayı yapacak olan eğitilmiş insandır. Nesillerine verilmesi gereken eğitimi esirgeyen milletler, başka milletlerin psikolojik savaşı karşısında mahvolmaya mahkumdur.”⁽²⁾

Bundan dolayı, ülke kalkınmasında ele alınması gereken öncelikli konu eğitim ve eğitimin sorunları olmalıdır.

1.3. Eğitim Kurumlarının Sınıflandırılması ve İlköğretim

Eğitim kurumları örgün ve yaygın olmak üzere ikiye ayrılır. Ülkemizdeki örgün eğitim kurumları, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda sınıflandırılmıştır.

Kanununun 18. maddesinde şöyle denilmektedir: “ örgün eğitim; okulöncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar. ”⁽³⁾

(1) Türkmen, A., “İlköğretimde Program Geliştirme”, Bilgi Çağında Eğitim Dergisi, Sayı.8, Ankara, 1996, s.35.

(2) Başak, O., “Eğitim Ülkeyi Bütünleştirme Aracı Olduğu Kadar Parçalama Aracı Olarak da Kullanılabilir”, İksan Öğretmen Dergisi, Sayı.12, İstanbul, 1998, s.15.

(3) Resmi Gazete, Milli Eğitim Temel Kanunu, 24.06.1973, 1739/14574

İlgili kanun maddesinde sıralanan bu kurumlardan **ilköğretim** kurumu tezin çalışma alanını oluşturmaktadır. Bundan dolayı ilköğretim kurumunu tanımlamak yerinde olacaktır. İlköğretim, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda şöyle tanımlanmıştır: ⁽¹⁾

İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir. İlköğretim, ilköğrenim kurumlarında verilir; öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburi, Devlet okullarında parasızdır. Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın, öğretim yılı sonunda biter. İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur.

İlköğretimdeki bu 8 yıllık eğitim süresi de kendi içinde sınıflandırılmıştır. İlköğretimdeki 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflar **I. Kademe**, 6, 7 ve 8. sınıflar ise **II. Kademe** şeklinde adlandırılmıştır. İlköğretimin II. kademesi tezin çalışma alanını oluşturmaktadır.

İlköğretimden ortaöğretime geçiş 8.sınıfın sonunda yapılan OKS sınavı ile olmaktadır. Fakat sınav sisteminde yeni bir değişiklik yapılmıştır. Değişiklikle birlikte 2007-2008 eğitim-öğretim yılından itibaren II. kademenin tüm sınıflarında yıl sonunda SBS sınavına girilecektir. Öğrencinin geleceğiyle ilgili önemli bir sınava ilköğretimin II. kademesinde girmesi II. kademeyi daha da önemli bir hale getirmiştir.

Bundan dolayı ilköğretim II. kademe öğrencilerinin başarılarını etkileyen faktörleri araştırmak, öğrencilerin başarılarını artırmak için yapılacak çalışmalarda eğitimcilere ve ailelere faydalı olacaktır. Çalışma alanı olarak ilköğretimin II. kademesinin seçilmesinin önemli sebeplerinden birisi de budur.

1.4. Okul Başarısı

Okul başarısını tanımlamadan önce başarıyla ilgili tanımlamalara bir göz atalım.

⁽¹⁾ Resmi Gazete, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 12.01.1961, 222/10705

Kasatura başarıyı, “ insanın kazanmak istediği konuda sistemli bir çaba harcaması ve belirli kişilik özelliklerini kendinde toplayabilmesidir ” şeklinde tanımlamaktadır.⁽¹⁾ Kasatura'nın başarı tanımındaki ana ifade çaba harcamadır. Kasatura, bir insanın başarı kazanabilmesi için kişisel çaba göstermesi gerektiğini söylemektedir. Oktay başarıyı, “ bireyin gelişme durumuna göre farklı hedeflere ulaşabilmesi ” şeklinde tanımlamaktadır. ⁽²⁾

Şimdi de başarı kavramından hareketle okul başarısını açıklayalım. “ Başarı, okul ortamında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının bir ölçüsü ya da göstergesidir. Okul başarısı ise öğrencinin bir akademik programdaki derslerden aldığı notların ya da puanlarının ortalaması olarak tanımlanabilir. ” ⁽³⁾

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Yaygın ve klasik anlamda okul başarısı söyleminden öğrencinin zayıf dersinin olup olmaması ya da derslerden aldığı not veya puanların yüksekliği anlaşılmaktadır. Okul başarısıyla birlikte okul başarısızlığını tanımlamakta konunun iyi anlaşılması bakımından faydalı olacaktır. “ Okul başarısızlığı; öğrencinin gerçek yeteneğiyle okuldaki başarısı arasında görülen farklılık olarak tanımlanabilir. ” ⁽⁴⁾

Bu çalışmada okul başarısının ele alınış şekli MEB 'in okul başarısını tanımlamasıyla aynı olacaktır. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 32. maddesinin ç bendinde şöyle denilmektedir: ⁽⁵⁾

Öğrencilerin başarısı; sınavlar, varsa proje ve öğrencilerin performanslarını belirlemeye yönelik çalışmalardan alınan puanlara göre tespit edilir.

Yani MEB öğrencilerin okul başarısını derslerden aldıkları puanlara göre tespit

⁽¹⁾ Kasatura, İ., Okul Başarisından Hayat Başarisina, İstanbul, 1991, s.2.

⁽²⁾ Oktay, A., Çocuk ve Okul, İstanbul, 1995, s.45.

⁽³⁾ <http://ilkogretim-online.org.tr/vol2say2/v02s02c.pdf> (15.04.2008)

⁽⁴⁾ Yavuzer, H., Çocuk Eğitimi El Kitabı, İstanbul, 1998, s.160.

⁽⁵⁾ Resmi Gazete, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 27.08.2003, 25212

etmektedir. Yine aynı yönetmeliğin 33. maddesinde başarıyı ve başarısızlığı ifade eden notlar şu şekildedir: ⁽¹⁾

PUAN	NOT	DERECE
85-100	5	Pekiyi
70-84	4	İyi
55-69	3	Orta
45-54	2	Geçer
0-44	1	Başarısız

“ Beşlik not sisteminde başarı dört, başarısızlık bir notla değerlendirilir. ” ⁽²⁾

Öğrencileri yönetmelikte belirtilen bu notları alma durumlarına göre başarılı grup ve başarısız grup olmak üzere 2 gruba ayırabiliriz.

1.4.1. Başarılı Grup

Bir döneme ait tüm derslerinin ağırlıklı puan ortalaması 45 ile 100 arası olan öğrenciler başarılı grubu oluşturur. Başarılı grupta yer alan öğrencilerin yakaladıkları puan ortalamaları not olarak 2, 3, 4 ve 5'e tekabül etmektedir. Başarılı grubu da kendi içinde iki gruba ayırabiliriz. Bir döneme ait tüm derslerinin ağırlıklı puan ortalaması 70 ile 100 arası olan öğrencileri üst başarı grubu (ü.b.g.), ağırlıklı puan ortalaması 45 ile 69 arası olan öğrencileri de orta başarı grubu (o.b.g.) şeklinde adlandırabiliriz.

1.4.3. Başarısız Grup

Bir döneme ait derslerin en az birinden 0 ile 44 arası bir puan ortalamasını tutturamayan öğrenciler başarısız grubu oluşturur. Yani bu grupta bulunan öğrenciler en az bir dersten veya daha fazla dersten not olarak 1 almıştır. Daha anlaşılabilir bir ifadeyle

⁽¹⁾ Resmi Gazete, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 27.08.2003, 25212

⁽²⁾ Resmi Gazete, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 27.08.2003, 25212

söyleyecek olursak bu gruptaki bir öğrencinin bir dönem sonunda en az 1 zayıf dersi vardır. Bu gruptaki öğrencileri aynı zamanda alt başarı grubu (a.b.g.) şeklinde de adlandırabiliriz.

2. ÖĞRENCİLERİN OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Okul hayatı ya da eğitim dendiğinde ilk akla gelen başarı kavramı olmaktadır. Gerek eğitim sistemi gerekse aileler çocuklarından iyi bir başarı beklemektedirler. Fakat eğitim sisteminden başarılı öğrenciler çıkabildiği gibi bir hayli başarısız öğrenci de çıkmaktadır. Bu durumda kendimize soracağımız soru “ Öğrencilerin okul başarısını etkileyen faktörler nelerdir? ” olacaktır.

Yıldırım “ okul başarısı zeka, yetenek, kişilik ve ailesel nitelikler, mezun olunan veya okunmakta olan okulun özellikleri, çalışma alışkanlıkları, özsaygı ve sınav kaygısı ile ilişkilidir ” demektedir.⁽¹⁾ Yapılan araştırmada okul başarısını etkileyen bu faktörlerden başka faktörler de tespit edilmiştir. Bu faktörleri eğitim sistemi, öğretmen, ölçme aracı ve motivasyon faktörü şeklinde sıralayabiliriz. Şimdi eğitim sistemi faktöründen başlayarak okul başarısını etkileyen faktörleri açıklamaya çalışalım.

2.1. Eğitim Sistemi

Eğitim sisteminin hedefleri öğrencide gözlemeye karar verilen istendik davranışlardır.⁽²⁾ Yani eğitim sistemi bireylere hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik davranışları kazandırmak ister ve bunu da öğretim programları vasıtasıyla gerçekleştirmeye çalışır.

“ Öğretim programı bir derste öğrencilerin ulaşacağı hedefleri, hedeflerin kapsadığı davranışları, davranışları kazandırmak üzere düzenlenecek eğitim durumlarını ve davranışların ne derecede kazandırıldığını ortaya koyabilecek sınav durumlarını

⁽¹⁾ Yıldırım, İ., “Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Gündelik Sıkıntılar ve Sosyal Destek”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı.30, Ankara, 2006, s.259.

⁽²⁾ Sönmez, V., Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Ankara, 1994, s.6.

kapsayan, gelişmeye açık ve çok yönlü etkileşim içinde olan öğeler bütünüdür. ”⁽¹⁾ Eğer bir öğretim programı öğrencilere istedik davranışları yeterli derecede kazandırabiliyorsa sistemde sorun yok demektir. Ama kazandırılmak istenen davranışlar istenilen derecede değil ise programın tekrar gözden geçirilmesi gerekir.

2.2. Okul ve Yönetici

Bilindiği gibi okul, eğitim ve öğretim hizmetlerinin gerçekleştirildiği yerdir. Daha açık bir ifadeyle okulu, belirli bir insan grubuna, belirli bir sürede ve belirli bir ortamda, planlı ve programlı eğitim-öğretim hizmeti sunan bir örgüttür şeklinde tanımlayabiliriz.⁽²⁾ Okulun araç-gereç, bina vb. fiziki donanımı, okulun ortamı ve okulun bulunduğu çevre öğrencilerin başarılarını etkilemektedir. Okulun öğrenci başarısını etkilemesi aynı zamanda okulun yönetilmesiyle de yakından ilgilidir. Bilindiği gibi her okulda bir yönetim bulunmaktadır.

Okul yönetiminin görevi, okuldaki tüm insan ve madde kaynaklarını en verimli bir biçimde kullanarak , okulu amaçlarına uygun olarak yaşatmaktır.⁽³⁾ Yani okuldaki öğrencilerin başarılarını artırmak için okulun mevcut imkanlarının iyi kullanılması gerekir. Bütün bunları yapacak olan da okul yönetimi ve yönetimin başında bulunan kişidir.

2.3. Öğretmen

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri öğretmendir. “ Eğitim sürecinde öğretmen, diğer öğelere anlam kazandıran ve eğitimin gerçekleşmesinde büyük etkisi olan öğedir. ”⁽⁴⁾ Öğretim programlarında yer alan davranışları öğrencilere kazandıran kişi öğretmendir.

Bundan dolayı öğretmen-öğrenci ilişkisinin niteliği, akademik başarıyı ve öğrenci davranışını etkilemektedir.⁽⁵⁾ Öğretmen-öğrenci ilişkisinin niteliğini ise öğretmenin sahip olduğu kişilik özellikleri, sosyo-ekonomik durumu, mesleki bilgisi,

(1) Senemoğlu, N., Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Ankara, 2005, s.xxiv.

(2) Şişman, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ankara, 1999, s.148.

(3) Bursalıoğlu, Z., Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Ankara, 1982, s.6.

(4) Hacıoğlu, F.-Alkan, C., Öğretmenlik Uygulamaları, Ankara, 1997, s.21.

(5) Celep, C., Sınıf Yönetimi ve Disiplini, Ankara, 2000, s.41.

genel kültür bilgisi, özel alan bilgisi gibi öğretmene ait özellikler belirlemektedir. Öğretmene ait bu özelliklerin niteliği ne kadar yüksek olursa öğrenci başarısı da o derecede yüksek olacaktır.

2.4. Ölçme Aracı

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri de ölçme aracıdır. “ Ölçme, varlık veya olayların belli bir nitel veya nicel özelliğe sahip oluş derecelerini belirleme işlemidir. ”⁽¹⁾ Ölçme ile öğrencilerin programda yer alan davranışları kazanıp kazanmadığı kazanmış ise ne derecede kazandığı tespit edilmeye çalışılır. Sonra da alınan puanlar değerlendirmeye tabi tutulur.

“ Eğitim sürecini doğru ölçmeler yapıp izlemek gerekir. Çünkü doğru ölçülemeyen hiçbir şey, doğru değerlendirilemez. ”⁽²⁾ Yani bir derste öğrenci başarısını tespit etmek için kullanılacak ölçme aracının (sözlü sınav, uzun cevaplı yazılı sınav, kısa cevaplı yazılı sınav, doğru/yanlış testleri ve seçmeli test) doğru seçilmesi gerekir. Yanlış bir ölçme aracının seçilmesi öğrencinin başarısını etkilemektedir.

2.5. Sınav Kaygısı

Sınav kaygısı da öğrencilerin okul başarısını etkileyen faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. “ Sınav kaygısı, sınav öncesinde başlayan çeşitli fiziksel, psikolojik değişimlerle ortaya çıkan bireyin sınav esnasında performansını olumsuz yönde etkileyen yoğun kaygıdır. ”⁽³⁾

Normal düzeyde duyulan kaygı kişinin motivasyonunu artırarak başarılı olmasına yardımcı olur. Fakat normalin üstündeki kaygı öğrencide şiddetli bir huzursuzluk meydana getirir. Öğrencinin dikkatini toplamasını güçleştirir. Öğrenci öğrenmiş olduğu bilgilerin karmakarışık olduğu duygusuna kapılır. Böylece öğrenci Girmiş olduğu sınavdan başarısız bir puan alabilir. Bu durumda sınav kaygısı faktörü öğrencinin başarısızlığının bir sebebi olabilir.

⁽¹⁾ Özçelik, D.A., Ölçme ve Değerlendirme, Ankara, 1998, s.13.

⁽²⁾ Şenel, T., “Ölçme ve Değerlendirme Niçin Çok Önemlidir?”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004, s.46.

⁽³⁾ Yavuz, Ç.-Akagündüz, N., Çocuk Olmak, İstanbul, 2002, s.120.

2.6. Motivasyon (Güdülenme)

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen önemli bir faktör de gdlenmedir. “ Güdülenme; çalışılacak konuya, yapılacak etkinliğe ilişkin ilgi, istek duymak ve çaba harcamaya hazır olmak demektir. ” ⁽¹⁾ öğrencinin başarılı olabilmesi için okula ve derslere karşı motivasyonunun yüksek olması gerekir.

“Güdülenme, okuldaki ğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini ve kararlılığını belirleyen en önemli gç kaynaklarından biridir. ” ⁽²⁾ Okuluna ve derslerine iyi motive olmuş bir öğrencinin öğrenmesi kolaylaşacaktır. Yani motivasyon öğrenme için gerekli n koşullardan biridir. Yeterince gdlenmemiş bir ğrenci öğrenmeye hazır hale gelmemiştir. Bundan dolayı yeterince gdlenmemiş bir öğrencinin başarısı düşmektedir.

2.7. Aile

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri de ailedir. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, ailenin eğitimle ilgili yaklaşımı, aile içi ilişkiler ve anne-baba tutumları öğrencilerin okul başarılarını etkilemektedir. Ailenin, ğrenci başarısı üzerindeki etkisi, aile ve okul başarısı konusunda detaylı olarak anlatılacaktır.

2.8. Öğrencilerin Kişilik zellikleri, İlgi ve Yetenekleri, Zekası ve Arkadaşlık İlişkileri

Öğrencilerin neşeli, ktmsen, girişken, öfkeli, hırçın, sosyal, sıkılğan, mantıklı ve iyimser olma gibi benzeri kişilik özellikleri başarılarını etkilemektedir. Öğrenciler kişilik özellikleri gereği ilgi duydukları etkinliklere yönelmekte ve yetenekli oldukları alanlarda da başarılı olmaktadır. Öğrenciye ait diğer bir özellik te zekasıdır. Bacanlı zekayı, “yeni durumlara uyum yapabilme gücü ” şeklinde tanımlamaktadır. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Yeşilyaprak, B., Eğitimde Rehberlik Hizmetleri, Ankara, 2001, s.151.

⁽²⁾ Fidan, N., Okulda ğrenme ve ğretme, Ankara, 1996, s.129.

⁽³⁾ Bacanlı, H., Gelişim ve ğrenme, Ankara, 2005, s.151.

Fakat zeka öğrencinin başarısını artırmada tek başına etkili bir özellik değildir. Ulusoy, "...zeka sadece bireysel öğrenme hızını etkiler...." demektedir.⁽¹⁾ Ayrıca öğrencilerin arkadaşlık ilişkileri de okul başarılarını etkilemektedir. Öğrencinin arkadaşlarının kişiliği, bilgisi, görgüsü ve davranışları öğrenciyi etkileyeceği için doğal olarak okul başarısını da etkileyecektir.

2.9. Ders Çalışma Alışkanlıkları ve Yöntemleri

Öğrencilerin planlı ve programlı çalışması, zamanını iyi kullanması ve planlaması, çalışma ortamını düzenlemesi, verimli okuması, not tutması, özet çıkarması, konuları tekrar etmesi, derse hazırlıklı gelmesi ve dersi etkili dinlemesi gibi ders çalışma alışkanlık ve yöntemleri okul başarılarını etkilemektedir.

3. OKUL BAŞARISI VE AİLE FAKTÖRÜ

Daha önce de değinildiği gibi öğrencilerin okul başarılarını etkileyen birçok faktör vardır. Bu çalışmada okul başarısını etkileyen bu faktörlerden aile ele alınmıştır. Ailenin sosyo-ekonomik durumu, ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temini ve eğitimini yakından takibi ile aile içi ilişkiler ve anne-baba tutumları çocuğun okul başarısını etkilemektedir, düşüncesi çalışmanın hipotezini oluşturmaktadır.

Ailenin, öğrencilerin okul başarısını nasıl etkilediğini açıklamadan önce çalışma alanı olan ilköğretim II. kademe öğrencilerinin gelişim özellikleri hakkında bilgi vermek faydalı olacaktır. Çünkü ailelerin çocuğa karşı takındığı tutumlarda ve çocukla olan ilişkilerinde çocuğun gelişim özelliklerini bilmesi çocuğun okul başarısını etkileyecektir. Şimdi ilköğretim II. kademe öğrencilerinin gelişim özelliklerinden başlayarak ailenin öğrencilerin okul başarısı üzerindeki etkisini açıklamaya çalışalım.

3.1. İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri

İlköğretimin II. kademesi ortalama 11-15 yaş aralığındaki öğrenci grubunu

⁽¹⁾ Ulusoy, A., Gelişim ve Öğrenme, Ankara, 2006, s.144.

kapsamaktadır. 11-15 yaş arası “ ilk ergenlik, erinlik veya buluğ çağı ” şeklinde adlandırılan döneme denk gelmektedir.

Bu dönemdeki çocuğun fiziksel gelişimi şu şekildedir: Kızların boy uzaması ve ağırlık artışı 11 yaş dolayında kendini gösterir. 15 yaşa doğru yavaşlar. Erkeklerde boy sıçraması ortalama 14-15 yaşlarında görülür. Önce eller ve ayaklar büyür, sonra kollar ve bacaklar daha sonra da beden gelişir. İskelet sisteminde meydana gelen hızlı değişme, hızlı boy artışı, vücudun çeşitli organlarında meydana gelen değişme, ergenin vücut koordinasyonunu sağlayamamasına neden olur. Özellikle devimsel becerilerde bir acemilik gözlenebilir. Örneğin; yemek tabağını tutarken düşürme, çay bardağını devirme vb. davranışlar gözlenebilir. ⁽¹⁾

Görüldüğü gibi ilköğretim II. kademe öğrencileri buldukları gelişim dönemi nedeniyle hızlı bir fiziksel gelişim göstermektedir. Ayrıca yaptıkları davranışlarda sakarlıklar gösterebilmesi de bu dönemin önemli bir özelliğidir.

Bu dönem zihinsel gelişim bakımından Piaget'in bilişsel gelişim kuramına göre “ soyut işlemler dönemi ” ne denk gelmektedir. Çocuk bu dönemde soyut düşünmeye başlar. Bu dönemdeki bireyler, soyut kavramlar arasındaki ilişkileri bulabilir; soyut problemleri çözebilir, denenceler geliştirebilir, denenceleri test edebilir, soyut kavramları kavrayabilir ve kullanabilir. Akıl yürütme yollarını kullanabilir.⁽²⁾ İlköğretim II. kademe öğrencilerinin zihinsel gelişim bakımından en önemli özelliği soyut düşünme yeteneğine sahip olmasıdır.

Bu dönemde çocuk ruhsal bakımdan tedirgindir, güç beğenir ve çabuk tepki gösterir. Duyguları, hızlı iniş ve çıkışlar gösterir. Çabuk sevinir, çabuk üzülür. Çabuk sinirlenir, olur olmaz şeyi sorun yapar. Tepkileri önceden kestirilemez olur. Derslere ilgisi azalmış, istekleri artmıştır. Ana babanın uyarılarına birden tepki gösterir, ters yanıtlar verir.⁽³⁾ İlköğretimin II. kademesinde bulunan çocukların ruh ve duygu bakımından sürekli değişiklik gösterdiğini söyleyebiliriz. Yani bu çağ çocukları ruhsal

⁽¹⁾ Senemoğlu, a.g.k., ss.27-28.

⁽²⁾ Baykul, Y., İlköğretimde Matematik Öğretimi, Ankara, 1999, s.10.

⁽³⁾ Yörükoğlu, A., Çocuk Ruh Sağlığı, İstanbul, 1998, s.375.

ve duygusal bakımdan zor bir dönem geçirmektedir.

Yine bu dönemdeki çocukların sosyal gelişim görevleri şunlardır: - Akranlarca önem verilen etkinliklerde beceri kazanma, - Bedene iyi bakım alışkanlıklarını kazanma, - Toplumdaki cinsel kimlik rollerine uygun olarak kadın ya da erkek soysa rolünü benimseme, - Bir mesleğe yönelip hazırlanmaya başlama, - Arkadaşlık, evlilik, aile kurma gibi sosyal görevler üzerine düşünme ve hazırlanmaya başlama, - Akran grubunun standartlarını benimseme, kendi cinsinden olan yaşlıları ile özdeşleşme. ⁽¹⁾

İlköğretim II. kademe öğrencilerinin gelişim özellikleri bu şekildedir. Ailelerin bu dönemdeki çocuğun gelişim özelliklerini bilmesi önemlidir. Bu dönemdeki çocuğun gelişim özelliklerini bilen bir aile çocuğa karşı nasıl bir tutum, davranış ve yaklaşımda bulunacağı konusunda bilgi sahibi olacak ve bu da çocuğun okul başarısını etkileyecektir.

3.2. Aile ve Okul Başarısı

Klasik anlamda aile; anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük toplumsal birim şeklinde tanımlanmaktadır. Aile, çocuğun doğumundan itibaren ilk karşılaştığı ve gelişimini sürdürdüğü kurumdur. İlköğretim çağındaki bir öğrenci günün büyük bir kısmını ailesiyle geçirmektedir. Günün büyük bir kısmını ailesiyle geçirmesi öğrencinin bedensel, zihinsel, dil, sosyal ve duygusal gelişimini etkilemektedir. Dolayısıyla çocuğun aile içindeki gelişim düzeyi okul başarısını da etkilemektedir.

“ Çocuğun eğitiminden birinci derecede sorumlu olan kurum ailedir. Okul ve diğer kurumların bu konudaki işlevi aileden sonra gelir ve aileyi destekleyici, tamamlayıcı niteliktedir.” ⁽²⁾ Öz konuyla ilgili olarak; “ çocuğun okuldaki davranış ve başarısı büyük ölçüde aile ocağındaki durum ve yaşayışına bağlıdır ” demektedir. ⁽³⁾ Öz’ün konuyla ilgili bu ifadesi ailenin öğrencilerin başarısını nasıl etkilediği ve öğrenci başarısında nasıl bir role sahip olduğu konusunda bize önemli bir mesaj vermektedir.

⁽¹⁾ Yeşilyaprak, a.g.k., ss.85-86.

⁽²⁾ Alıcıgüzel, İ., Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim, İstanbul, 1999, s.369.

⁽³⁾ Öz, M.F., Uygulamalı Türkçe Öğretimi, Ankara, 2001, s.27.

Neill ise aileyle ilgili olarak; “ hiçbir zaman sorun çocuk yoktur, yalnızca sorun anne babalar vardır ” demektedir.⁽¹⁾ Yine Neill’in da konuyla ilgili bu düşüncesi çocuğun eğitiminde ve okul başarısında ailenin ne kadar etkili olabildiğini çok güzel ifade etmektedir. Aileyi içinde yaşayan kişi sayısı bakımından çekirdek aile ve geniş aile olmak üzere 2’ye ayırabiliriz:

3.2.1. Geniş Aile

Anne, baba, kızlar,damatlar, oğullar, gelinler ve torunların aynı çatı altında yaşadığı ailelere geniş aile denmektedir. Geniş aile içinde yaşayan kişi sayısı, çekirdek aileye göre fazladır. Bu aile türü özellikle kırsal kesimde yaygındır. Geniş aileye kentlerde ve kentlerin özellikle gecekondü bölgelerinde de rastlanmaktadır.

Bu tip ailelerde fert sayısının fazla olması, çocuğun yaşadığı mekanı rahatça kullanabilmesini olumsuz yönde etkileyebilir. Dar mekanlarda kalan aileler için öğrencinin ödev yapma sıkıntısının oluşması, ders çalışmaması gibi etkenler de öğrenciyi olumsuz etkiler.⁽²⁾ Ayrıca evde ses, gürültü vb. durumların fazla olması da muhtemeldir. Bu sebeplerden dolayı geniş ailenin, çocuğun okul başarısını olumsuz olarak etkileme ihtimalinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca bu tip aileler genel olarak düşük sosyo-ekonomik seviyeye sahiptir. Bundan dolayı çocuklarının eğitimlerine (kurs, etüt, dersane vb.) ayıracakları maddi imkanlar da kısıtlı olacaktır. Bu sebeplerden dolayı geniş ailede yaşayan bir öğrencinin çekirdek ailede yaşayan bir öğrenciye göre başarı elde etme şansının düşük olduğunu söyleyebiliriz.

3.2.2. Çekirdek Aile

Aynı evde oturan anne ve baba ile, varsa onların evlenmemiş çocuklarından meydana gelen aileye çekirdek aile denir.

⁽¹⁾ Neill, A.S., Bir Eğitim Mucizesi (Çev. G.D. Nalbantoğlu), İstanbul, 1990, s.125.

⁽²⁾ Akcan, İ., Ailenin İlköğretimde Öğrenci Başarısına Etkisi: Söğütü Örneği (Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya, 2001, s.19.

“ Çekirdek aile, birbirini özgürce seçen eşlerce, ana-baba ailelerinden bağımsız bir yerde kurulmakta ve geniş bir akrabalık görüntüsünden ziyade akrabalık örgüsünden arındırılmış bir karakter taşımaktadır. Çekirdek ailede eşler, başkalarının karışması buyurması olmadan ilişkilerini düzenleyebilirler. Kaynana kayın baba, görümce, eltilerle bir arada oturmak derdi yoktur. Karı koca arasına girmeler, sürtüşmeler cephe almalar en aza indirilmiştir. Çekirdek ailede yuva havası vardır. Sevgi gösterisi ve içten davranmak için en uygun ortamdır. Aileyi ilgilendiren konularda danışarak görüşerek, büyükler ne der diye çekinmeden ortak karar alabilirler. Gezip eğlenebilirler, çocuklarıyla kaynaşabilirler, eve konuk çağırıp ev gezmelerine gidebilirler. Daha önemlisi, çocuklarını diledikleri gibi yetiştirebilirler.”⁽¹⁾

Çekirdek aile içinde yaşayan kişi sayısı geniş aileye göre daha azdır. Çekirdek aile içinde yaşayan bir çocuk, geniş ailede yaşayan bir çocuğa göre daha şanslı görünmektedir. Çünkü ailede yaşayan kişi sayısı az olduğu için çocuk rahat ve sessiz bir ortamda ders çalışma imkanı bulabilmektedir. Ayrıca bu tip ailede fert sayısı az olduğu için, maddi imkanlar çocuk için yeterli düzeyde kullanılabilir. Bundan dolayı çekirdek aile öğrencilerin okul başarısını olumlu yönde etkilemektedir.

3.3. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu ve Okul Başarısı

Ailenin sosyo-ekonomik durumu öğrencilerin okul başarısını etkileyen aileye ait önemli özelliklerden biridir. “ Ailenin sosyo-ekonomik durumunu; ailenin gelir düzeyi, anne babanın öğrenim ve meslek durumları, oturdukları evin bulunduğu yer, içinde kaç kişinin yaşadığı gibi değişkenler belirlemektedir. ”⁽²⁾

“ Hemen hemen her toplumda bir dereceye kadar eşdeğer kabul edilen gruplar vardır. Bu grupların üyeleri mesleki statü, beslenme barınma, giyim, dil değer yargıları, sosyal davranış ve toplumsal ilişkilerde benzerlik sergilerler. Bu şekilde birbirinden farklı sayılan gruplar sosyal sınıfları oluşturur. Toplumsal ve ekonomik güce sahip

⁽¹⁾ Hakan, A., İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Başarısında Aile Faktörü (Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya, 2001, ss.8-9.

⁽²⁾ http://www.turkcebilgi.net/kitap-ozetleri/o/okul-basarisindan-hayat-basarisina-18653_3.html
(05.05.2008)

olanlar üst sınıf, üst sınıfın sahip olduğu statünün bir kısmına sahip olanlar orta sınıf, toplumsal piramidin tabanını oluşturan grup ise alt sosyo-ekonomik sınıf olarak kavramlaştırılır. Sosyo-ekonomik durum (SED) adı verilen “ Hal-vakit ” göstergesi çocuğun okuldaki ve hayattaki başarısında oldukça önemlidir. Yüksek SED ile okul ve hayatta yüksek başarı, düşük SED ile okul ve hayattaki düşük başarı arasında anlamlı ilişkiler vardır. ”⁽¹⁾

Şimdi anne babanın öğrenim ve meslek durumunun öğrencilerin okul başarısına etkisinden başlayarak ailenin sosyo-ekonomik durumunun okul başarısı üzerindeki etkisini açıklamaya çalışalım.

3.3.1. Anne Babanın Mesleği, Öğrenim Durumu ve Okul Başarısı

Öğrencilerin okul başarılarını etkileyen aile özelliklerinden biri de ebeveynlerin öğrenim durumu ve meslekleridir. Anne ve babanın mesleki durumu, sosyal konumunu ve ekonomik durumunu belirlemede bir ölçü olarak kabul edilmektedir.

Yapılan araştırmalara göre, babanın mesleği ile çocuğun okul başarısı arasında yakın ilişki olduğu tespit edilmiştir. Baba meslekleri gruplamasında, sosyal saygınlık derecesi ve gelir durumu iyi olan kişilerle yüksek eğitim görmüş, devlet ve özel sektör memurları ilk iki grup içinde ele alınmıştır; bunu orta derecede esnaf izlemiş; en düşük sosyo-ekonomik grup ta olan işçiler de alt grupta kümelenmiştir. Mesleklerin başarı veya başarısızlığına göre yapılan sınıflamada, başarılı öğrenci babalarının ilk iki grupta olduğu; başarısız öğrencilerin babalarının da sosyo-ekonomik yönden daha düşük grupta yer aldığı görülmektedir.⁽²⁾

Anne-babanın mesleği kadar tahsil düzeyleri de öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir. Anne babaların kültürel yoksunluk içinde olması ve çocuklarını nasıl eğitmeleri konusunda yeterince bilinçlenmemiş olmaları başarısızlıkta önemli bir

⁽¹⁾ Aslan, G., İlkokul Öğrencilerinin Başarı ve Başarısızlıklarında Aile Faktörü (Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 1994, s.3.

⁽²⁾ Yıldız, N., Çocukların Okul Başarısında Aile ve Çevresel Faktörlerin Rolü: Orta İkinci Sınıf Öğrencileri İle İlgili Bir Araştırma (Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 1999, ss.20-21.

nedendir. Anne ve babanın eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin başarı düzeyi yükselmektedir. İyi eğitim görmüş anne ve babalar çocuklarıyla iyi ilişki kurabilmekte onların başarı güdüsünü arttırabilmektedir. Anne babanın eğitim düzeyinin düşük olması; aile içi ortamı, eğitim açısından elverişsiz kılarak çocukların zihinsel gelişimini etkileyebilmektedir. Dolayısıyla zihinsel gelişimin etkilenmesi okul başarısını da etkilemektedir.

3.3.1. Ailenin Gelir Düzeyi ve Okul Başarısı

Ailenin gelir düzeyi, ailenin ortalama aylık kazancını ifade eder. Aile elde ettiği gelir ile tüm bireylerinin değişik ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bu bağlamda ihtiyaç kavramını açıklamak yerinde olacaktır.

İnsanın eksikliğini hissettiği her şey ihtiyaçtır. İhtiyaçları 2 ana gruba ayırabiliriz: ⁽¹⁾

- Temel İhtiyaçlar: Yeme, içme, barınma, ısınma gibi yaşayabilmek için karşılanması gereken ihtiyaçlardır.
- Diğer İhtiyaçlar: Arkadaşlık, yakınlık, sevmek, türünden ihtiyaçlardır. Bunlar ikincil ihtiyaçlardır.

Maslow, ihtiyaçları şu şekilde kategorize etmektedir: - Fiziksel ihtiyaçlar - Güvenlik ihtiyacı - Sosyal ihtiyaçlar - Saygınlık ihtiyacı - Kendini gerçekleştirme ihtiyacı. Maslow'a göre bu ihtiyaçlar kişide sürekli bir güdülenme yaratarak onu davranışa yöneltir. Alt düzeydeki ihtiyaçlar belli bir oranda doyurulmadan kişi üst düzey ihtiyaçlara güdülenemez. Bu nedenle ilköğretimde bu ihtiyaçların sürekli ve düzenli olarak karşılanması için çaba harcanmalıdır. ⁽²⁾

Maslow'un bu düşüncesinden yola çıkacak olursak; insanın belirli bir faaliyete yönelmesi ve o faaliyette başarılı olabilmesi için öncelikle temel ihtiyaçlarının karşılanmış olması gerekir, diyebiliriz. Yani bir öğrencinin başarılı olabilmesi için yaşadığı aile, tüm bireylerinin temel ihtiyaçlarını ve diğer ihtiyaçlarını karşılayacak

⁽¹⁾ <http://www.kusadasimesem.com/ders/ivii.htm> (05.05.2008)

⁽²⁾ Yeşilyaprak, a.g.k., s.66.

gelir durumuna sahip olması gerekir. Zaten bir aile, bireylerinin temel ihtiyaçlarını karşılayamıyorsa yoksul olarak nitelendirilmektedir.

Ekonomik kriter sınıfı belirlemede tek etken değildir. Çünkü aynı gelir düzeyine sahip olan fertlerin, meslekleri eğitim düzeyleri ve tüketim alışkanlıkları farklı olabilmektedir. Gelir düzeyi ailenin eğitim, sağlık v.b. imkanlardan yararlanma şeklini ve düzeyini önemli ölçüde etkiler. Bu durumda öğrencilerin başarıları ailelerinin gelir durumlarına göre farklılık gösterir. Ekonomik durumları iyi olan aile çocukları eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını (ders araç-gereçleri, bilgisayar ve internet kurs, etüt, harçlık vb.) rahatlıkla zahmetsizce temin edebilirler. Hiçbir şey düşünmeden, gönül ferahlığı içinde çalışmak onları daha kolay ve daha çabuk başarıya ulaştırabilir. Bazen de bol para içinde hiçbir sıkıntıya uğramadan yaşamak, çocuklarda başka duyguları besleyerek onlarda çalışma isteğini körletebilir.⁽¹⁾

Bir öğrencinin bunlardan başka yeme, içme, arkadaşlarıyla gezme, sinemaya gitme, yaz tatillerinde tatil yapma gibi sosyal ve kültürel ihtiyaçları da olacaktır. Öğrencinin bu ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli olarak karşılanması psikolojisini, motivasyonunu ve doğal olarak okul başarısını etkilemektedir.

Ailenin geliriyle ve aynı zamanda öğrenim durumuyla da ilgili olan bir diğer konu ise eve gazete, dergi türünden yayınlar alınması ve evde bir kitaplığın bulunması konusudur. Bir ailenin, eve dergi ve gazete türünden yayınlar alması ve bunları okuması ve çocuklarına da okuması konusunda telkinlerde bulunması öğrencinin genel kültürünü ve okul başarısını etkilemesi bakımından önemlidir. Ayrıca öğrencinin yaşadığı evde faydalanabileceği bir kitaplığın bulunması da öğrencinin okul başarısını etkilemektedir. Çünkü evde bir kitaplığın bulunması şu sebeplerden dolayı önemlidir:

- Öğrencinin okuma alışkanlığını geliştirmesi,
- Verimli olarak ders çalışması,
- Ödev ve araştırmalarında kaynaklara ulaşmada kolaylık sağlaması bakımından önemlidir.

⁽¹⁾ Akcan, a.g.t., s.14.

Yapılan araştırmalar yoksul ailelerde yetişen çocukların okul başarısının genellikle dūřuk olduğunu gōstermektedir. Bu bakımdan ailenin gelir dūzeyi çocuğun başarısını etkileyen önemli bir etken olarak gōr÷nmektedir.

3.4. Öğrencinin Yaşadığı Evin Fiziki Durumu ve Okul Başarısı

Çalışma masası, ısı, ışık, koku, ses, renk ve mekanın genişliği gibi bir dizi etken eğitim ortamının fiziksel değişkenlerini oluşturur. Eğitim-öğretim yapılan mekanın fiziki şartları, yapılan eğitimin verimli olması bakımından önemlidir. Ders çalışılan fiziksel mekan öğrenmenin iskeletini oluşturmakta ve öğrenmeyi ilerletmeye olumlu katkılar sağlamaktadır.⁽¹⁾ Eğitim ortamıyla ilgili bu şartlar istenilen düzeyde değilse verimli bir öğrenmenin gerçekteşmesi zordur. Yani bir öğrencinin yaşadığı ev, fiziki koşullar bakımından uygun şartları taşımalıdır.

Öğrencinin ders çalıştığı evin öncelikle yeterli bir ısıya sahip olması gerekir. Öğrencinin soğuk bir ortamda ders çalışması verimi dūřürmektedir. Hatta böyle bir ortamda öğrencinin ders çalışamayacağını bile söyleyebiliriz. Bu dūřünceden hareketle, sobayla ısınan bir evdeki ortamlar kaloriferle ısınan bir evdeki ortam verimli çalışma bakımından aynı olmaz. Kaloriferle ısınan bir evde ders çalışan öğrenci sobayla ısınan bir evde çalışan öğrenciye göre daha avantajlıdır.

Öğrencinin ders çalıştığı yerin yeterli aydınlığa sahip olması gerekir. Ders çalışılan ortamda öğrenciyi rahatsız edecek türden bir kokunun olmaması gerekir. Diğer önemli fiziki durumlar ise öğrencinin yaşadığı evin büyüklük bakımından yeterli olması ve öğrenciyi rahatsız edecek derecede yüksek sesin olmamasıdır. Özellikle kalabalık ve geniş aileler de ses ve gürültü fazla olduğu için öğrenciler bundan olumsuz etkilenmektedir. Bir de buna öğrencinin kendine ait bir odasının olmamasını eklersek durum daha da kötü olmaktadır. Bir öğrencinin evinde kendine ait bir odasının olması sessiz ve sakin bir ortamda ders çalışması bakımından önemlidir. Çünkü çok gürültülü bir yerde çalışılan dersten iyi bir verim alınmaz.

Bütün bunlardan dolayı aile çocuğuna ders çalışabileceği uygun bir ortam

⁽¹⁾ Uludağ, Z.-Odacı, H., “Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Fiziksel Mekan”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı.153, Ankara, 2002, s.15.

hazırlamalıdır. Çünkü ders çalışılan fiziki ortamın yeterliliği okul başarısını etkilemektedir.

3.5. Okul-Aile İşbirliği ve Okul Başarısı

Çocuğun okul başarısında önemli olan konulardan biri de okul-aile işbirliğidir. Okul ile ailenin işbirlik derecesi öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir. Öz konuyla ilgili olarak “ eğitim ve öğretim okulla-ailenin işbirliğiyle gerçekleşir ” demektedir. ⁽¹⁾ Tabi buna çevreyi de ekleyebiliriz.

“ Okullar ve aileler, çocukların psikolojik ve eğitsel gelişimini etkileyen önemli kaynaklardır ve iyi sonuçlar sadece bu iki kurumun ortak çalışmaları ile olabilir. ” ⁽²⁾ Bundan dolayı bir aile çocuğunun başarılı olmasını istiyorsa, okuldaki durumunu takip etmelidir. Çocuğun okuldaki durumundan kastedilen ise okuldaki sorunları, gelişimi ve derslerdeki başarı durumudur.

“ Nitekim okul ve aile arasında olumlu bir bağ kurulduğu zaman eğitim ve öğretim istenilen düzeyde gerçekleşir. Araştırmalar okul-aile işbirliği programlarına erken yaşlarda başlanılmasının ve okul yılları boyunca sürdürülmesinin, çocukların davranışlarını ve okul başarılarını etkilediği ve olumlu yönde artırdığını göstermektedir. ” ⁽³⁾

Bir aile öncelikle veli toplantılarının tümüne katılmaya çalışmalıdır. Çünkü çocuğunun gelişimi ve derslerdeki başarısı konusunda en sağlıklı bilgileri alacağı yer bu toplantılardır. Aile bu toplantılara katılırsa çocuğunun durumunu sağlıklı bir şekilde öğrenecektir. Böylelikle de çocuğu hakkında öğretmeni tarafından söylenen eksiklikleri ve yanlışlıkları düzeltmeye çalışacaktır. Fakat veli toplantılarının tamamına katılmak ta yetmeyebilir. Aile veli toplantıları dışında da ara ara okula gidip çocuğunun gelişimi ve derslerdeki durumu hakkında bilgi almalıdır.

⁽¹⁾ Öz, M.F., Uygulamalı İlkokuma Yazma Öğretimi , Ankara, 1999, s.36.

⁽²⁾ Başaran, S.-Koç, F., Ailenin Çocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları ve Katılımın Sağlanması İçin Alternatif Bir Model, Ankara, 2000, s.2.

⁽³⁾ Saylan, N., “Okul-Aile İşbirliğinin Çocuğun Eğitimine Etkileri”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı.2, Bursa, 1991, ss.139-143.

Ailenin okulla ilgili olarak üzerinde durması gereken bir diğerkonu, çocuğun okuldaki problemleridir. Çocuk okulda zaman zaman arkadaşlarıyla ya da öğretmeniyle problem yaşayabilir. Ya da diğerkonu başka bir sorun yaşayabilir. Çocuk okulda yaşadığı problemi ailesine söylediğinde ailesi bu problemi çözmelidir. Çünkü çocuğun okulda yaşadığı bir problem çözülmezse çocuk okula karşı bir soğukluk hissetmeye başlayabilir. Okula gitmek istemeyebilir. Bu da doğal olarak çocuğun okul başarısını etkileyebilir.

“ Aileler, çocuklarına ev ödevlerini rahatça yapabileceği uygun ve sessiz ortamları hazırlamalı ve ödevleriyle ilgili gerekli materyalleri önceden temin etmelidir. ”⁽¹⁾ Ailenin, öğrenciye ders çalışırken veya ödev yaparken yardımcı olması da çocuğun okul başarısını etkilemesi bakımından önemlidir.

“ Okullarda yapılan eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşabilmesi için öğrencinin ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır. Okulda başlayan birçok eğitsel çalışmalar öğrencinin ailesinde ve okul dışındaki çevresinde tamamlanır. ”⁽²⁾

3.6. Ailenin Çocuğa Verdiği Motivasyon ve Okul Başarısı

Daha önce de açıkladığımız gibi motivasyon çalışılacak olan konuya, yapılacak etkinliğe ilgi, istek duymak ve çaba harcamaya hazır olmak demektir. Motivasyon öğrencinin okul başarısını etkilemesi bakımından önemli bir faktördür. Öğrencinin herhangi bir konuya veya derslere karşı motivasyonunu etkilemede aile önemli bir yere sahiptir. Bundan dolayı aile çocuğunun okulda başarılı olabilmesi için motivasyonunu sürekli yüksek tutmaya çalışmalıdır. Özellikle başarılı olduğu alanlarda çocuklarını takdir etmelidir.

Kahyaoğlu, “ eğer çocuk davranışlarından dolayı takdir alıyorsa, o davranışını tekrar edecektir ” demektedir.⁽³⁾ Yani takdir, öğrenciyi o alana daha da motive

⁽¹⁾ Derelioğlu, Y., “Ev Ödevi”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004, s.28.

⁽²⁾ Ergin, H., “Etkili Okul-Aile İşbirliğinin Sağlanması Önemli”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Sayı.86, Ankara, 2007, s.34.

⁽³⁾ Kahyaoğlu, S., “Sarayı Yapmak Ya Da Yıkamak”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004, s.16.

etmektedir. Aileler, çocuklarına yaptıkları iyi işlerden ve başarılarından dolayı ara ara motive edici sözler söylemelidir. Bu sözler; “ Aferin. Çok güzel bir iş başardın. Çok başarılı olacağını düşünüyorum. Çok başarılı olacağına inanıyorum. Sana güveniyorum ” şeklinde olabilir. Bu tür sözler, çocuğu aynı davranışı yapma veya başka başarılar da kazanma konusunda cesaretlendirmekte ve motive etmektedir. Aynı zamanda çocuğun özgüven kazanması bakımından da önemlidir.

Burada dikkat edilmesi gereken bir nokta vardır. Çocuk sürekli başarı için şartlandırılırsa başarısızlık olduğunda ciddi anlamda hayal kırıklığına uğrayabilir. Bu nedenle başarısız olduğu dönemler de olacağı için; yargılama, eleştirme ve kıyaslamaya girmeden başarısızlığı konusunda çocuğa yardımcı olunmalıdır. Ailelerin çocukları motive etmek için kullandıkları araçlardan biri de ödüdür. Aileler, çocuklarının yüksek başarı elde etmesi için onlara değişik ödüller alır veya vaat ederler.

Dökmen konuyla ilgili olarak ; “ “ Sınıfı geçersen sana şunu alırım ” şeklindeki haberli ödüller, bir tür rüşvet sayılabilir. Rüşvete alışan bir elemanın, rüşvet olmadığında işini aksatması gibi, ödüle alışan çocuklar da, ödül olmadığında istenen davranışları sergilemeyebilirler. Ödül karşılığında istenen davranışları sergileyen bir çocuk, ödüle doyduğunda veya ödülü kendi gayretiyle elde ettiğinde, sizi dinlemeyecek, isteneni yapmayacaktır. Çünkü ödül, bizi, yaptığımız işin doğruluğuna değil, kârlı olduğuna inandırır ” demektedir. ⁽¹⁾ Bundan dolayı aileler ödülü motive etme aracı olarak kullanırken dikkatli olmalıdır. Ödülün verilme sıklığını ve miktarını iyi ayarlamalıdır.

3.7. Ailenin Çocuğa Gösterdiği Sevgi ve Okul Başarısı

İnsanın sağlıklı bir yaşam sürmesi için fiziksel ihtiyaçları kadar duygusal ihtiyaçlarının da karşılanmış olması gerekir. İşte bu duygusal ihtiyaçlardan birisi de sevgidir. Özkan konuyla ilgili olarak; “ insanları bir araya getiren ve bir arada tutan en güçlü bağ olan sevgi, en güzel şekilde ailede yaşanır ” demektedir.⁽²⁾

⁽¹⁾ Dökmen, Ü., Küçük Şeyler, İstanbul, 2004, ss.145-146.

⁽²⁾ Özkan, Z., Aile İçi İletişim, İstanbul, 2005, s.29.

Çocuk gerçek anlamda ana-babasından aldığı sevgiyle beslenir. Tek başına sevgi niyeti yeterli değildir. Çocuk bunu anlar. Bu niyet onun büyük sıkıntılar çekmemesini, kendine saygı duygusuna onulmaz zararlar gelmemesini sağlar ama, arkasından somut eylemler ve davranışlar gelmezse çocuk kendiliğinden birtakım sonuçlara varır: annem-babam beni seviyorlar ama ben onların öteki uğraşlarının önüne geçecek kadar önemli değilim gibi.⁽¹⁾ Bundan dolayı aile çocuğuna sevgisini göstermesini bilmeli ve sevgiyi de göstermelidir. Aileler çocuklarına hediyeler alarak, onu gezdirerek, eğlendirerek veya değişik şekillerde sevgisini gösterebilir.

Chapman; “ çocuğun gereksinimlerini karşılamak istiyorsanız, o büyüyüp yeni ilgi alanları geliştirdikçe bu ilgi alanlarına girmelisiniz. Eğer basketbolla ilgileniyorsa, siz de ilgilenin. Onunla basketbol oynamak için zaman ayırın. Onu basketbol maçlarına götürün. Eğer piyanoya ilgisi varsa, belki bir piyano dersi alabilir, veya en azından o çalışırken tüm dikkatinizle çaldığı parçayı dinleyebilirsiniz. Bir çocuğa tüm ilginizi vermeniz, onun sizin için önemli olduğu, ona değer verdiğiniz ve onunla olmaktan zevk aldığınız anlamına gelir ” demektedir.⁽²⁾ Bu nedenle aileler çocuklarının sevdiği etkinliklere yönelerek ve hatta o etkinlikleri çocuklarla birlikte yaparak onlara sevgilerini gösterebilirler. Çocuk bu sayede ailesinin kendisini gerçekten sevdiğini düşünür.

“ Hiçbir kurum çocuğun büyüme çağında gereksinimi olan sevgiyi, güveni, morali, sıcak aile ortamını ona aile ocağı kadar veremez. ” ⁽³⁾ Ailelerin, çocuklarına ihtiyacı olan sevgiyi yeteri kadar verebilmesi çocuğun okul başarısı açısından önemlidir. Yapılan araştırmalar ailesinden yeteri kadar sevgi görmüş olan çocukların okul yaşantılarında başarılı olduğunu söylüyor. Ailesinden yeteri kadar sevgi görmemiş çocukların da okul yaşantılarında başarısız ve uyumsuz bir tablo çizdiği görülmektedir. Ailede çocuğa verilen sevgi bir başka yönüyle de önemlidir. Ailesinden yeteri kadar sevgi görmemiş çocuklar kötü arkadaş gruplarına katılabilmekte ve suça yönelebilmektedir.

(1) Andre, C.-Lelord, F., Kendine Saygı (Çev. İ. Yerguz), İstanbul, 2002, s.117.

(2) Chapman, G., 5 Sevgi Dili (Çev. B. Çelik), İstanbul, 2005, s.188.

(3) Sağtürk, B., Ana-Baba Tutumlarının Çocukta Sorumluluk Duygusuna Etkisi (Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yayınlanmamış Lisans Tezi), Isparta, 2001, s.3.

3.8. Televizyon ve Okul Başarısı

Ailenin, televizyon izleme konusundaki davranış ve yaklaşımları öğrencilerin okul başarısını etkilemesi açısından ele alınması gereken önemli bir konudur. İnsanlar, akşamları ve diğer boş zamanlarında televizyonu bir vakit geçirme aracı olarak kullanabilmektedir. Bundan dolayı televizyon günümüzde, insanların yaşamının önemli bir kısmını işgal etmektedir. Böylece televizyon, insanların yaşam tarzını, düşünce ve davranış biçimini etkileyebilmektedir.

Yavuzer; “ televizyonların çocuk ve gençler üzerindeki etkisi, toplumun diğer kesimlerine oranla çok daha fazladır ” demektedir.⁽¹⁾ Televizyon, çocukların zihinsel, sosyal, dil ve duygusal gelişimini etkiler. Bu etkilemenin olumlu veya olumsuz olmasında ailenin önemli bir yeri vardır. Televizyonun en önemli olumsuz etkisi çocuğun tek yönlü bir iletişim içinde olması ve karşılıklı etkileşime fırsat vermemesidir.

Bu konuda ana-babalara düşen görev çocuklara örnek olmaktır. Ana-babalar izlenebilecek programları seçerek sınırlandırabilir. Anne-babalar, zaman zaman televizyonu kapatabilmeli, müzik dinlemek ve kitap okumak gibi farklı uğraşlarda bulunarak, çocuklarına örnek olabilmelidir.⁽²⁾

Yoksa çocuk televizyon konusunda yeteri kadar bilinçli olmadığı için gelişimine uygun olmayan programları seyredebilir. Ya da televizyona dalarak zamanının tamamını ekran başında geçirebilir. Bu durumda, ders çalışması gereken zamanı da televizyon karşısında harcamış olur. Bunlardan dolayı çocuğun okul başarısı televizyondan etkilenebilir.

3.9. Aile İçi İlişkiler, Davranışlar ve Okul Başarısı

Çocuğun okul başarısını etkileyen aile ile ilgili özelliklerden birisi de aile içindeki ilişkiler ve davranışlardır. Aile içi ilişkileri; anne-baba ilişkisi, anne-baba ve çocuk ilişkisi ve kardeşler arası ilişkiler şeklinde sınıflandırabiliriz. Çocuklar çoğu

⁽¹⁾ Yavuzer, H., Çocuk ve Suç, İstanbul, 1996, s.116.

⁽²⁾ Hakan, a.g.t., s.20.

davranışı ve bilgiyi, model alma yoluyla öğrenir ve model alma yoluyla o davranışları tekrarlayabilirler. Bu bağlamda anne-babanın birbirine olan sevgisi, birbiriyle iletişimi, davranışı ve tutumları çocuklar için önemli bir örnek veya model teşkil etmektedir.

Goleman konuyla ilgili olarak; “ çocuklarıyla doğrudan ilişkilerinin yanı sıra, bir karı-kocanın kendi aralarında hisleriyle nasıl baş ettikleri ailedeki en ince duygusal alışverişleri bile gözden kaçırmayacak kadar akıllı öğrenciler olan çocuklara çok etkili dersler verir ” demektedir.⁽¹⁾ Bundan dolayı bir anne-baba örneğin; kitap okuyarak öğrenciye kitap okuma konusunda model olabilir. Ya da çocuğunun yanında dişlerini fırçalayarak ona diş fırçalama alışkanlığını kazandırabilir. Ya da diğer önemli birçok davranışı bu yolla kazandırabilir. Bunun için anne-babanın kendi arasında sevgi, saygı ve anlayış içinde davranarak çocuğa bu konularda model olması, çocuğun huzur içinde yaşaması ve gelişimi açısından önemlidir.

Aile geçimsizlikleri ve boşanmalar çocukların okul başarıları üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır.⁽²⁾ Eğer çocuk anne-babanın çokça kavga ettiği, tartışma ve şiddet gösterdiği bir aile ortamında yaşıyorsa bundan olumsuz etkilenir. Böyle bir aile ortamı çocuğun psikolojisini bozarak okuldaki başarısını etkileyebilir. Bundan dolayı anne-babanın birbiriyle olan ilişkisi çocuğun okul başarısı açısından önemlidir ve başarısını da etkilemektedir.

Ebeveynlerin birbirine şiddet göstermesinin yanı sıra, önemli bir diğer konuda çocuğa karşı şiddet gösterilmesi konusudur. Çocuk yaptığı bir hatadan veya aldığı zayıf notlardan dolayı şiddet görebilmektedir. Yapılan çalışmalar, Türk aile yapısı ve çocuk yetiştirme yöntemleri içinde fiziksel cezanın bir disiplin aracı olarak yer aldığını ve dayanın bu nedenle Türk toplumunda yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Özellikle geleneksel aile yapılarında sözel disiplin yöntemleri yerine fiziksel ceza yöntemlerinin yeğlendiği ve şehirlerde de fiziksel ceza yöntemlerinin yaygın bir şekilde kullanıldığı belirtilmektedir.⁽³⁾ Çocuklara yaptıkları hatalardan dolayı fiziksel şiddet uygulanması gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bunun yerine problemlerin

⁽¹⁾ Goleman, D., Duygusal Zeka (Çev. B.S. Yüksel), İstanbul, 2000, s.240.

⁽²⁾ Özkan, Z., Aile Sorunlarına Çözüm Önerileri, İstanbul, 2004, s.80.

⁽³⁾ Ayan, S., “ Aile İçinde Şiddete Uğrayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri ”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, Sayı.3, Sivas, s.208.

veya hataların düzeltilmesi için yol gösterici bir yaklaşım içinde bulunulmalıdır.

Anne-babanın birbiri arasındaki ilişkiler kadar çocuklarıyla kurdukları ilişkiler de çocuğun gelişimi ve okul başarısı açısından önemlidir. Anne-babalar, çocuklarına kendileriyle rahatça iletişim kurabilme imkanı tanınmalıdır. Bu bağlamda anne-baba çocuğu olduğu gibi kabullenmeli duygularını, düşüncelerini ve sorunlarını kendileriyle rahatça paylaşmasına izin vermelidir. Mesela; aileyle veya çocuğun kendisiyle ilgili herhangi bir karar alınırken bazı aileler çocuklarına, sen küçüksün, sen anlamazsın, senin aklın ermez, sen karışma tarzından davranışlar göstermektedir. Bu türden ya da benzeri davranışlar çocukta dışlanmışlık veya kendini değersiz hissetme gibi duygular taşınmasına neden olabilir.

Ailenin çocuklarıyla kurduğu ilişkide ele alınması gereken önemli bir husus ta kardeşler arası ayırımdır. Ailenin bir çocuğuna maddi anlamda bir şey alıp diğer çocuğuna almaması, birine iyi davranıp diğerine kötü davranması vb. türü davranışlar da çocukta kendini değersiz hissetme ve dışlanma duygusuna sebep olabilir. Bu bakımlardan anne-baba çocuk ilişkisi çocuğun gelişimini ve okul başarısını etkileyebilmektedir.

Çocuğun okul başarısını etkileyebilecek aile içi ilişki türlerinden birisi de kardeşler arası ilişkilerdir. Bir çocuğun, aile içinde kardeşi veya kardeşleriyle yaşadığı problemler ve geçimsizlikler çocuğun psikolojisini ve gelişimini olumsuz olarak etkiler. Bundan dolayı çocuğun aile içinde yaşadığı bu problemlerin anne-baba ve ailenin diğer fertlerince çözümlenmesi önemlidir ve çözümlenmesi gerekir. Sonuç olarak; aile içi ilişkilerin niteliğinin öğrencilerin okul başarısını etkilediğini söyleyebiliriz. Aile içi ilişkilerin niteliği ise özellikle çocuğun derslere ve okula karşı motivasyonunu etkilemesi bakımından önemlidir.

3.10. Anne-Baba Tutumları ve Okul Başarısı

Anne-babalar çocuklarının yaptıkları değişik türden davranışlara karşı tutumlar gösterirler. Anne-babaların göstermiş olduğu bu tutumlar çocuğun kişiliğini ve

gelişimini etkiler. Dolayısıyla bu tutumlar çocukların okul başarısını da etkiler. Anne-baba tutumlarını genel olarak otoriter tutum, gevşek tutum, kararsız tutum ve demokratik tutum şeklinde sıralayabiliriz. Şimdi otoriter tutumdan başlayarak anne-baba tutumlarının öğrencilerin okul başarısı üzerindeki etkisini açıklamaya çalışalım.

3.10.1. Otoriter Tutum

Otoriter tutum uygulayan anne-baba çocuğu kendi tasarladığı bir kalıba göre yönlendirmek amacını güder. Çocuk sürekli denetim altındadır. Bu tutuma sahip ebeveynler; çocuğunun sözlerinden hiç çıkmamasını, kendisiyle tartışmamasını ve kendisine karşı gelmemesini beklerler. Durum ve koşullar ne olursa olsun, çocuğun kendilerine boyun eğmesini isterler. ⁽¹⁾

Bu tutuma sahip bir ailede çocuğun kendi öz benliği, duyguları düşünceleri önemli değildir. Çocuk ebeveyn tarafından dinlenmez. Cüceloğlu; “ ailede dinlenmeyen çocuk, kendisini dinleyen arkadaşlarına uyar; arkadaşlarının kötü alışkanlıkları varsa, onlara uyararak, kötü alışkanlıklar edinir ” demektedir. ⁽²⁾ Bu açıdan bakıldığında otoriter tutum çocuğun kötü arkadaşlar edinmesine neden olarak eğitimi etkileyebilmektedir. Otoriter tutuma sahip ebeveynlerin çocukları genellikle çekingen, mutsuz ve huzursuzdur.

“ Açık ya da üstü kapalı olsun, bu tutumların ortak yönü, saygı ve sevgiden yoksun olmalarıdır. Çocuk ana babanın kendisine hakça davranmadığını ya da onu kendilerinin bir uzantısı gibi algıladıklarını fark ettikçe kendisini yalnız ve çaresiz hisseder. Aynı zamanda bireyleşmesinin engellenmekte olmasından ötürü içten kızgınlık duymaya başlar. Ancak kızgınlığını açıkça yaşayamaz. Çünkü çaresizdir, ana babasının onay ve desteğini yitirme korkusu kızgınlıklarını bastırmasına neden olur. Bir insanın olumsuz duygularını sürekli olarak bilincinden uzaklaştırma çabaları, olumsuz duyguların yanı sıra, yapıcı ve yaratıcı eğilimlerinin de kapalı tutulmasına neden olur. Diğer insanlarla birlikteyken tedirgin olan kişi, tüm enerjisini gereksiz yere savunma amacıyla kullandığından kendisinde var olan potansiyeli de harekete geçiremez ve

⁽¹⁾ Yörükoğlu, a.g.k., s.199.

⁽²⁾ Cüceloğlu, D., İletişim Donanımları, İstanbul, 2006, s.137.

kapasitesinin altında etkinlik gösterir. ”⁽¹⁾ Dolayısıyla kapasitesinin altında etkinlik göstermesi de çocuğun okul başarısını etkiler.

3.10.2. Gevşek Tutum

Gevşek tutuma sahip ailelerde disiplin yok denecek ölçüde gevşektir. Çocuğa sayısız haklar tanınmıştır, ancak nerede duracağı kesinlikle belirlenmemiştir. Neyin doğru, neyin yanlış olduğu öğretilse bile uygulama ve denetleme düzensizdir. Başka bir deyişle davranışlara sınır çekilmez. Verilen cezalar çok yetersiz kalır, ve çocukça ciddiye alınmaz. Çünkü verilen cezanın ertelendiğini ya da unutulduğunu, çocuk önceki deneylerinden öğrenmiştir.⁽²⁾

Yani gevşek tutuma sahip ailelerde çocuk bir nevi başına buyruk yaşamaktadır. Ailenin çocuğunu başına buyruk bırakması, üzerindeki kontrolünü yitirmesi çocuğun eğitimini ve okul başarısını etkiler.

3.10.3 Tutarsız Tutum

Tutarsız tutumda disiplinin uygulandığı yer ve disiplinin zamanlaması konusunda bir kararsızlık vardır.

Ana babanın tutumu aşırı hoşgörü ile sert cezalandırma arasında gidip gelmektedir. Çocuk hangi davranışın nerede, ne zaman istenmediğini, önceden kestiremez. Tutumunu ana babanın keyifli ya da öfkeli oluşuna göre ayarlamaya çalışır. Başka bir deyişle, çocuk davranışının doğru ya da yanlış oluşuna değil, “Ne zaman yaparsam cezadan kurtulurum?” sorusuna kafa yorar. Kimi zaman, ceza öyle beklenmedik anda gelir ki çocuğun başkaldırmasına yol açar.⁽³⁾

Zaten araştırma sonucunda elde edilen bulgular; anne-babaları tarafından tutarsız tutumla yetiştirilen çocukların diğer çocuklara oranla cezaya daha fazla direnç gösterdiklerini, saldırgan davranışlarda bulduklarını ortaya koymuştur. Çocuk eğitimi

⁽¹⁾ Karakuş, F.T., “Sosyal Beceriler ve Sosyal Kaygı”, RH Ümraniye Dergisi, Sayı.4, İstanbul, 2007, s.41.

⁽²⁾ Yörükoğlu, a.g.k., s.200.

⁽³⁾ Yörükoğlu, a.g.k., s.201.

konusunda anne-baba farklı görüşler paylaşıyorlarsa, birinin hoşgörüsü ile karşıladığı davranış, diğeri tarafından olumsuz tepki ile karşılanır. Dolayısıyla çocuğun gelişimi ve eğitimdeki başarısı bundan etkilenir.

3.10.4. Demokratik Tutum

Demokratik tutuma sahip ana-babalar, çocukları üzerinde belirli bir kontrol mekanizması kurmuştur. Bu tutuma sahip ana-babalar çocuklarıyla iyi iletişim kurarlar ve davranışlarında tutarlıdırlar.

Kural koyarlar, ama kuralların mantığını açıklarlar. Bazen cezaya başvururlar. Ama daha çok çocuğun olumlu davranışlarını ödüllendirme eğilimindedirler. Bu tür ana-babaların çocukları kendilerinden memnun, kendine güvenen, atılgan, kendine saygıları yüksek çocuklardır. ⁽¹⁾

Demokratik tutuma sahip ailelerde çocuk sahip olduğu iyi, kötü tüm özellikleriyle ve öz benliğiyle olduğu gibi kabul edilir. Çocuk, demokratik tutuma sahip bir ailede duygularını, düşüncelerini sorunlarını ve isteklerini rahatlıkla dile getirebilir. Çünkü bu tutuma sahip ailede çocuklar anne-babası tarafından dinlenilmektedir.

Anne-babasının kendisini dinlediğini gören çocuk önce, kendisine değer ve önem verildiğini, kabul edildiğini, buna bağlı olarak ta sevildiğini düşünür. Aynı zamanda çocuk duygularını ifade etme olanağı bulduğundan “ anlaşıldım ” duygusunu yaşar ve rahatlar. Bu durum, çocuğun hem benlik saygısının artmasına hem de kendisini dinleyen kişiye yakınlık duymasına neden olur. Bu sağlıklı mesaj akışı çocuğun ailesiyle olan dinamik bağını güçlendirir ve iletişimin devamını sağlar. ⁽²⁾

Uzmanlar, demokratik aile ortamında ilgi ve şefkat görerek büyüyen çocukların topluma kabul edilme, çevresi ile iyi ilişkiler kurma eğilimlerinin yüksek olduğunu; girişken, bağımsız, gerçekçi, güvenli, kendi kendilerini denetleyebilen, sosyal bir arkadaş canlısı olduklarını belirtmektedirler. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Bacanlı, H., Eğitim Psikolojisi Gelişim ve Öğrenme, Ankara, 1999, s.80.

⁽²⁾ Yavuzer, a.g.k., s.14.

⁽³⁾ Özen, Y., Sorumluluk Eğitimi, Ankara, 2001, s.90.

Sonuç olarak demokratik aile tutumunun diğer tutumlara göre daha sağlıklı olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü demokratik aile tutumu; çocuğun kendini rahatça ifade etmesine olanak vermekte ve çocuk ailesiyle rahatça iletişim kurarak yakınlık sağlamaktadır. Böyle bir aile ortamında çocuğun gelişimi sağlıklı bir şekilde devam etmekte, motivasyonu ve okul başarısı da artmaktadır.

3.11. Boş Zamanların Değerlendirilmesi ve Okul Başarısı

Öğrencilerin okul başarısını etkileyen hususlardan birisi de boş zamanlarda yapılan faaliyetlerdir. Öğrencilerin boş zamanlarını genel olarak; okuldan eve geldikten sonra gece yatana kadar geçen zaman, hafta sonu tatili, bayram tatilleri, yarı yıl tatili ve yaz tatili şeklinde sınıflandırabiliriz. Öğrencinin 1 yıldaki bu boş zamanlarının tamamı toplamda önemli ve büyük bir süreyi kapsamaktadır. Bundan dolayı bu sürenin verimli olarak değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

“ Çocukların boş zamanlarını değerlendirme aile üyelerinin en önemli eğitim görevidir. Okuldan eve gelen çocuğa onun ilgilerine uygun meşguliyetler bulunmazsa elbet kendi kendine bazı işler bulacaktır ve bunun bir kısmı belki de zararlı, eğitimini bozacak uğraşlar olacaktır. Çocuğun okulda bulunduğu zaman içinde eğitim görevi öğretmenin, okul sonrası eğitim görevi ise ailenin işidir. ”⁽¹⁾

Öncelikle hafta sonu tatilinden başlayalım. Bir aile öncelikle, çocuğunun hafta sonu için verilen ödevlerini yapmasını sağlamalıdır. Bundan başka çocuğunun hafta içindeki okul yaşamından kaynaklanan stresi ve yorgunluğu atmasına imkan sağlamalıdır. Bunu ise çocuğunu sinemaya, tiyatroya götürerek ya da bir piknik etkinliği düzenleyerek yapabilir. Ya da çocuklarını bir müzeye veya hayvanat bahçesine götürebilir. Ailenin bu ve benzeri türden faaliyetleri yapması çocuğun gelişimine çok önemli katkılar sağlar. Ayrıca yapılan bu tür faaliyetler çocuğun hafta içinde okul yaşamından biriken stres ve yorgunluğu atmasını sağlar. Böylelikle çocuk bir sonraki haftaya iyi bir psikolojiyle ve motive olmuş olarak girer.

⁽¹⁾ Hakan, a.g.t., s.18.

Öğrencilerin bir diğer boş zamanı ise sömestr tatilidir. Öğrencinin sömestr tatilini verimli olarak geçirmesi, bir sonraki döneme iyi bir psikolojiyle ve motive olmuş bir şekilde girmesi açısından önemlidir. Bu bakımdan aile sömestr tatilini, çocuğun stres ve yorgunluğunu atacak şekilde değerlendirmelidir. Aksi takdirde çocuk bir sonraki döneme de eski yorgunluğu ve stresiyle girebilir. Bu da okul başarısını etkileyebilir.

Yine yaz tatili de öğrencilerin uzun süreli olarak yaptıkları bir diğer tatildir. Yaz tatili diğer tatillere göre en uzun tatildir. Bu tatilin iyi bir şekilde değerlendirilmesi öğrencilerin okul başarısını etkilemesi bakımından önemlidir. Öğrenci 1 yıl boyunca okula devam etmiş, stresi ve yorgunluğu artmıştır. Bundan dolayı öğrencinin kesinlikle bir tatile ihtiyacı vardır. Aile yaz tatilinde imkanının elverdiği ölçüde, süresi kısa da olsa çocuğuna mutlaka bir tatil imkanı sağlamalıdır. Aksi durum öğrencinin bir sonraki yıldaki okul başarısını olumsuz etkileyebilir. Fakat burada dikkat edilmesi gereken bir nokta yaz tatilinin tamamının gezerek, oynayarak veya eğlenerek geçirilemeyeceğidir. Aileler yaz tatilinde aynı zamanda, çocuklarının bir önceki eğitim-öğretim yılında derslerden öğrendiklerini ara ara tekrarlamasını sağlamalıdır. Çünkü yaz tatilinin süresi uzun olduğu için öğrenciler genellikle önceki yıl okulda öğrendiklerinin bir kısmını unutmaktadır. Eğer aileler bu konuya dikkat etmezse çocuk bir sonraki yıla bazı konuları unutmuş olarak girebilir. Bu da öğrencinin o yıldaki okul başarısını olumsuz etkileyebilir.

3.12. Ailenin Çocuğun Eğitimiyle İlgili İhtiyaçlarını Temini, Eğitimini Yakından Takibi ve Okul Başarısı

Ailelerin, çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temini ve eğitimini yakından takibi öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir. Bu konuyla ilgili yaklaşım ve davranışları ailenin;

- Veli toplantılarına katılması, evinde bir kitaplık oluşturması, eve kitap, gazete, dergi vb. yayınları alması ve okuması, çocuğunun ödevlerini takip etmesi ve ödevlerinde çocuğuna yardımcı olması,

- Çocuğunun televizyon izleme alışkanlığını takip etmesi, çocuğunu gerek

sözleriyle gerekse davranışlarıyla motive etmesi, derslerinde başarısız olduğu durumlarda gösterdiği yaklaşım,

- Seyrettiği TV programlarının türü, çocuğunu sinema ve tiyatro gibi etkinliklere götürmesi, hafta sonu veya boş zamanlarda gezi ve piknik gibi etkinliklere götürmesi, çocuğunun okula gitmeden önce kahvaltı yapıp yapmadığını takip etmesi ve çocuğunun bir sonraki üst eğitimine devam etmesini istemesi şeklinde sıralayabiliriz.

Ailenin, eğitimle ilgili sıralamış olduğumuz bu konularda gösterdiği tutum, yaklaşım ve davranışların niteliği, çocuğun okul başarısı etkilemektedir. Sadece çocuğun okul başarısı açısından değil nitelikli bir insan olarak yetişebilmesi açısından da bu hususlar önemlidir.

II. BÖLÜM

İSTANBUL – ÜMRANIYE’DE İLKÖĞRETİM II. KADEME

ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAŞARISI ÜZERİNDE AİLENİN ETKİSİ

Araştırmanın II. bölümü anket ile elde edilen bulguları ve yorumları kapsamaktadır. Daha öncede ifade edildiği gibi hazırlanan anket İstanbul’un Ümraniye ilçesinde uygulanmıştır. Anket 8 tane ilköğretim okulunun II. kademesinde öğrenim gören 160 öğrenciye uygulanmıştır. Kendilerine anket uygulanan öğrencilerin 80 tanesi başarılı grupta yer almakta, geriye kalan diğer 80 tanesi ise başarısız grupta yer almaktadır. Uygulanmış olan anket ile elde edilen veriler SPSS programında çözümlenerek Ki-Kare (X^2) istatistiğine tabi tutulmuş ve tablolar şeklinde gösterilmiştir.

Araştırma bulguları;

- Öğrencilerin ailelerinin sosyo – ekonomik durumları ile ilgili bulgular,
- Ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temini ve eğitimini yakından takibi ile ilgili bulgular,
- Aile içi ilişkiler ve anne – baba tutumları ile ilgili bulgular olmak üzere 3 kısım altında ele alınmış ve yorumlanmıştır.

Şimdi öğrencilerin ailelerinin sosyo-ekonomik durumları ile ilgili bulgulardan başlayarak anket ile elde edilen bulgu ve yorumları sunmaya çalışalım.

1. ÖĞRENCİLERİN AİLELERİNİN SOSYO-EKONOMİK DURUMLARI İLE İLGİLİ BULGULAR

Araştırma anket sorularının 1. kısmı ailelerin sosyo-ekonomik durumu ile ilgili soruları kapsamaktadır. 1. kısımda ailelerin sosyo-ekonomik durumuyla ilgili özelliklerin, öğrencilerin okul başarısını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar şeklinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

TABLO 1

Araştırma Alanının Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyetiniz	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Erkek	40	40	80
	50,0%	50,0%	100,0%
	50,0%	50,0%	50,0%
Kız	40	40	80
	50,0%	50,0%	100,0%
	50,0%	50,0%	50,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si erkek, %50'si ise kızdır. Cinsiyet oranlarının birbirine eşit olduğu görülmektedir. Öğrencilerin başarı dağılımı da birbirine eşittir.

TABLO 2**Araştırma Alanının Yaş Dağılımı**

Yaşınız	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
12	13	13	26
	50,0%	50,0%	100,0%
	16,3%	16,3%	16,3%
13	22	22	44
	50,0%	50,0%	100,0%
	27,5%	27,5%	27,5%
14	22	21	43
	51,2%	48,8%	100,0%
	27,5%	26,3%	26,9%
15 ve üstü	23	24	47
	48,9%	51,1%	100,0%
	28,8%	30,0%	29,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılan öğrencilerin %16,3'ü 12 yaş grubunda, %27,5'i 13 yaş grubunda, %26,9'u 14 yaş grubunda ve %29,4'ü 15 yaş ve üzeri yaş grubunda yer almaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu 15 yaş ve üzerinde olmakla birlikte 13 ve 14 yaş gruplarında yer alan öğrenci oranlarının da birbirlerine yakın olduğu tablodan görülmektedir. 12 yaş grubu için söz konusu olan 6. sınıf öğrencilerinin oranı ise düşüktür.

Yaş gruplarına göre başarı durumları incelendiğinde her yaş grubunda yer alan öğrencilerin yarısının başarılı, yarısının ise başarısız olduğu görülmektedir. Başarı oranlarının birbirine eşit olduğunu söyleyebiliriz.

TABLO 3**Ailenin Gelir Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki**

Ailenizin aylık gelir durumu nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
500-750 YTL	2	36	38
	5,3%	94,7%	100,0%
	2,5%	45,0%	23,8%
750-1000 YTL	3	20	23
	13,0%	87,0%	100,0%
	3,8%	25,0%	14,4%
1000-1250 YTL	9	11	20
	45,0%	55,0%	100,0%
	11,3%	13,8%	12,5%
1250-1500 YTL	12	4	16
	75,0%	25,0%	100,0%
	15,0%	5,0%	10,0%
1500-1750 YTL	48	5	53
	90,6%	9,4%	100,0%
	60,0%	6,3%	33,1%
1750 YTL ve üzeri	6	4	10
	60,0%	40,0%	100,0%
	7,5%	5,0%	6,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2 = 82,473$ S.D. =5 P<0,05(0,000)

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelir durumları incelendiğinde; 1750 YTL ve üzeri gelir grubunda oldukça az (%6,3) ailenin olduğu dikkat çekmektedir. Çoğunun geliri 1500 ile 1750 YTL arasında değişmektedir. Bununla birlikte %23,8'inin gelirinin de 500-750 YTL arasında olması göz önünde bulundurulmalıdır.

Ailelerin aylık gelirlerine göre öğrencilerin başarı durumları incelendiğinde; başarı oranının en yüksek olduğu grup (%90,6) ailesinin geliri 1500-1750 YTL

aralığında olan öğrencilerden oluşmaktadır. Bunu %75 ile 1250-1500 YTL ve %60 ile 1750 YTL ve üzeri gelir grubunda olanlar izlemektedir. Başarı oranının en düşük olduğu grup ise %5,3 ile aylık geliri 500-750 YTL arasında olanlardır.

Araştırmanın teorik kısmında ifade edilen “Ailenin aylık geliri ile öğrencilerin okul başarısı arasında ilişki vardır.” şeklindeki düşüncenin doğruluğu tablodaki verilerle desteklenmektedir. Çünkü tabloda da görüldüğü gibi başarısız öğrencilerin çoğununun aile geliri, asgari ücret seviyesinde ve ya asgari ücretin biraz üzerindedir. Bu gelir seviyesi temel ihtiyaçların ve çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasında yetersiz kalmaktadır. Başarılı grupta yer alan öğrencilere baktığımızda çoğunluğunun aile gelirinin orta ve üst gelir seviyesinde olduğu görülmektedir. Orta ve üst gelire sahip aileler çocuklarının temel ihtiyaçlarını ve eğitimle ilgili ihtiyaçlarını yeterli olarak karşılayabilmektedir. Yani ailelerin gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin okul başarısının arttığını söyleyebiliriz.

TABLO 4

Öğrenciye Harçlık Verilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız size günlük harçlık verir mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman verir	68	46	114
	59,6%	40,4%	100,0%
	85,0%	57,5%	71,3%
Bazen verir	12	34	46
	26,1%	73,9%	100,0%
	15,0%	42,5%	28,8%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 14,767 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%71,3) ailesinin

kendisine her zaman harçlık verdiğini belirtmiştir. Yukarıda verilen tablo incelendiğinde ailesinin kendisine her zaman harçlık verdiğini belirten öğrencilerin %59,6'sının başarılı olduğu, bazen harçlık verdiğini belirten öğrencilerin ise %73,9'unun ise başarısız olduğu görülmektedir.

Ailelerin harçlık verme sıklığı ile öğrencilerin başarıları arasındaki ilişkinin doğruluğu tablodaki verilerle desteklenmektedir. Çünkü öğrenciye verilen okul harçlığı öğrencinin okuldaki ihtiyaçlarını karşılaması ve öğrencinin motivasyonunu artırması bakımından önemlidir. Ailelerin harçlık verme sıklığının öğrencilerin başarıları üzerinde etkili olduğunu söyleyebiliriz. Ailesinden her zaman harçlık alan öğrencilerin daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz.

TABLO 5

Verilen Harçlığın Yeterli Hissedilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanızın verdiği harçlık sizce yeterli mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman yeterli olur	65	12	77
	84,4%	15,6%	100,0%
	81,3%	15,0%	48,1%
Bazen yeterli olur	11	27	38
	28,9%	71,1%	100,0%
	13,8%	33,8%	23,8%
Genellikle yetmez	4	41	45
	8,9%	91,1%	100,0%
	5,0%	51,3%	28,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 73,640 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin çoğunluğu (%48,1) ailesinin verdiği harçlığı yeterli bulurken, %28,1'i genellikle yetmediğini, %23,8'i ise bazen yettiğini düşünmektedir.

Günlük harçlık miktarının yeterli olma durumu ile öğrencilerin başarı durumları arasındaki ilişki tablodaki verilerle doğrulanmaktadır. Harçlık miktarını her zaman yeterli bulan öğrencilerin %84,4'ü başarılı iken; bazen yeterli diyenlerin %71,1'i, genellikle yetmez diyenlerin ise %91,1'i başarısızdır. Ailesinin verdiği harçlık miktarını öğrencilerin yeterli hissetmesi öz güvenini ve motivasyonunu artırmaktadır. Başarısız gruptaki öğrencilerin %51,3'ü gibi büyük bir kısmı kendilerine verilen harçlığı yeterli hissetmemektedir. Dolayısıyla verilen harçlığı yetersiz hissedilen çocuğun psikolojisi olumsuz etkilenecek ve motivasyonu bozulacaktır. Aslında başarısız öğrencilerin verilen harçlığı yetersiz hissetmesi ailelerinin geliriyle yakından ilgilidir. Çünkü 3. tabloda da belirtildiği üzere başarısız öğrencilerin çoğunluğunun aylık geliri asgari ücretler seviyesindeydi. Bu bilgiler ve veriler ışığında öğrencilerin verilen harçlığı yeterli bulma düzeyi azaldıkça başarı durumlarının düştüğünü söyleyebiliriz.

TABLO 6

Ders Araç-Gereçlerinin Zamanında Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Aileniz ders araç - gereçlerinizi zamanında alır mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Hep zamanında alır	56	45	101
	55,4%	44,6%	100,0%
	70,0%	56,3%	63,1%
Bazen zamanında alır	19	21	40
	47,5%	52,5%	100,0%
	23,8%	26,3%	25,0%
Her zaman gecikmeli alır	5	14	19
	26,3%	73,7%	100,0%
	6,3%	17,5%	11,9%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2 = 5,561$ S.D. =2 P>0,05(0,062)

Öğrencilerin çoğunluğu (%63,1) ailesinin ders araç ve gereçlerini hep

zamanında aldığını belirtirken, %25'i bazen zamanında aldığını, %11,9'u ise her zaman gecikmeli aldığını belirtmektedir. Tablo incelendiğinde; ders araç ve gereçlerini hep zamanında alan ailelerin çocuklarının %55,4'ünün başarılı, %44,6'sının ise başarısız olduğu görülmektedir. Ders araç-gereçlerinin zamanında alınması ile öğrencilerin başarı durumları arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerden hareketle reddedilmektedir.

Ders araç ve gereçlerinin zamanında alınması ile öğrencinin çalışma ve ödevlerini zamanında yapabilmesi bakımından önemlidir. Genel olarak öğrencilerin çoğunluğunun ders araç-gerecinin zamanında alındığı tablodan görülmektedir. Başarısız grup içinde ders araç-gereçlerinin zamanında alındığını ifade edenlerin oranı %56,3'tür. Ders araç-gereçleri zamanında alınmasına rağmen bu öğrencilerin başarısız olmasının sebebini başka faktörlerde aramak gerekir.

TABLO 7

Evin Isınma Biçimi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Eviniz ne ile ısınıyor?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Soba	7	59	66
	10,6%	89,4%	100,0%
	8,8%	73,8%	41,3%
Kalorifer	73	21	94
	77,7%	22,3%	100,0%
	91,3%	26,3%	58,8%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 69,736 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin %58,8'inin evi kalorifer ile, %41,3'ünün ise soba ile ısınmaktadır. Tablodaki verilerden de görüldüğü gibi, evi soba ile ısınan öğrencilerin %89,4'ü

başarısız iken evi kalorifer ile ısınan öğrencilerin %77,7'si başarılıdır.

“Evin ısınma şekli ile öğrencilerin başarı durumları arasında ilişki vardır.” şeklinde ifade edilen düşünce tablodaki verilerle doğrulanmaktadır. Söz konusu değişkenler bağımlıdır. İkamet edilen evin ısınma sisteminin öğrencilerin okul başarısı üzerinde etkisi vardır. Evin ısınma şekli evdeki yaşam alanlarını da sınırlandırarak etkilediğinden, soba ile ısınan evde yaşayan öğrencilerin çalışma alanı bulmakta zorlandıklarını ya da televizyonun bulunduğu odada ders çalışmak gibi çalışma ortamını verimsizleştirecek etkenler oluştuğunu, dolayısıyla başarı durumlarının düştüğünü söyleyebiliriz.

TABLO 8

Öğrencinin Kendisine Ait Odasının Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evinizde kendinize ait bir odanız var mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	71	21	92
	77,2%	22,8%	100,0%
	88,8%	26,3%	57,5%
Hayır	9	59	68
	13,2%	86,8%	100,0%
	11,3%	73,8%	42,5%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 69,939 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %57,5'inin kendine ait odası varken, %42,5'i kendine ait bir odaya sahip değildir.

Teorik kısımda ifade edilen “ Öğrencinin kendisine ait odasının olması başarısını etkiler. ” şeklindeki düşüncenin doğruluğu tablodaki verilerle desteklenmektedir. Çünkü

kendine ait odası olduğunu belirten öğrencilerin %77,2'si başarılı grupta yer almaktadır. Kendine ait odası olmayan öğrencilerin %73,8'inin ise başarısız grupta yer alması dikkat çekicidir. Öğrencinin evde kendisine ait bir odasının olması öğrencinin sessiz bir ortamda ve rahatça ders çalışabilmesini sağlamaktadır. Ayrıca eve gelen misafirin öğrencinin ders çalışmasına engel olabileme ihtimali de düşüktür. Halbuki kendisine ait odası olmayan bir öğrenciyi televizyonun ve kardeşlerinin gürültüsü veya eve gelen misafirler etkileyebilir. Bu bulgular ışığında öğrencilerin kendilerine ait odalarının olmasının okul başarısını artırdığını söyleyebiliriz.

TABLO 9

Yaşanılan Evin Büyüklüğünün Yeterli Hissedilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Eviniz büyüklük olarak sizce yeterli mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet yeterli	38	34	72
	52,8%	47,2%	100,0%
	47,5%	42,5%	45,0%
Kısmen yeterli	24	17	41
	58,5%	41,5%	100,0%
	30,0%	21,3%	25,6%
Yeterli değil	18	29	47
	38,3%	61,7%	100,0%
	22,5%	36,3%	29,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 3,992 \quad S.D. = 2 \quad P > 0,05(0,136)$$

Öğrencilerin çoğunluğu (%45'i) oturdukları evin büyüklüğünü yeterli bulmaktadır. Bununla birlikte kısmen yeterli bulan öğrencilerin oranıyla (%25,6), yeterli bulmayan öğrencilerin oranı da (%29,4) önemsenir büyüklüktedir.

“ İkamet edilen evin büyüklüğü ile öğrencilerin başarı durumları arasında ilişki vardır. ” şeklinde ifade edilen düşüncenin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Evin büyüklüğü ile öğrenci başarısı arasında ilişki yoktur. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. İstatistiksel olarak anlamsız olmakla birlikte tablodaki verileri incelersek, evin büyüklüğünü yeterli bulan öğrencilerin %52,8’i, kısmen yeterli diyen öğrencilerin %58,5’i başarılı iken; evin büyüklüğünü yeterli bulmayan öğrencilerin %61,7’si başarısızdır.

TABLO 10

Evde Bilgisayar ve İnternet Bulunması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evinizde bilgisayar ve internet var mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Bilgisayar ve internet var	65	16	81
	80,2%	19,8%	100,0%
	81,3%	20,0%	50,6%
Bilgisayar var, fakat internet yok	8	15	23
	34,8%	65,2%	100,0%
	10,0%	18,8%	14,4%
Bilgisayar ve internet yok	7	49	56
	12,5%	87,5%	100,0%
	8,8%	61,3%	35,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 63,272 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin yarısından fazlası evinde bilgisayar ve internet olduğunu belirtmiştir. Bilgisayar ve internet sahibi olanların oranı %50,6 olup, bu oranın dikkate değer bir büyüklük olduğu söylenebilir. Öğrencilerin %14,4’ü ise bilgisayar sahibi olmasına rağmen interneti yoktur.

“Bilgisayar ve internet sahipliği ile öğrencilerin başarı durumları arasında ilişki

vardır. ” şeklindeki ifade tablodaki verilerle doğrulanmaktadır. Bilgisayar ve internet sahibi olan öğrencilerin %80,2’si başarılı iken; bilgisayarı olup interneti olmayan öğrencilerin %65,2’si, ikisine de sahip olmayanların %87,5’i başarısızdır. Bilgisayar ve internet öğrenciye ders çalışmada ve bilgiye erişimde kolaylık sağlamakta, bunun yanında çalışmasının verimini artırmaktadır. Bundan dolayı bilgisayar ve internet öğrencilerin başarısını artıran unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

TABLO 11

Ailenin Tatil Yapma Alışkanlığı İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Yarıyıl tatili veya yaz tatillerinde ailenizle birlikte tatile gider misiniz?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her tatilde gideriz	58	18	76
	76,3%	23,7%	100,0%
	72,5%	22,5%	47,5%
Bazı tatillerde gideriz	17	45	62
	27,4%	72,6%	100,0%
	21,3%	56,3%	38,8%
Hiç tatile gitmeyiz	5	17	22
	22,7%	77,3%	100,0%
	6,3%	21,3%	13,8%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 40,243 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %47,5’i her yarı yıl tatili veya yaz tatillerinde ailesi ile birlikte tatile gittiğini, %38,8’i ise bazı tatillerde gittiklerini belirtmektedir. Hiç tatile gitmeyenlerin oranının ise düşük olduğu elde edilen bir bulgudur. Çoğunluk genellikle ailesiyle tatile gitmektedir.

Araştırmanın teorik kısmında belirtilen “Öğrencilerin aileleri ile birlikte tatile gitme durumu ile başarı durumu arasında ilişki vardır. ” şeklindeki ifadenin doğruluğu

verilerle desteklenmektedir.

Tablodan görüldüğü gibi her tatilde ailesiyle birlikte tatile giden öğrencilerin önemli bir çoğunluğu (%76,3) başarılıdır. Buna karşılık bazı tatillerde gidenlerin %72,6'sı ve hiç tatile gitmeyenlerin %77,3'ü başarısızdır. Yarı yıl tatili veya yaz tatillerinde aile ile birlikte tatile gitmek öğrenci başarısı açısından motivasyonu artırıcı bir etkidir. Yarı yıl tatili ve yaz tatillerinde tatil yapmanın öğrenci başarısı üzerinde etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

TABLO 12

Okuldaki Etüt veya Kurslara Gidilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Okulunuzdaki etüt veya kurslara gidiyor musunuz?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	67	21	88
	76,1%	23,9%	100,0%
	83,8%	26,3%	55,0%
Hayır	13	59	72
	18,1%	81,9%	100,0%
	16,3%	73,8%	45,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 53,434 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin yarısından fazlası okulundaki etüt ve kurslara katılmaktadır.

“ Öğrencilerin okuldaki etüt veya kurslara gitmesi başarılarını etkiler. ” şeklindeki düşüncenin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Etüt ve kurslara katılan öğrencilerin %67'si başarılı iken, katılmayanların %81,9'u başarısızdır. Etüt ve kurslar öğrencilere derslerde öğrenemediklerini öğrenebilme ve öğrendiklerini de geliştirme imkanı sunar. Etüt veya kurs bir nevi öğrencinin derste öğrenemediklerini

öğrenebilmesi için öğrenciye tanınan ikinci bir şanstır. Bundan dolayı etüt veya kursa gitmenin öğrencilerin başarısını artırdığını söyleyebiliriz.

TABLO 13

Anne ve Babanın Sağ Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Anne ve babanız sağ mı?			
Anne ve babam sağ	75 49,3% 93,8%	77 50,7% 96,3%	152 100,0% 95,0%
Annem vefat etti	3 60,0% 3,8%	2 40,0% 2,5%	5 100,0% 3,1%
Babam vefat etti	2 66,7% 2,5%	1 33,3% 1,3%	3 100,0% 1,9%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 0,560 \quad S.D. = 2 \quad P > 0,05(0,756)$$

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%95) anne ve babası hayattadır. “Anne ve babanın sağ olma durumu ile öğrencilerin başarı durumları arasında ilişki vardır.” şeklinde ifade edilen düşüncenin doğruluğu elde edilen verilere göre reddedilmektedir.

Anne ve babanın sağ olma durumu ile öğrenci başarısı değişkenleri birbirinden bağımsızdır, verilerle aralarında ilişki olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Anne ve babanın sağ olma durumunun öğrenci başarısı üzerinde etkili olmadığını söyleyebiliriz. Anne veya babası olmayan veya her ikisi de olmayan ailelerin çocukları otorite boşluğundan dolayı başıboş kalmakta ve en önemlisi de ana-baba sevgisinden yoksun bir şekilde yaşamaktadır. Bu da çocuğun gelişimini ve doğal olarak ta okuldaki başarısını etkilemektedir. Tablodaki verilere göre öğrencilerin hemen hemen tamamının ana-

babası sağdır. Bu durum başarısız olan öğrencilerin başarısızlığına başka faktörlerin sebep olduğunu göstermektedir.

TABLO 14

Babanın Mesleği İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Babanızın mesleği nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
İşçi	15	16	31
	48,4%	51,6%	100,0%
	18,8%	20,0%	19,4%
Memur	34	8	42
	81,0%	19,0%	100,0%
	42,5%	10,0%	26,3%
Esnaf	13	25	38
	34,2%	65,8%	100,0%
	16,3%	31,3%	23,8%
Tüccar	6	3	9
	66,7%	33,3%	100,0%
	7,5%	3,8%	5,6%
Serbest meslek	8	21	29
	27,6%	72,4%	100,0%
	10,0%	26,3%	18,1%
Emekli	4	7	11
	36,4%	63,6%	100,0%
	5,0%	8,8%	6,9%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 27,562 \quad S.D. = 5 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının meslekleri incelendiğinde, %26,3'ünün memur, %23,8'inin esnaf olduğu görülmektedir. Bu meslekler dışında daha az paya sahip olan meslekler ise %19,4 ile işçi, %18,1'i serbest meslek sahibi, %6,9'u emekli ve %5,6'sı tüccar olarak sıralanmaktadır.

Araştırmanın teorik kısmında belirtilen “ Babanın mesleği öğrencilerin başarısını etkilemektedir. ” şeklindeki ifadenin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Tablodan görüldüğü gibi babası memur ve esnaf olanların yarısından fazlası başarılı iken, babası diğer meslek gruplarında yer alanların ise yarısından fazlası başarısızdır. Memurlar genel olarak orta gelir seviyesinde bulunmaktadır. Buna rağmen yapılan araştırmada memur çocuklarının daha başarılı olduğu görülmektedir. Bunun sebebi ise anket yapılan bölgenin gecekondu ağırlıklı olması ve memurların gecekondu bölgesindeki diğer bireylere göre gelirinin yüksek olmasıdır. Ayrıca memurların tahsil seviyesi diğer mesleklere mensup kişilere oranla daha yüksektir. Bundan dolayı memurlar genel olarak çocuklarının eğitimi konusunda diğer meslek gruplarına göre daha hassastır ve çocuklarının eğitimlerini yakından takip etmektedirler.

TABLO 15

Annenin Mesleği İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Annelerin mesleği nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
İşçi	24	13	37
	64,9%	35,1%	100,0%
	30,0%	16,3%	23,1%
Memur	5	1	6
	83,3%	16,7%	100,0%
	6,3%	1,3%	3,8%
Serbest meslek	6	2	8
	75,0%	25,0%	100,0%
	7,5%	2,5%	5,0%
Ev hanımı	45	64	109
	41,3%	58,7%	100,0%
	56,3%	80,0%	62,5%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2 = 12,048$ S.D. = 4 $P < 0,05(0,000)$

Öğrencilerin annelerinin meslekleri incelendiğinde; büyük bir çoğunluğunun (%62,5) ev hanımı oldukları görülmektedir. Diğer meslek gruplarında yer alanlar ise %23,1 ile işçi, %5 ile serbest meslek ve %3,8 ile memur olanlardır.

“Annenin mesleği ile öğrenci başarısı arasında ilişki vardır.” şeklindeki düşüncenin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Annenin mesleğinin öğrenci başarısı üzerinde etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Annesi işçi olanların %64,9’u, memur olanların %83,3’ü ve serbest meslek sahiplerinin %75’i başarılıdır. Annesi ev hanımı olan öğrencilerin ise %58,7’sinin başarısız olduğu dikkat çekmektedir. Annesi çalışan öğrencilerin annesi ev hanımı olanlardan daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Çünkü çalışan anneler, eve maddi anlamda önemli katkı sağlamaktadırlar. Bu da çocukların gerek eğitimle ilgili ihtiyaçlarını karşılamak, gerekse kişisel ihtiyaçlarını karşılamak açısından önemlidir.

TABLO 16

Babanın Eğitim Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Babanızın eğitim durumu nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Okur-yazar değil	0	3	3
	0,0%	100,0%	100,0%
	0,0%	3,8%	1,9%
İlkokul mezunu	5	27	32
	15,6%	84,4%	100,0%
	6,3%	34,2%	20,1%
Ortaokul mezunu	9	29	38
	23,7%	76,3%	100,0%
	11,3%	36,7%	23,9%
Lise mezunu	24	14	38
	63,2%	36,8%	100,0%
	30,0%	17,7%	23,9%
Üniversite mezunu	42	6	48
	87,5%	12,5%	100,0%
	52,5%	7,6%	30,2%
Toplam	80	79	159
	50,3%	49,7%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2 = 58,278$ S.D. = 4 $P < 0,05(0,000)$

Öğrencilerin babalarının eğitim durumları incelendiğinde; %30,2'sinin üniversite mezunu, %23,9'unun lise mezunu, %23,9'unun ortaokul mezunu, %20,1'inin ilkokul mezunu oldukları ve %1,9'unun ise okur-yazar olmadıkları görülmektedir.

Babanın eğitim düzeyi ile öğrenci başarısı arasında ilişki olduğu tablodaki verilerle doğrulanmaktadır. Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin %87,5'i, babası lise mezunu olan öğrencilerin %63,2'si başarılı iken; babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin %76,3'ü başarısız ve babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin ise

%84,4'ünün başarısız olması dikkat çekmektedir. Babanın eğitim düzeyi çocuğun yetiştirilmesi ve eğitimiyle ilgilenilmesi bakımından önemli bir husustur. Bu veriler ışığında babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin okul başarısının arttığını söyleyebiliriz.

TABLO 17

Annelerin Eğitim Durumu İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Annelerin eğitim durumu nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Okur-yazar değil	2	3	5
	40,0%	60,0%	100,0%
	2,5%	3,8%	3,1%
İlkokul mezunu	6	35	41
	14,6%	85,4%	100,0%
	7,5%	43,8%	25,6%
Ortaokul mezunu	4	24	28
	14,3%	85,7%	100,0%
	5,0%	30,0%	17,5%
Lise mezunu	56	15	71
	78,9%	21,1%	100,0%
	70,0%	18,8%	44,4%
Üniversite mezunu	12	3	15
	80,0%	20,0%	100,0%
	15,0%	3,8%	9,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 64,073 \quad S.D. = 4 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri incelendiğinde; %44,4'ünün lise mezunu, %25,6'sının ilkokul mezunu, %17,5'inin ortaokul mezunu, %9,4'ünün üniversite mezunu oldukları ve %3,1'inin ise okur-yazar olmadıkları görülmektedir. Anne ve babaların eğitim düzeyleri karşılaştırıldığında annelerin eğitim

düzeylerinin babalardan daha düşük olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

“Annenin eğitim düzeyi ile öğrenci başarısı arasında ilişki vardır.” şeklinde ifade edilen düşünce verilerle doğrulanmaktadır. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin %80’i, lise mezunu olan öğrencilerin %78,9’u başarılı iken; annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin %85,7’sinin ve annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin de %85,4’ünün başarısız oldukları dikkat çekmektedir. Annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin başarılı düzeyleri de artmaktadır. Aynı bulgu babaların eğitim düzeyi için de elde edilmişti. Dolayısıyla ebeveynlerin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin başarı düzeyleri de artmaktadır.

2. AİLENİN ÇOCUĞUN EĞİTİMİYLE İLGİLİ İHTİYAÇLARINI TEMİNİ VE EĞİTİMİNİ YAKINDAN TAKİBİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Araştırma anket sorularının 2. kısmı ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temini ve eğitimini yakından takibi ile ilgili soruları kapsamaktadır. 2. kısımda ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temin etmesinin ve eğitimini yakından takip etmesinin çocuğun okul başarısını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar şeklinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

TABLO 18

Ailenin Veli Toplantılarına Katılması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız veli toplantılarına katılır mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman katılır	72	23	95
	75,8%	24,2%	100,0%
	90,0%	28,8%	59,4%
Bazen katılır	6	35	41
	14,6%	85,4%	100,0%
	7,5%	43,8%	25,6%
Katılmazlar	2	22	24
	8,3%	91,7%	100,0%
	2,5%	27,5%	15,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 62,452 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin yarısından fazlası (%59,4) ailesinin veli toplantılarına çoğu zaman katıldığını, %25,6'sı bazen katıldığını ve %15'i katılmadıklarını belirtmiştir. Toplantılara katılmayanların oranının oldukça düşük olduğu görülmektedir.

“ Anne ve babaların veli toplantılarına katılma durumu ile öğrencilerin başarı

durumları arasında ilişki vardır.” şeklindeki ifadenin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Ailesi çoğu zaman toplantıya katılan öğrencilerin %75,8’i başarılı iken; ailesi bazen katılan öğrencilerin %85,4’ü başarısız, ailesi katılmayan öğrencilerin ise %91,7’si başarısızdır. Veli toplantıları; ailenin çocuğunun okuldaki durumu hakkında en sağlıklı bilgileri alacağı yerdir. Bundan dolayı toplantılara sürekli katılım gösteren aileler, katılım göstermeyen ailelere göre çocuğunun okuldaki durumu hakkında daha çok bilgi sahibi olmakta ve buna göre çocuğunun eksiklerini ve sorunlarını giderebilmektedir. Veriler ışığında, ailesi veli toplantılarına sürekli katılan öğrencilerin daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz.

TABLO 19

Evde Kitaplık Bulunması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evinizde faydalandığınız bir kitaplık var mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	62	32	94
	66,0%	34,0%	100,0%
	77,5%	40,0%	58,8%
Hayır	18	48	66
	27,3%	72,7%	100,0%
	22,5%	60,0%	41,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 23,210 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından biraz fazlasının (%58,8) evinde faydalandıkları bir kitaplık vardır.

“ Evde kitaplık olması öğrencilerin başarısını etkiler. ” ifadesinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Evde kitaplığı olan öğrencilerin %66’sı başarılı iken, evinde kitaplığı olmayan öğrencilerin %72,7’si başarısızdır. Verilerden hareketle evde

faydalanabileceği bir kitaplık olan öğrencilerin kitaplığı olmayan öğrencilerden daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Yani evde kitaplığın bulunması öğrenci başarısını artıran bir öge olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü evde kitaplığın olması, öğrencinin ödev ve araştırmalarında kaynaklara ulaşmasında kolaylık sağlamakta ve verimini artırmaktadır. Ayrıca öğrenciye okuma alışkanlığı kazandırması bakımından da önemlidir.

TABLO 20

Eve Kitap, Gazete, Dergi vb. Yayınlar Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evinize kitap, gazete, dergi vb. yayınlar alınır mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman alınır	64	17	81
	79,0%	21,0%	100,0%
	80,0%	21,3%	50,6%
Bazen alınır	13	21	34
	38,2%	61,8%	100,0%
	16,3%	26,3%	21,3%
Alınmaz	3	42	45
	6,7%	93,3%	100,0%
	3,8%	52,5%	28,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 62,953 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrencilerin %50,6'sı evlerine çoğu zaman kitap, gazete, dergi vb. yayınlar alındığını belirtirken, %28,1'i alınmadığını, %21,3'ü ise bazen alındığını belirtmiştir.

Evde kitap, gazete, dergi vb. yayınların bulunma durumu ile öğrencilerin başarı durumları arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Çoğu zaman evinde kitap, gazete, dergi vb. güncel bilgi kaynakları bulunan öğrencilerin %79'u başarılı iken; bazen bulunduğunu belirten öğrencilerin %61,8'i, hiç

bulunmadığını belirten öğrencilerin ise %93,9 gibi büyük bir çoğunluğu başarısızdır. Veriler, eve kitap, gazete, dergi vb. kaynakların alınmasının öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermektedir. Eve bu tür yayınların alınması direkt olarak öğrenci başarısını etkilemeyebilir. Ailelerin eve bu tür yayınların alması, aslında eğitime ve kültüre verdiği önemi yansıtmaması bakımından önemlidir.

TABLO 21

Anne ve Babanın Okuma Alışkanlıkları İle Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız kitap, gazete, dergi vb. yayınları okur mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman okurlar	53	43	96
	55,2%	44,8%	100,0%
	66,3%	53,8%	60,0%
Bazen okurlar	23	31	54
	42,6%	57,4%	100,0%
	28,8%	38,8%	33,8%
Okumazlar	4	6	10
	40,0%	60,0%	100,0%
	5,0%	7,5%	6,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 2,626 \quad S.D. = 2 \quad P > 0,05(0,269)$$

Öğrencilerin %60'ı anne ve babasının çoğu zaman kitap, gazete, dergi vb yayınları okuduğunu, %33,8'i bazen okuduğunu, %6,3'ü ise hiç okumadıklarını belirtmiştir.

Anne ve babanın kitap, gazete, dergi vb. yayınları okuması ile öğrencilerin başarı durumları arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır.

Başarısız gruptaki 42 öğrenci eve kitap, gazete ve dergi gibi yayınların alınmadığını belirtirken, 6 öğrenci ana-babasının bu yayınları okumadığını belirtmektedir. Bu çelişkinin sebebi ebeveynin işyerinde, kahvede veya internetten bu yayınları okuyor olmasından kaynaklanmaktadır. Ya da çocuk yapılan gezi, misafirlik ve benzeri etkinliklerde ana-babasının bu tür yayınları okuduğunu görmüş olabilir.

Tablodan görüldüğü gibi; çoğu zaman kitap, gazete, dergi vb. yayınları okuyan ailelerin çocuklarından %55,2'si başarılıdır. Ancak ailelerin yayınları okuma durumlarına göre öğrencilerin başarı durumlarının oranlarına bakıldığında birbirine oldukça yakın oldukları görülmektedir.

TABLO 22

Anne ve Babanın Çocuğu Ders Dışı Yayınları da Okuması Konusunda Uyarması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız, ders dışı kitap, gazete dergi vb. yayınları okumanız konusunda sizi uyarırlar mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet, her zaman uyarırlar	20 52,6% 25,0%	18 47,4% 22,5%	38 100,0% 23,8%
Bazen uyarırlar	36 55,4% 45,0%	29 44,6% 36,3%	65 100,0% 40,6%
Uyarmazlar	24 42,1% 30,0%	33 57,9% 41,3%	57 100,0% 35,6%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 2,280 \quad S.D. = 2 \quad P > 0,05(0,320)$$

Öğrencilerin %40,6'sı ailelerinin kendilerini ders dışı kitap, gazete, dergi vb. yayınları okuması konusunda bazen uyardığını, %35,6'sı ise uyardığını belirtmiştir.

Anne ve babanın kitap, gazete, dergi vb. yayınları okuma konusunda öğrenciyi uyarması ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır.

TABLO 23

Ailenin, Öğrencinin Ödevlerini Yapıp Yapmadığını Takip Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız, ödevlerinizi yapip yapmadığınızı kontrol ediyor mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman kontrol ederler	65	14	79
	82,3%	17,7%	100,0%
	81,3%	17,5%	49,4%
Bazen kontrol ederler	12	41	53
	22,6%	77,4%	100,0%
	15,0%	51,3%	33,1%
Kontrol etmezler	3	25	28
	10,7%	89,3%	100,0%
	3,8%	31,3%	17,5%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 66,077 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49,4'ü ailesinin ödevlerini her zaman kontrol ettiğini, %33,1'i bazen kontrol ettiğini, %17,5'i ise hiç kontrol etmediğini belirtmiştir.

Araştırmanın teorik kısmında ifade edilen “ Anne veya babanın çocuklarının ödevlerini kontrol etme durumu ile öğrenci başarısı arasında ilişki vardır. ” şeklindeki düşüncenin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Anne veya babanın çocuklarının ödevlerini kontrol etmesinin çocuklarının başarı durumları üzerinde etkisi vardır. Anne veya babası tarafından ödevleri her zaman kontrol edilen çocukların %82,3'ü başarılı

iken; ödevleri bazen kontrol edilen çocukların %77,4'ü, ödevleri hiç kontrol edilmeyen çocukların ise %89,3'ü başarısızdır. Ödev okulda öğrenilen bilgilerin tekrar edilerek kalıcılığının sağlanması yani pekişmesi bakımından önemlidir. Bundan dolayı veriler ışığında ebeveynlerin, çocuğun ödevlerini yapıp yapmadığını takip etmesinin okul başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

TABLO 24

Ailenin, Öğrenciye Ders ve Ödevlerinde Yardımcı Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Ders çalışırken veya ödev yaparken, evde size yardımcı olunur mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman yardım edilir	46	19	65
	70,8%	29,2%	100,0%
	57,5%	23,8%	40,6%
Bazen yardım edilir	23	22	45
	51,1%	48,9%	100,0%
	28,8%	27,5%	28,1%
Yardım edilmez	11	39	50
	22,0%	78,0%	100,0%
	13,8%	48,8%	31,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 26,917 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %40,6'sı ailesinin kendisine ders çalışırken ya da ödev yaparken her zaman yardımcı olduklarını, %28,1'i bazen yardımcı olduklarını, %31,3'ü ise hiç yardımcı olmadıklarını belirtmiştir.

Anne veya babanın çocuklarına ders çalışırken ya da ödev yaparken yardımcı olması ile öğrenci başarısı arasında ilişki olduğu verilerle doğrulanmaktadır. Söz konusu iki değişken arasında ilişki vardır. Anne veya babası tarafından ders ve ödevlerinde her

zaman yardım edilen çocukların %70,8'i, bazen yardım edilen çocukların ise %51,1'i başarılı iken; ders ve ödevlerinde yardım edilmeyen çocukların %78'i başarısızdır. Anne veya babanın ders çalışırken ya da ödev yaparken çocuklarına yardımcı olmasının çocuğun okul başarısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğu görülmektedir. Çünkü çocuğun bilmediği ya da öğrenemediği bir konudaki eksikliğin giderilmesi çocuğun başarısı için önemlidir. Bu eksikliğin aile tarafından giderilebilmesi doğal olarak çocuğun başarısını etkilemektedir.

TABLO 25

Ailenin, Öğrencinin Televizyon İzleme Alışkanlığını Takip Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Televizyon izlerken anne veya babanız, " Çok televizyon seyrettin. Biraz da derslerine çalış. " şeklinde uyarılarda bulunur mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman uyarırlar	41 73,2% 51,3%	15 26,8% 18,8%	56 100,0% 35,0%
Bazen uyarırlar	22 37,3% 27,5%	37 62,7% 46,3%	59 100,0% 36,9%
Uyarmazlar	17 37,8% 21,3%	28 62,2% 35,0%	45 100,0% 28,1%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 18,573 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %35'i ailesi tarafından fazla TV seyrettiği zaman ders çalışması konusunda her zaman uyarıldıklarını, %36,9'u bazen uyarıldıklarını ve %28,1'i ise hiç uyarılmadıklarını belirtmiştir.

Ailelerin çocuklarını fazla TV seyrettiği gerekçesiyle ders çalışması konusunda uyarılması ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Söz konusu iki değişken arasında ilişki vardır. Ailesi tarafından fazla TV seyrettiği gerekçesiyle uyarılarak ders çalışmaya yönlendirilen çocukların %73,2'si başarılı iken; bazen yönlendirilen çocukların %62,7'si başarısız, hiç yönlendirilmeyen çocukların ise %62,2'si başarısızdır. Ailenin fazla TV seyrettiği gerekçesiyle çocuklarını uyararak ders çalışmaya yönlendirmesinin okul başarısını artırıcı bir etken olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü çocuk televizyona dalarak ödev yapması gereken zamanı da TV başında geçirebilir. Ya da düzeyine uygun olmayan programları izleyebilir. Bundan dolayı ailenin çocuğun TV seyretme alışkanlığını takip etmesi önemlidir.

TABLO 26

Anne ve Babanın Öğrenciye Motive Edici Sözler Söylemesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız size, "Derslerinde çok başarılı olacağına inanıyorum. " şeklinde sözler söyler mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çok kez söylemişlerdir	43	15	58
	74,1%	25,9%	100,0%
	53,8%	18,8%	36,3%
Bir kaç defa söylediler	26	39	65
	40,0%	60,0%	100,0%
	32,5%	48,8%	40,6%
Söylemediler	11	26	37
	29,7%	70,3%	100,0%
	13,8%	32,5%	23,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 22,198 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %36,3'ü anne veya babası tarafından derslerinde başarılı olacakları konusunda çok kez cesaretlendirildiklerini, %40,6'sı

birkaç kez cesaretlendirildiklerini, %23,1 ise hiç cesaretlendirilmediklerini belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunlukla aileleri tarafından cesaretlendirildiklerini söyleyebiliriz.

Anne ve babanın çocuklarını derslerinde başarılı olacakları konusunda motive etmeleri ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Söz konusu iki değişken arasında ilişki vardır. Ailesi tarafından çok kez cesaretlendirilen öğrencilerin %74,1'i başarılı iken; birkaç kez cesaretlendirilen öğrencilerin %60,1'i başarısız ve hiç cesaretlendirilmeyen öğrencilerin ise %70,3'ü başarısızdır. Çoğu zaman ailesi tarafından cesaretlendirilen çocukların daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Çünkü kişiyi veya öğrenciyi bir işe, hedefe yöneltmede en etkili ve güçlü unsurlardan birisi de motivasyondur.

TABLO 27

Ailenin Öğrenciye Ödül Vaat Etmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız size " Eğer 1. dönemin sonunda teşekkür veya takdir alırsan sana hediye alacağım, sana ödül vereceğim. " şeklinde bir söz söylediler mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	59 48,8% 73,8%	62 51,2% 77,5%	121 100,0% 75,6%
Hayır	21 53,8% 26,3%	18 46,2% 22,5%	39 100,0% 24,4%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 0,305 \quad S.D. = 1 \quad P > 0,05(0,581)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı (%75,6) başarılı oldukları takdirde ailelerinin kendilerini ödüllendireceklerine söz verdiklerini belirtmiştir.

Anne veya babanın çocuklarını başarılı olmaları halinde ödüllendirmeleri ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. Ailelerin çocuklarını başarı karşılığında ödüllendirmesinin öğrenci başarısı üzerinde etkisi olmadığı görülmektedir. Aslında ödül öğrenciyi motive etmek ve hedefe yöneltmek bakımından önemli bir unsurdur. Fakat ailesi tarafından ödül vaat edildiği halde öğrenciler başarısızlık göstermiştir. Bu durum bize başarısızlığın başka bir faktörden kaynaklandığını göstermektedir.

TABLO 28**Ailenin Zayıf Getiren Öğrenciye Gösterdiği Tutum İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki**

Anne veya babanız zayıfınız olduğunda size nasıl davranır?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Döver	1	14	15
	6,7%	93,3%	100,0%
	1,3%	17,5%	9,4%
Bağırarak kızar	3	23	26
	11,5%	88,5%	100,0%
	3,8%	28,8%	16,3%
Bağırmadan kızar	5	8	13
	38,5%	61,5%	100,0%
	6,3%	10,0%	8,1%
Zayıflarımı nasıl kurtaracağımı anlatır	52	12	64
	81,3%	18,8%	100,0%
	65,0%	15,0%	40,0%
Dışarıya çıkmama çok az müsaade edip evde ders çalışmam gerektiğini söyler	17	10	27
	63,0%	37,0%	100,0%
	21,3%	12,5%	16,9%
Hiçbir şey söylemez ve ceza vermez	2	13	15
	13,3%	86,7%	100,0%
	2,5%	16,3%	9,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 62,225 \quad S.D. = 5 \quad P < 0,05(0,000)$$

Öğrenciler başarısız olduklarında yani zayıf not aldıklarında ailelerin tutumları incelendiğinde; %40'ı ailesinin zayıflarını nasıl düzeltereği konusunda yönlendirdiğini, %16,9'u dışarı çıkmasına daha az izin verilerek ders çalışmaya yönlendirildiğini, %16,3'i bağırılıp, kızıldığını, %9,4'ü dövüldüğünü, yine %9,4'ü hiçbir şey söylenmediğini ve cezalandırılmadığını, %8,1'i kızıldığını ancak bağırılmadığını belirtmiştir. Çoğu aile tarafından benimsenen yöntemin çocuklarını zayıflarını nasıl

düzelteceği konusunda yönlendirmek olduğu görölmektedir. Bunun yanı sıra dikkate alınması gereken oranda da öğrencilerin zayıf not aldıklarında bağırılıp kızıldığı ve hatta dövüldüğu dikkat çekmektedir.

Ailenin zayıf getiren öğrenciye gösterdiği tutum ile okul başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Zayıf not aldığında, ailenin öğrenciye göstermiş olduğu tutum öğrencinin okul başarısını etkilemektedir.

Zayıflarını nasıl düzelteceği konusunda ailesi tarafından yönlendirilen öğrencilerin büyük bir kısmının (%81,3) başarılı oldukları dikkat çekmektedir. Dışarı çıkmasına daha az izin verilerek ders çalışmaya yönlendirilen öğrencilerin ise %63'ü başarılıdır. Buna karşılık dövüldüğünü belirten öğrencilerin %93,3'ü, bağırılarak azarlandığını belirten öğrencilerin %88,5'i, sadece kızıldığını belirten öğrencilerin %61,5'i ve hiçbir şey söylenmeyen, cezalandırılmayan dolayısıyla başarı ya da başarısızlığına kayıtz kalınan öğrencilerin ise %86,7'si başarısızdır.

Verilerden hareketle öğrencinin başarısını artırmak için benimsenecek yöntemin zayıflarını nasıl düzelteceği konusunda yönlendirmek olduğunu söyleyebiliriz. Zayıfı olan öğrenciye bağırmak ya da şiddet uygulamak öğrencinin psikolojisini, öz güvenini ve motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Yine bu duruma karşı tamamen kayıtz kalmak ta öğrenciyi başıboşluğa ve rahatlığa iterek başarısını düşürmektedir.

TABLO 29

Evde Seyredilen Televizyon Programlarının Türü İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evde yarışma, tartışma, haber ve belgesel türü televizyon programları seyredilir mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğunlukla bu programlar seyredilir	23	21	44
	52,3%	47,7%	100,0%
	28,8%	26,3%	27,5%
Bu programlar ara sıra seyredilir	39	42	81
	48,1%	51,9%	100,0%
	48,8%	52,5%	50,6%
Bu programlar seyredilmez	18	17	35
	51,4%	48,6%	100,0%
	22,5%	21,3%	21,9%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2 = 0,230$ S.D. = 2 $P > 0,05(0,891)$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %27,5'i çoğunlukla evlerinde yarışma, tartışma, haber ve belgesel türü televizyon programlarını seyrettiklerini belirtmiştir. %50,6'sı bu tür programların ara sıra seyredildiğini, %21,9'u ise hiç seyredilmediğini belirtmektedir.

Evde yarışma, tartışma, haber ve belgesel türü televizyon programlarını seyretme durumu ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. Evde yarışma, tartışma, haber ve belgesel türü televizyon programlarını seyretmenin öğrenci başarısı üzerinde etkisi olmadığı görülmektedir. Belirtilen türdeki televizyon programlarının seyredilme durumuna göre öğrencilerin başarılı olma oranları incelendiğinde oranların birbirine yakın oldukları görülmektedir.

TABLO 30

Ailenin Çocuğu Sinema veya Tiyatroya Götürmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız sizi sinema veya tiyatroya götürür mü?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman götürür	41	34	75
	54,7%	45,3%	100,0%
	51,3%	42,5%	46,9%
Ara sıra götürür	17	20	37
	45,9%	54,1%	100,0%
	21,3%	25,0%	23,1%
Götürmez	22	26	48
	45,8%	54,2%	100,0%
	27,5%	32,5%	30,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 1,229 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,541)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %46,9'u anne veya babası tarafından çoğunlukla sinema veya tiyatroya götürüldüğünü belirtirken, %23,1'i ara sıra götürüldüğünü, %30'u ise hiç götürülmediğini belirtmektedir.

Anne veya babanın çocuklarını sinema veya tiyatroya götürme sıklığı ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. Ailesi tarafından çoğunlukla sinema veya tiyatroya götürülen öğrencilerin %54,7'si başarılı iken; %45,3'ü başarısızdır. Ara sıra götürülen öğrencilerin %54,1'i başarısız, %45,9'u başarılıdır. Öğrencilerin sinema veya tiyatro gibi kültürel etkinliklere katılımına göre başarılı olma oranlarına bakıldığında oranların birbirine yakın olduğu görülmektedir.

TABLO 31

Ailenin Öğrenciyi Gezi veya Piknik Gibi Etkinliklere Götürmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Hafta sonları ailenizle gezi veya pikniğe gider misiniz?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman gideriz	52	13	65
	80,0%	20,0%	100,0%
	65,0%	16,3%	40,6%
Bazen gideriz	23	46	69
	33,3%	66,7%	100,0%
	28,8%	57,5%	43,1%
Gitmeyiz	5	21	26
	19,2%	80,8%	100,0%
	6,3%	26,3%	16,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 40,912 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %40,6'sı hafta sonları ailesiyle gezi ya da pikniğe çoğu zaman, %43,1'i bazen, %16,3'ü ise hiç gitmediklerini belirtmiştir.

Hafta sonları aile ile gezi veya pikniğe gitme durumu ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Çoğu zaman ailesi ile birlikte hafta sonları gezi ya da pikniğe gittiğini belirten öğrencilerin büyük bir kısmı (%80) başarılı iken; bazen gittiğini belirten öğrencilerin %66,7'si başarısız, hiç gitmediğini belirten öğrencilerin ise %80,8'i başarısızdır. Elde edilen verilerden, hafta sonları aile ile birlikte gezi ya da piknik gibi etkinliklere katılmanın öğrencilerin okul başarısı üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü bu tür etkinlikler çocuğun hafta içinde okul yaşamından kaynaklanan stres ve yorgunluğunu atmasını sağlamaktadır. Böylece çocuk bir sonraki haftaya dinlenmiş ve motive olmuş bir şekilde girmektedir.

TABLO 32

Ailenin İlköğretimden Sonra Öğrenciyi Liseye Göndermek İstemesiyle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Aileniz ilköğretimden sonra liseye devam etmenizi istiyor mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	75	46	121
	62,0%	38,0%	100,0%
	93,8%	57,5%	75,6%
Hayır	5	34	39
	12,8%	87,2%	100,0%
	6,3%	42,5%	24,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 28,514 \quad S.D. = 1 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ailesi (%75,6) çocuğunun ilköğretimden sonra liseye devam etmesini istemektedir.

Ailelerin çocuklarının ilköğretimden sonra lise eğitimlerine devam etmelerini istemeleri ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Ailelerin çocuklarının lise eğitimlerine devam etmelerini istemeleri öğrencilerin başarılı olmalarında etkilidir. Tabloda görüldüğü gibi, ailesi lise eğitimine devam etmesini isteyenlerin çocuklarının %62'si başarılı, devam etmesini istemeyenlerin çocuklarının ise %87,2'si başarısızdır. Ailesi tarafından ilköğretimden sonra lise eğitimine devam etmesi desteklenen öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

TABLO 33

Öğrencinin Okula Gitmeden Önce Kahvaltı Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Okula gitmeden önce kahvaltı yapar mısınız?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her gün yaparım	64	36	100
	64,0%	36,0%	100,0%
	80,0%	45,0%	62,5%
Bazı günler yaparım	13	18	31
	41,9%	58,1%	100,0%
	16,3%	22,5%	19,4%
Çoğunlukla yapmam	3	26	29
	10,3%	89,7%	100,0%
	3,8%	32,5%	18,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 26,887 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%62,5) her gün okula gitmeden önce kahvaltı yapmaktadır. Bazen evde sabah kahvaltı yaptığını belirtenlerin oranı %19,4, çoğunlukla yapmadığını belirtenlerin oranı ise %18,1'dir.

Okula gitmeden önce kahvaltı yapma durumu ile öğrenci başarısı arasında ilişki olduğu verilerle doğrulanmaktadır. Söz konusu iki değişken arasında ilişki vardır. Her gün okula gitmeden önce kahvaltı yapanların %64'ü başarılı iken, bazen yapanların %58,1'i, çoğunlukla yapmayanların %89,7'si başarısızdır. Her gün okula gitmeden önce kahvaltı yapanların daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Çünkü açlık eğitim açısından verimi düşüren olumsuz bir etkidir.

3. AİLE İÇİ İLİŞKİLER, ANNE-BABA TUTUMLARI VE AİLENİN DİĞER ÖZELLİKLERİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Araştırma anket sorularının 3. kısmı aile içi ilişkiler, anne-baba tutumları ve ailenin diğer özellikleri ile ilgili soruları kapsamaktadır. 3. kısımda aile içi ilişkilerin, anne-baba tutumlarının ve aileyle ilgili diğer özelliklerin öğrencilerin okul başarısını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar şeklinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

TABLO 34

Öğrencinin Ailesinden Olumsuz Eleştiri Alması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Aile büyüklerinizden olumsuz eleştiri alır mısınız?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Sık sık alırım	11	51	62
	17,7%	82,3%	100,0%
	13,8%	63,8%	38,8%
Bazen alırım	21	23	44
	47,7%	52,3%	100,0%
	26,3%	28,8%	27,5%
Almam	48	6	54
	88,9%	11,1%	100,0%
	60,0%	7,5%	33,8%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 58,564 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %38,8'i aile büyükleri tarafından sık sık olumsuz yönde eleştirildiğini belirtmiştir. Bazen olumsuz eleştirilenlerin oranı %27,5, olumsuz eleştirilmeyenlerin oranı ise %33,8'dir.

Aile büyüklerinden olumsuz eleştiri alma durumu ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Öğrencilerin olumsuz eleştirilmesi başarı durumları ile ilişkilidir. Ailesi tarafından hiç olumsuz eleştirilmeyen öğrencilerin %88,9'u başarılı iken, sık sık olumsuz eleştirildiğini belirten öğrencilerin %82,3'ünün başarısız oldukları görülmektedir. Öğrencilerin aileleri tarafından sık sık olumsuz eleştirilmesinin öğrenci başarısını olumsuz etkilediği bulgusu elde edilmiştir. Çünkü sürekli olumsuz eleştirilme öğrencinin motivasyonunu bozmaktadır.

TABLO 35

Ailenin Öğrenciye Gösterdiği Tutarsız Tutum İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız yaptığınız bir davranışa " aferin, çok güzel " deyip, başka bir zaman aynı davranışı yaptığınızda " bir daha yapma, bu kötü bir davranış " diye söyler mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman söyler	10	45	55
	18,2%	81,8%	100,0%
	12,5%	56,3%	34,4%
Bazen söyler	12	18	30
	40,0%	60,0%	100,0%
	15,0%	22,5%	18,8%
Söyemez	58	17	75
	77,3%	22,7%	100,0%
	72,5%	21,3%	46,9%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 45,886 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %46,9'u davranışları karşısında, ailelerinin tutumlarının her zaman tutarlı olduğunu, %18,8'i bazen tutarsız olduğunu, %34,4'ü ise her zaman tutarsız olduğunu belirtmektedir. Ailesinin bu konuda her zaman tutarsız davrandığını belirtenlerin oranının göreceli olarak yüksekliği dikkat çekicidir.

Öğrencilerin davranışları karşısında ailelerinin tutumlarının tutarlı olma durumu ile başarı durumları arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Söz konusu iki değişken birbirleri ile ilişkilidir. Ailesinin tutarlı davranış sergilediğini belirten öğrencilerin %77,3'ü başarılı iken; bazen tutarsız davrandıklarını belirten öğrencilerin %60'ı başarısız, her zaman tutarsız davrandıklarını belirten öğrencilerin ise %81,8'i başarısızdır. Ailelerin çocuklarına gösterdiği tutumların tutarlılığı azaldıkça öğrencilerin okul başarılarının da azaldığını söyleyebiliriz. Ailelerin tutarlı davranışlarının öğrencilerin okul başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğu bulgusu elde edilmiştir.

TABLO 36**Öğrencinin Kardeş Sayısı İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki**

Kaç kardeşiniz var? (Kendiniz hariç)	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Kardeşim yok	6 42,9% 7,5%	8 57,1% 10,0%	14 100,0% 8,8%
1	21 63,6% 26,3%	12 36,4% 15,0%	33 100,0% 20,6%
2	42 80,8% 52,5%	10 19,2% 12,5%	52 100,0% 32,5%
3	8 20,0% 10,0%	32 80,0% 40,0%	40 100,0% 25,0%
4	2 12,5% 2,5%	14 87,5% 17,5%	16 100,0% 10,0%
5 ve yukarısı	1 20,0% 1,3%	4 80,0% 5,0%	5 100,0% 3,1%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 47,632 \quad S.D. = 5 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin kardeş sayıları incelendiğinde, %8,8'inin hiç kardeşi olmadığı, %20,6'sının bir, %32,5'inin iki, %25'inin üç, %10'unun dört ve %3,1'inin beş ve daha fazla kardeşi olduğu görülmektedir. İki ve üç kardeşe sahip olan öğrenciler çoğunluğu oluşturmaktadır.

Öğrencilerin kardeş sayıları ile başarı durumları arasındaki ilişki elde edilen verilerle doğrulanmaktadır. Öğrencilerin kardeş sayılarının başarı durumları üzerinde

etkisi vardır. Tablodan görüldüğü gibi bir kardeşi olan öğrencilerin %63,6'sı, iki kardeşi olan öğrencilerin %80,8'i başarılı iken; hiç kardeşi olmayan öğrencilerin %57,1'i, 3 kardeşi olanların %80'i, dört kardeşi olanların %87,5'i, beş ve daha fazla kardeşi olanların %80'i başarısızdır. Bir veya iki kardeşi olanlar arasında başarılı olanların oranı daha yüksekken, hiç kardeşi olmayanlar ve kardeş sayısı ikiden fazla olanlar arasında başarısız olanların oranının yüksekliği dikkat çekmektedir. Araştırmalar hiç kardeşi olmayan çocukların gelişimlerinin bundan olumsuz etkilendiğini söylemektedir. Öğrencinin fazla kardeşinin olması ise evde fazla gürültüye sebebiyet verebilmekte ve evin kullanım alanını daraltmaktadır.

TABLO 37

Evde, Aile Bireylerinin Haricinde Kalan Kişilerin Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Evinizde anne, baba ve kardeşleriniz dışında kalan kimse var mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Evet	12	42	54
	22,2%	77,8%	100,0%
	15,0%	52,5%	33,8%
Hayır	68	38	106
	64,2%	35,8%	100,0%
	85,0%	47,5%	66,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 47,632 \quad S.D. = 5 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%66,3) evlerinde anne, baba ve kardeşi dışında kalan kimse olmadığını, %33,8'i ise olduğunu belirtmiştir.

Evde anne, baba ve kardeş dışında kalan kimsenin olması durumu ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Söz

konusu iki değişken birbiri ile ilişkilidir. Evinde anne, baba ve kardeşi dışında başka kimsenin yaşamadığını söyleyen öğrencilerin %64,2'si başarılı iken, başka kimsenin yaşadığını söyleyen öğrencilerin %77,8'i başarısızdır. Evde anne, baba ve kardeş dışında başka bir kimsenin yaşıyor olmasının öğrencilerin okul başarısını olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz. Çünkü geniş ailede evin kullanım alanı daralabilmekte ve ses, gürültü gibi ders çalışmayı engelleyici olumsuz durumlar fazlaca olabilmektedir.

TABLO 38

Öğrencinin Kardeşleriyle İlişkileri İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Kardeşlerinize ilişkileriniz nasıldır?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çok iyi	32	28	60
	53,3%	46,7%	100,0%
	40,0%	35,0%	37,5%
Normal	35	42	77
	45,5%	54,5%	100,0%
	43,8%	52,5%	48,1%
İyi değil	13	10	23
	56,5%	43,5%	100,0%
	16,3%	12,5%	14,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 1,294 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %48,1'i kardeşleri ile olan ilişkisini normal, %37,5'i çok iyi, %14,4'ü ise iyi değil olarak tanımlamaktadır. Çoğu öğrencinin kardeşleri ile ilişkisi olumludur.

Öğrencilerin kardeşleriyle olan ilişkileri ile okul başarıları arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Söz konusu iki değişken bağımlıdır. Öğrencilerin kardeşleri ile olan ilişkileri ile başarı durumları arasında ilişki vardır.

TABLO 39

Anne ve Babanın Kardeşler Arasında Ayırım Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne veya babanız size, diğer kardeşlerinizden daha kötü davranır mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman davranır	11	26	37
	29,7%	70,3%	100,0%
	13,8%	32,5%	23,1%
Bazen davranır	16	32	48
	33,3%	66,7%	100,0%
	20,0%	40,0%	30,0%
Ayırım yapmaz	53	22	75
	70,7%	29,3%	100,0%
	66,3%	27,5%	46,9%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 24,227 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %46,9'u ailesinin kendisi ve kardeşi arasında ayırım yapmadığını, %30'u bazen ayırım yaptığını, %23,1'i ise her zaman ayırım yaptığını düşünmektedir. Ailesince kendisine kardeşinden daha kötü davranıldığını düşünen öğrencilerin oranı dikkate değer bir büyüklüktedir.

Ailenin kardeşler arasında ayırım yapması ile okul başarısı arasında ilişki olduğu elde edilen verilerle doğrulanmaktadır. Ailesinin kendisine her zaman kardeşinden daha kötü davrandığını düşünenlerin %70,3'ü, bazen ayırım yaptığını düşünenlerin %66,7'si başarısız iken, ailesinin kardeşler arasında ayırım yapmadığını düşünenlerin %70,7'si başarılıdır. Bu verilerden hareketle, ailelerin çocukları arasında ayırım yapmasının öğrencilerin okul başarısını olumsuz etkilediğini söyleyebiliriz. Çünkü kardeşi veya kardeşleriyle kendisi arasında ayırım yapıldığını düşünen çocuğun psikolojisi ve motivasyonu bundan olumsuz etkilenir.

TABLO 40

Anne-Babanın Birbiriyle Kavga veya Şiddetli Tartışma Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne ve babanız kavga veya şiddetli tartışmalar yapar mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman yaparlar	7	13	20
	35,0%	65,0%	100,0%
	8,8%	16,3%	12,5%
Bazen yaparlar	65	62	127
	51,2%	48,8%	100,0%
	81,3%	77,5%	79,4%
Yapmazlar	8	5	13
	61,5%	38,5%	100,0%
	10,0%	6,3%	8,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 2,563 \quad S.D. = 2 \quad P > 0,05(0,278)$$

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%79,4) anne ve babasının bazen kavga ettiklerini ve şiddetli tartışmalar yaptıklarını belirtmiştir. Anne ve babasının her zaman tartışıp kavga ettiklerini belirtenlerin oranı %12,5, hiç kavga ve şiddetli tartışmaya girmediklerini belirtenlerin oranı ise %8,1'dir.

Anne-babanın birbiriyle kavga etme veya şiddetli tartışmaya girme durumu ile öğrencilerin başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. Bu değişkenler arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamsız olsa da tabloyu yorumlarsak ailesi tartışma ve kavga ortamı yaratmayanlar arasında başarılı olanların oranının, sürekli tartışma ve kavga ortamı içinde bulunanlar arasında ise başarısız olanların oranının yüksek olduğu görülmektedir.

TABLO 41

Anne ve Babanın Kavga veya Tartışmalarını Çocuklarının Yanında Yapması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Anne babanız kavga veya şiddetli tartışmaları, sizin ve kardeşlerinizin yanında yapar mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman yanımızda yaparlar	13	37	50
	26,0%	74,0%	100,0%
	18,1%	49,3%	34,0%
Bazen yanımızda yaparlar	10	23	33
	30,3%	69,7%	100,0%
	13,9%	30,7%	22,4%
Yanımızda yapmazlar	49	15	64
	76,6%	23,4%	100,0%
	68,1%	20,0%	43,5%
Toplam	72	75	147
	49,0%	51,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 34,656 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %43,5'i anne ve babasının kavga ve şiddetli tartışmaları kendisi ve kardeşlerinin yanında yapmadıklarını, %22,4'ü bazen yanlarında yaptıklarını, %34'ü ise her zaman kendisi ve kardeşlerinin yanında yaptıklarını belirtmektedir.

Anne ve babanın çocukların yanında kavga etme ve şiddetli tartışmaya girme durumu ile öğrencilerin başarı durumları arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Çocuklarının yanında her zaman kavga eden ve şiddetli tartışmaya giren ailelerin çocuklarının %74'ü, bazen kavga edenlerin çocuklarının %69,7'si başarısız iken; çocukların yanında tartışmaya girmeyen ailelerin çocuklarının %68,1'i başarılıdır. Ailelerin çocukların yanında kavga etmeleri ve şiddetli tartışmaya girmeleri çocukların okul başarılarını olumsuz etkilemektedir.

TABLO 42

Babanın Akşamları Zamanını Geçirme Şekli İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Babanız akşamları zamanını dışarıda mı geçirir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman dışarıda geçirir	11	35	46
	23,9%	76,1%	100,0%
	13,8%	43,8%	28,8%
Bazen dışarıda geçirir	21	28	49
	42,9%	57,1%	100,0%
	26,3%	35,0%	30,6%
Genellikle evde, bizimle geçirir	48	17	65
	73,8%	26,2%	100,0%
	60,0%	21,3%	40,6%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 28,306 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %40,6'sı babasının akşamları genellikle ailesi ile birlikte evde olduğunu, %30,6'sı babasının bazen akşamları zamanını dışarıda geçirdiğini, %28,8'i ise çoğu zaman dışarıda geçirdiğini belirtmiştir.

Babanın akşamları zamanını geçirme şekli ile öğrencilerin okul başarısı arasında ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Babasının akşamları zamanını, genellikle ailesi ile birlikte evde geçirdiğini belirten öğrencilerin %73,8'i başarılı iken; çoğu zaman dışarıda geçirdiğini belirten çocukların %76,1'i başarısız, bazen dışarıda geçirdiğini belirten çocukların %57,1'inin başarısız oldukları görülmektedir. Babanın akşamları ailesiyle birlikte evde vakit geçirmesinin öğrencilerin başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü ailede otorite genellikle babadır. Babanın akşamları zamanını dışarıda geçirmesi evde otorite boşluğu yaratabilir. Çocuk ta bu boşluktan faydalanarak ders çalışmayabilir.

TABLO 43

**Anne veya Babanın Çocuklarının Oyunlarına Katılması İle Okul Başarısı
Arasındaki İlişki**

Kardeşlerinize, arkadaşlarınıza veya kendi başınıza oyun oynarken anne veya babanız da oyunlarınıza katılır mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Çoğu zaman katılır	42	18	60
	70,0%	30,0%	100,0%
	52,5%	22,5%	37,5%
Bazen katılır	21	32	53
	39,6%	60,4%	100,0%
	26,3%	40,0%	33,1%
Katılmaz	17	30	47
	36,2%	63,8%	100,0%
	21,3%	37,5%	29,4%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 15,478 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %37,5'i ailelerinin oynadıkları oyunlara çoğu zaman katıldığını, %33,1'i bazen katıldığını, %29,4'ü ise ailesinin oyunlarına hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Ailelerin çocuklarının oyunlarına katılma durumu ile öğrencilerin başarı durumları arasında ilişki olduğu elde edilen verilerle doğrulanmaktadır. Çocuklarının oyunlarına her zaman katılan ailelerin çocuklarının %70'i başarılı iken; oyunlarına bazen katılan ailelerin çocuklarının %60,4'ünün, oyunlarına hiç katılmayan ailelerin çocuklarının ise %63,8'inin başarısız olduğu tablodan görülmektedir. Elde edilen verilerden hareketle, ailenin çocukların oyunlarına katılmasının öğrencilerin okul başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü anne veya babasının oyununa katıldığını gören çocuk sevildiğini düşünmekte ve öz güveni artmaktadır.

TABLO 44

Öğrenciyle İlgili Alınan Kararlarda Öğrencinin Fikrinin Alınması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Sizinle ilgili bir karar alınırken aileniz fikrinizi sorar mı?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman fikrimi sorarlar	58	27	85
	68,2%	31,8%	100,0%
	72,5%	33,8%	53,1%
Bazen fikrimi sorarlar	17	32	49
	34,7%	65,3%	100,0%
	21,3%	40,0%	30,6%
Fikrimi sormazlar	5	21	26
	19,2%	80,8%	100,0%
	6,3%	26,3%	16,3%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 25,743 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı (%53,1) kendileri ile ilgili kararlarda ailesinin kendi fikrini her zaman sorduğunu, %30,6'sı bazen sorduğunu, %16,3'ü ise fikrinin hiç alınmadığını belirtmiştir.

Ailenin çocuklarla ilgili kararlarda çocukların da fikrini alma durumu ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu verilerle desteklenmektedir. Çocukları ile ilgili kararlarda her zaman çocuğunun da fikrini alan ailelerin çocuklarının %68,2'si başarılı iken; bazen fikrini alan ailelerin çocuklarının %65,3'ünün, hiç fikrini almayan ailelerin çocuklarının ise %80,8'inin başarısız olduğu görülmektedir. Ailelerin çocukları ile ilgili kararlarda çocuklarının da fikrini almalarının çocuğun okul başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu verilerle desteklenmektedir. Çocukla ilgili alınan kararlarda çocuğun fikrinin alınması çocuğun kendisine değer verildiğini hissetmesi, öz güveni ve motivasyonu bakımından önemlidir.

TABLO 45

Öğrencinin Ailedeki Sohbet ve Konuşmalara Katılmasına İzin Verilmesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Aileniz sohbet veya konuşmalarına, sizin de katılmanıza izin verir mi?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman izin verir	61	33	94
	64,9%	35,1%	100,0%
	76,3%	41,3%	58,8%
Bazen izin verir	15	18	33
	45,5%	54,5%	100,0%
	18,8%	22,5%	20,6%
İzin vermez	4	29	33
	12,1%	87,9%	100,0%
	5,0%	36,3%	20,6%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 27,552 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %58,8'i ailesinin sohbet ve konuşmalarına kendilerinin de katılmasına her zaman izin verdiklerini, %20,6'sı bazen izin verdiklerini, %20,6'sı ise izin vermediklerini belirtmektedir. Ailelerin genellikle sohbet ve konuşmalarına çocuklarını da dahil ettiklerini söyleyebiliriz.

Ailelerin sohbet ve konuşmalarına çocuklarını da dahil etmeleri ile çocukların okul başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Ailesi tarafından sohbet ve konuşmalara katılmasına her zaman izin verilen öğrencilerin %64,9'u başarılı iken; bazen izin verilen öğrencilerin %54,5'i, izin verilmeyen öğrencilerin ise %87,9'unun başarısız oldukları görülmektedir. Sohbet ve konuşmaya dahil edilmeyen öğrencilerden başarısız olanların oranının oldukça yüksek olması dikkat çekmektedir. Ailenin çocuklarını sohbet ve konuşmalarına dahil etmelerinin çocukların okul başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 46

Öğrencinin Okulda Yaşadığı Sorunları Ailesine Rahatça Söylemesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Okulda öğretmeninizle, arkadaşınızla veya bunların dışında başka bir sorun yaşadığınızda ailenize rahatlıkla söyler misiniz?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman, rahatlıkla söyleyebilirim	47	15	62
	75,8%	24,2%	100,0%
	58,8%	18,8%	38,8%
Bazen, rahatlıkla söyleyebilirim	18	32	50
	36,0%	64,0%	100,0%
	22,5%	40,0%	31,3%
Rahatlıkla söyleyemem	15	33	48
	31,3%	68,8%	100,0%
	18,8%	41,3%	30,0%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 27,186 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %38,8'i okulda öğretmeni, arkadaşları ile ilgili ya da herhangi bir konudaki sorunlarını her zaman rahatlıkla ailesine söylediğini, %31,3'ü ise bazen rahatlıkla söyleyebildiğini, %30'u ise sorunlarını ailesine rahatlıkla söyleyemediğini belirtmektedir.

Çocukların ailesi ile sorunlarını rahatlıkla konuşabilmesi ile başarılı olma durumu arasındaki ilişki elde edilen verilerle doğrulanmaktadır. Her zaman sorunlarını ailesiyle rahatlıkla paylaşan öğrencilerin %75,8'i başarılı iken; bazen söyleyebilen öğrencilerin %64'ü başarısız, sorunlarını söyleyemeyen öğrencilerin ise %68,8'i başarısızdır. Sorunlarını ailesi ile rahatlıkla konuşarak paylaşabilen öğrencilerin daha başarılı olduklarını söyleyebiliriz.

TABLO 47

Ailenin Söylenilen Sorunu Çözmek İçin Öğrenciye Yardımcı Olması İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki

Yaşadığınız sorunu söylediğinizde, aileniz sorunu çözmek için size yardımcı olur mu?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Her zaman yardımcı olur	59	25	84
	70,2%	29,8%	100,0%
	73,8%	31,3%	52,5%
Bazen yardımcı olur	17	29	46
	37,0%	63,0%	100,0%
	21,3%	36,3%	28,8%
Yardımcı olmaz	4	26	30
	13,3%	86,7%	100,0%
	5,0%	32,5%	18,8%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 33,025 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısı (%52,5'i) sorunlarını ailesi ile paylaştığında ailesinin sorunu çözmek için her zaman kendisine yardımcı olduğunu, %28,8'i bazen yardımcı olduğunu, %18,8'i ise ailesinin yardımcı olmadığını belirtmektedir.

Ailelerin, çocukların sorunlarının çözümündeki tavırları ile çocukların okul başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle desteklenmektedir. Çocuklarının sorunlarının çözümünde her zaman yardımcı olan ailelerin çocuklarının %70,2'si başarılı iken; bazen yardımcı olan ailelerin çocuklarının %63'ü başarısız, hiç yardımcı olmayan ailelerin çocuklarının ise %86,7'si başarısızdır. Aileler çocuklarının sorunlarının çözümüne katkı sağlayarak destek oldukça, çocukların okuldaki başarılarının arttığını söyleyebiliriz.

TABLO 48

**Öğrencinin Gelecekte Yapmak İstedığı Meslek ve Ailesinin Bu Konudaki Tutumu
İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki;**

Gelecekle ilgili meslek seçiminiz konusunda, ailenizin yaklaşımı nedir?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
İstedğim mesleği seçebileceğimi söylüyorlar	62	53	115
	53,9%	46,1%	100,0%
	77,5%	66,3%	71,9%
Kendi istedikleri mesleği seçmemi söylüyorlar	18	27	45
	40,0%	60,0%	100,0%
	22,5%	33,8%	28,1%
Toplam	80	80	160
	50,0%	50,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%

$$X^2 = 2,504 \quad S.D. = 1 \quad P > 0,05(0,114)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %71,9'u ailesinin meslek seçimi konusunda tercihi kendisine bıraktığını söylemektedir.

Öğrencinin gelecekteki meslek seçimi hakkında ailenin tutumu ile öğrencilerin okul başarısı arasındaki ilişkinin doğruluğu elde edilen verilerle reddedilmektedir. Söz konusu iki değişken birbirinden bağımsızdır. Ailenin gelecekteki meslek seçimi konusundaki tavrının öğrencilerin okul başarısını etkilemediği bulgusu elde edilmiştir.

Ailenin öğrencinin seçmek istediği meslek konusundaki düşüncesi demokratik tutum göstermesi bakımından önemlidir. Elde edilen bulgular ailelerin genel olarak bu konuda demokratik bir tutum içinde olduğunu göstermektedir. Buna rağmen başarısız olan öğrenciler olmuştur. Bu durum bize başarısızlığın başka faktörlerden kaynaklandığını göstermektedir.

TABLO 49

Öğrencinin, Kişisel İhtiyaçlarının Ailesi Tarafından Yeterli Olarak Karşılanıp Karşılanmadığı Hakkındaki Düşüncesi İle Okul Başarısı Arasındaki İlişki;

Kişisel ihtiyaçlarınızın, aileniz tarafından tam olarak karşılandığını düşünüyor musunuz?	Başarı durumu		Toplam
	Başarılı Grup (ü.b.g.)	Başarısız Grup (a.b.g.)	
Tam olarak karşılanıyor	62 84,9% 77,5%	11 15,1% 13,8%	73 100,0% 45,6%
Kısmen karşılanıyor	13 25,5% 16,3%	38 74,5% 47,5%	51 100,0% 31,9%
Tam olarak karşılanmıyor	5 13,9% 6,3%	31 86,1% 38,8%	36 100,0% 22,5%
Toplam	80 50,0% 100,0%	80 50,0% 100,0%	160 100,0% 100,0%

$$X^2 = 66,662 \quad S.D. = 2 \quad P < 0,05(0,000)$$

Araştırmaya katılan öğrencilerin %45,6'sı kişisel ihtiyaçlarının ailesi tarafından tam olarak karşılandığını, %31,9'u kısmen karşılandığını, %22,5'i ise tam olarak karşılanmadığını düşünmektedir. Ailelerin genellikle çocuklarının kişisel ihtiyaçlarını karşıladıklarını söyleyebiliriz.

Öğrencinin, kişisel ihtiyaçlarının ailesi tarafından yeterli olarak karşılanıp karşılanmadığı hakkındaki düşüncesi ile okul başarısı arasında ilişki olduğu elde edilen verilerle doğrulanmaktadır. Kişisel ihtiyaçlarının ailesi tarafından tam olarak karşılandığını düşünen öğrencilerin %84,9'u başarılı iken; ihtiyaçlarının kısmen karşılandığını belirten öğrencilerin %74,5'i, tam olarak karşılanmadığını belirten öğrencilerin ise %86,1'i başarısızdır. Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarının (yeme, içme, giyim, eğlenme, barınma vs.) yeterli olarak karşılanmasının okul başarılarını artırdığını söyleyebiliriz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada; ailenin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucu aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırma sonucu; yüksek gelire sahip ailelerin çocuklarının, düşük gelire sahip ailelerin çocuklarından daha başarılı olduğu görülmüştür. Yani ailelerin gelir durumu öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir. Ailesinden sürekli ve yeterli miktarda harçlık alan öğrencilerin, bazen alan ya da yetersiz harçlık alan öğrencilere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum yeterli miktarda ve sürekli harçlık almanın öğrencilerin okul başarısını artırdığını göstermektedir.

Ailelerin genel olarak çocukların ders araç-gereçlerini zamanında aldığı görülmüştür. Öğrencinin ders araç-gerecini zamanında temin etmenin okul başarısını etkilemediği tespit edilmiştir. Evi kalorifer ile ısınan öğrencilerin, evi soba ile ısınan öğrencilere göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Bu durum evin ısınma biçiminin öğrencilerin okul başarısını etkilediğini göstermektedir. Öğrencilerin yaşadıkları evi büyüklük bakımından yeterli hissedip hissetmemesinin okul başarılarını etkilemediği tespit edilmiştir. Evin büyüklüğü öğrencinin başarısında önem kazanmazken, evde öğrencinin kendine ait özel bir odasının bulunması önem kazanmaktadır. Öğrencilerin kendine ait odasının olmasının okul başarılarını artırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca evde bilgisayar ve internet bulunmasının da öğrencilerin başarısını artırdığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin tatil zamanlarında tatil yapmasının sağlanmasının okul başarılarını artırdığı görülmüştür. Öğrencilerin okuldaki etüt, kurs vb. eğitim imkanlarından yararlandırılmasının okul başarılarını artırdığı görülmüştür.

Anne-babanın sağ olmasının, öğrencilerin okul başarısını etkilemediği tespit edilmiştir. Çünkü öğrencilerin hemen hemen tamamının (%95) anne-babası sağdır. Anne-babası memur veya esnaf olan öğrencilerin diğerlerine göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Yani ana-babanın mesleği öğrencilerin okul başarılarını etkilemektedir. Ayrıca anne-babanın eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin okul başarılarının arttığı tespit edilmiştir. Bu durum ana-babanın tahsil düzeyinin öğrencilerin okul başarılarını

etkilediğini göstermektedir.

Veli toplantılarına her zaman katılım göstermeye çalışan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu görülmüştür. Yani ailelerin veli toplantılarına katılma sıklığı öğrencilerin okul başarılarını etkilemektedir. Evinde kitaplığı bulunan öğrencilerin daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle de evde kitaplık bulunmasının öğrencilerin başarılarını artırdığını söyleyebiliriz. Eve kitap, gazete, dergi vb. yayınlar alan ailelerin çocuklarının, bazen alan ya da almayan ailelerin çocuklarına göre daha başarılı oldukları görülmüştür.

Anne-babanın gazete, dergi vb. gibi yayınları okumasının ve çocuklarını da bu yayınları okuması konusunda uyarmasının öğrencilerin okul başarılarını etkilemediği görülmüştür. Ailenin, çocuğun ödevini yapıp yapmadığını kontrol etmesinin okul başarısını etkilediği görülmüştür. Ailesi tarafından ödevini yapma konusunda sürekli takip edilen çocukların daha başarılı olduğu görülmüştür. Ders çalışırken veya ödev yaparken ailesi tarafından yardım alan çocukların daha başarılı, bazen yardım alan veya hiç yardım almayan çocukların ise başarısız olduğu görülmüştür.

Çocuğun tüm zamanını TV başında geçirmesine müsaade etmeyip ders çalışması konusunda uyaran ailelerin çocuklarının daha başarılı oldukları görülmüştür. Ailenin çocuğun TV seyretme alışkanlığını takip etmesinin öğrencilerin okul başarısını etkilediği görülmüştür. Buna karşın evde ailenin seyrettiği TV programlarının türünün öğrencilerin okul başarılarını etkilemediği görülmüştür. Anne-babanın söz veya davranışlarla çocuğunu okula veya derslerine motive etmesinin öğrencilerin okul başarılarını artırdığı görülmüştür. Yine hafta sonları veya boş zamanlarda ailesiyle gezi veya piknik türü motive edici, kültürel faaliyetleri yapan öğrencilerin daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Buna karşın sinema, tiyatro gibi motive edici ve eğitici etkinliklerin öğrencilerin okul başarılarını etkilemediği tespit edilmiştir.

Ailenin çocuğuna derslerinde başarılı olması karşılığında ödül vaat etmesinin, çocukların okul başarısını etkilemediği görülmüştür. Ailenin zayıf not alan öğrenciye şiddetli tepki göstermesinin, dövmesinin veya hiçbir tepki ve tutumda bulunmamasının öğrencilerin başarısını düşürdüğü görülmüştür. Buna karşın zayıf alan öğrenciye, sorunu

çözmeye yönelik yapıcı bir yaklaşımda bulunan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu görülmüştür. Yani ailelerin zayıf alan öğrencilere gösterdiği tepki ve yaklaşım, öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir.

İlköğretimden sonra bir üst eğitimine, yani liseye devam etmek isteyen ve ailesi tarafından da liseye devam etmesi onaylanan öğrencilerin başarılı oldukları tespit edilmiştir. Okula gitmeden önce mutlaka kahvaltı yapan öğrencilerin başarılı ve bazen yapan ya da çoğunlukla yapmayan öğrencilerin ise başarısız oldukları görülmüştür. Yani okula gitmeden önce çocuğa kahvaltı imkanının sağlanmasının çocuğun okul başarısını artırdığı tespit edilmiştir.

Aile tarafından çocuğa sürekli olumsuz eleştiride bulunmanın, çocukların okul başarısını düşürdüğü görülmüştür. Ana-babası tutarsız tutum içinde bulunan öğrencilerin başarısız, demokratik tutum içinde bulunan öğrencilerin daha başarılı olduğu görülmüştür. Anne-babanın kavga veya şiddetli tartışmalar yapmasının çocukların okul başarısını etkilemediği tespit edilmiştir. Buna karşın anne-babanın bu kavga veya tartışmaları sürekli çocuklarının yanında yapmasının başarılarını etkilediği ve düşürdüğü görülmüştür.

Araştırmada, 1 veya 2 kardeşe sahip öğrencilerin başarılı; 3,4,5 veya daha fazla kardeşe sahip olan ve hiç kardeşi olmayan öğrencilerin başarısız olduğu tespit edilmiştir. Yani öğrencilerin kardeş sayıları okul başarılarını etkilemektedir. Kardeş sayısı kadar, kardeşlerle olan ilişkilerin de öğrencilerin okul başarısını etkilediği görülmüştür. Kardeşleriyle sürekli iyi ilişkiler içinde olan öğrencilerin başarılı, iyi ilişkide olmayan öğrencilerin ise başarısız olduğu görülmüştür. Kardeşler arasında ayırım yapan ailelerin çocuklarının başarısız olması, ayırım yapmayan ailelerin çocuklarının ise başarılı olması dikkat çekici bir tespittir.

Evde aile üyelerinden başka kimselerin de bulunduğu, geniş aile yapısına sahip ailelerin çocuklarının başarısız oldukları görülmüştür. Babanın akşamları zamanını geçirme şeklinin de öğrencilerin okul başarısını etkilediği görülmüştür. Babasının akşamları zamanını çoğunlukla dışarıda geçirdiğini söyleyen öğrencilerin başarısız, genellikle evde bizimle geçirir diyen öğrencilerin de başarılı grupta yer alması dikkat

çekicidir. Çocukları arkadaşlarıyla veya kendi aralarında oyun oynarken bu oyunlara katılım gösteren ailelerin çocuklarının başarılı olduğu, katılım göstermeyen ailelerin çocuklarının ise başarısız olduğu tespit edilmiştir. Anne-babanın çocuklarının oyunlarına iştirak etmesi güven, sevgi ve yakınlık gibi duygularını çocuğuna göstermesi bakımından önemlidir. Anne ve babasının oyunlarına katıldığını gören çocuk sevildiğini ve kendisine değer verildiğini düşünecek, böylelikle özgüveni ve motivasyonu artacaktır. Bu da dolayısıyla okul başarısını etkileyecektir.

Aile içi sohbet ve konuşmalara çocuğun da katılmasına izin verilmesinin çocuğun okul başarısını artırdığı tespit edilmiştir. Çocuğun okulda yaşadığı sorun veya sorunları ailesine rahatlıkla söyleyebilmesinin ve sorunu çözme konusunda ailenin çocuğa yardımcı olmasının çocuğun okul başarısını etkilediği görülmüştür. Okulda yaşadığı sorunu ailesine rahatlıkla söyleyebilen ve ailesi tarafından sorunun çözümü konusunda kendisine yardım edilen çocukların başarılı oldukları tespit edilmiştir. Buna karşın okulda yaşadığı sorunu ailesine rahatlıkla söyleyemeyen ve okuldaki sorununun çözümü konusunda kendisine yardımcı olunmayan ailelerin çocuklarının ise başarısız oldukları görülmektedir.

Ailenin, çocuğunun gelecekte seçmek istediği meslek konusundaki fikrinin okul başarısını etkilemediği tespit edilmiştir. Ailenin çocukla ilgili bir karar alırken, çocuğunun fikrini de almasının okul başarısına olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Bu durum çocuğun başarısında demokratik tutumun önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmada elde edilen çok önemli sonuçlardan birisi de; ailesi tarafından kişisel ihtiyaçlarının (yeme, içme, giyim, eğlenme, barınma vs.) yeterli olarak karşılandığını belirten öğrencilerin önemli çoğunluğunun başarılı grupta yer almasıdır. Buna karşın ihtiyaçlarının kısmen karşılanabildiğini ya da tam olarak karşılanamadığını söyleyen öğrencilerin büyük çoğunluğunun ise başarısız grupta yer alması önemli bir tespittir. Yani öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarının ailesi tarafından yeterli olarak karşılanabilmesi okul başarılarını etkilemektedir.

Bütün bu bilgilerden hareketle araştırmamın hipotezini oluşturan “Ailenin sosyo-ekonomik durumu, ailenin çocuğun eğitimiyle ilgili ihtiyaçlarını temini ve eğitimini yakından takibi ile aile içi ilişkiler ve anne-baba tutumları çocuğun okul başarısını

etkilemektedir. ” düşüncesinin doğru olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmada elde edilen bu sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunabiliriz:

- Aileler, öğrencilerin harçlık ihtiyaçlarını yeterli ve düzenli olarak gidermeye çalışmalıdır. Aynı zamanda ders araç-gereçlerini de zamanında temin etmelidir.

- Aileler, evde çocukların kendilerine ait özel odasının olmasına imkan sağlamalıdır. Ayrıca çocuğunun bilgisayar ve internet gibi teknolojilerden yararlanmasına olanak sağlamalıdır. Yine aileler evde bir kitaplık oluşturarak, eve ders dışı kitap, gazete dergi vb. yayınları alarak çocuğunu okumaya teşvik etmelidir.

- Aileler çocuğunun tüm zamanını televizyon başında geçirmesine müsaade etmemeli, ders ve ödevlerini yapıp yapmadığını takip etmelidir. Çocuğa ders ve ödevlerinde ailesi tarafından rehberlik edilmelidir.

- Aileler çocuklarının tatil zamanlarında, onların tatil yapmalarına imkan sağlamalıdır. Yine hafta sonu veya boş zamanlarda da çocukların sinema, tiyatro, gezi ve piknik gibi etkinliklere götürülerek yorgunluklarını atması sağlanmalıdır. Böylelikle çocuklar fiziksel olarak dinlenmiş ve zihinsel anlamda da motive olmuş bir şekilde okullarına devam edecek ve dolayısıyla başarıları artacaktır.

- Ebeveynlerin çocuklarını sözleriyle motive etmesi de çocukların başarılarını etkilemektedir. Dolayısıyla anne-babalar çocuklarını “ Aferin! Çok zor bir işi başardın. Çok başarılı olacağına inanıyorum. Senin çok başarılı olacağını düşünüyorum. Sana güveniyorum. ” vb. şekilde sözlerle motive etmelidir. Bu tür motive edici sözler öğrencinin kendine olan özgüvenini artıracak ve dolayısıyla okul başarısı da artacaktır.

- Aileler çocuğunun okula gitmeden önce mutlaka kahvaltı yapmasını sağlamalıdır. Çocuğun o günkü eğitimini sağlıklı ve verimli bir şekilde geçirebilmesi bakımından, kahvaltı yapmak önemlidir.

- Aileler, öğrenci zayıf bir not aldığında ya da karnesinde zayıfı olduğunda

hemen fiziksel veya sözlü şiddete başvurmamalıdır. Karşılıklı diyalog içinde başarısızlığın sebeplerini tartışarak sorunu çözmeye çalışmalıdır.

- Anne-babalar davranış ve yaklaşımlarında tutarlı olmalıdır. Çünkü tutarsız tutum ve davranışlar, çocuğun neyi ne zaman yapacağı konusunda bocalamasına neden olmaktadır. Bu da başarısını etkileyebilmektedir.

- Ana-babalar çocuklarına sevgilerini ve yakınlıklarını göstermelidir. Mesela anne-babalar, çocukları oyun oynarken oyuna katılarak onlara olan yakınlıklarını ve sevgilerini gösterebilirler. Böylece çocuk kendine değer verildiğini ve sevgi gösterildiğini düşünür. Dolayısıyla bu da çocuğun okul başarısını olumlu yönde etkiler.

- Anne-babalar sohbet veya konuşmalarına -sakıncası yoksa- çocuklarının da girmesine müsaade etmelidir. Çocukla ilgili alınacak kararlarda çocuğun da fikri alınmalıdır. Yine aileler, çocuklarının okul dışında ya da okulda yaşadığı bir sorunu kendilerine rahatça söyleyebilmesine olanak tanımalıdır. Söylenilen sorunu çözmeye konusunda da çocuklarına yardımcı olmalıdır. Ailelerin bu türden demokratik tutum içinde bulunmaları çocukların okul başarılarını artıracaktır.

- Aileler genel olarak çocuğun kişisel ihtiyaçlarını (yeme, içme, giyim, gezme, eğlenme, barınma vs.) yeterli düzeyde karşılamaya çalışmalıdır. Kişisel ihtiyaçların karşılanma düzeyi öğrencilerin motivasyonunu ve okul başarılarını etkilemektedir.

KAYNAKÇA

- Akcan, İ., Ailenin İlköğretimde Öğrenci Başarısına Etkisi: Söğütlü Örneği (Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya, 2001.
- Alicıgüzel, İ., Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim, İstanbul, 1999.
- Andre, C.-Lelord, F., Kendine Saygı (Çev. İ. Yerguz), İstanbul, 2002.
- Aslan, A.K., “Eğitimin Toplumsal Temelleri”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı.5, Balıkesir, 2001.
- Aslan, G., İlkokul Öğrencilerinin Başarı ve Başarısızlıklarında Aile Faktörü (Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 1994.
- Ayan, S., “Aile İçinde Şiddete Uğrayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri”, Anadolu Psikiyatri Dergisi, Sayı.3, Sivas, 2007.
- Bacanlı, H., Eğitim Psikolojisi Gelişim ve Öğrenme, Ankara, 1999.
- Bacanlı, H., Gelişim ve Öğrenme, Ankara, 2005.
- Başak, O., “Eğitim Ülkeyi Bütünleştirme Aracı Olduğu Kadar Parçalama Aracı Olarak da Kullanılabilir”, İksan Öğretmen Dergisi, Sayı.12, İstanbul, 1998.
- Başaran, S.-Koç, F., Ailenin Çocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları ve Katılımın Sağlanması İçin Alternatif Bir Model, Ankara, 2000.
- Baykul, Y., İlköğretimde Matematik Öğretimi, Ankara, 1999.
- Bursalıoğlu, Z., Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Ankara, 1982.
- Celep, C., Sınıf Yönetimi ve Disiplini, Ankara, 2000.
- Chapman, G., 5 Sevgi Dili (Çev. B. Çelik), İstanbul, 2005.
- Cüceloğlu, D., İletişim Donanımları, İstanbul, 2006.
- Derelioğlu, Y., “Ev Ödevi”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004.
- Dökmen, Ü., Küçük Şeyler, İstanbul, 2004.
- Erden, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul, 1998.
- Ergin, H., “Etkili Okul-Aile İşbirliğinin Sağlanmasının Önemi”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Sayı.86, Ankara, 2007.

- Ertürk, S., Eğitimde Program Geliştirme, Ankara, 1997.
- Fidan, N., Okulda Öğrenme ve Öğretme, Ankara, 1996.
- Goleman, D., Duygusal Zeka (Çev. B.S. Yüksel), İstanbul, 2000.
- Hacıoğlu, F.-Alkan, C., Öğretmenlik Uygulamaları, Ankara, 1997.
- Hakan, A., İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Başarısında Aile Faktörü (Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya, 2001.
- http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Egitim_tanımları (25.03.2008)
- <http://ilkogretim-online.org.tr/vol2say2/v02s02c.pdf> (15.04.2008)
- <http://www.kusadasimesem.com/ders/ivii.htm> (05.05.2008)
- http://www.turkcebilgi.net/kitap-ozetleri/o/okul-basarisindan-hayat-basarisina-18653_3.html (05.05.2008)
- Kahyaoğlu, S., “Sarayı Yapmak Ya Da Yıkarak”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004.
- Karakuş, F.T., “Sosyal Beceriler ve Sosyal Kaygı”, RH Ümraniye Dergisi, Sayı.4, İstanbul, 2007.
- Kasatura, İ., Okul Başarısından Hayat Başarısına, İstanbul, 1991.
- Neill, A.S., Bir Eğitim Mucizesi (Çev. G.D. Nalbantoğlu), İstanbul, 1990.
- Oktay, A., Çocuk ve Okul, İstanbul, 1995.
- Özçelik, D.A., Ölçme ve Değerlendirme, Ankara, 1998.
- Özen, Y., Sorumluluk Eğitimi, Ankara, 2001.
- Özkan, Z., Aile İçi İletişim, İstanbul, 2005.
- Özkan, Z., Aile Sorunlarına Çözüm Önerileri, İstanbul, 2004.
- Öz, M.F., Uygulamalı İlkokuma Yazma Öğretimi , Ankara, 1999.
- Öz, M.F., Uygulamalı Türkçe Öğretimi, Ankara, 2001.
- Resmi Gazete, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 27.08.2003, 25212
- Resmi Gazete, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 12.01.1961, 222/10705

Resmi Gazete, Milli Eğitim Temel Kanunu, 24.06.1973, 1739/14574

Sağtürk, B., Ana-Baba Tutumlarının Çocukta Sorumluluk Duygusuna Etkisi (Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yayınlanmamış Lisans Tezi), Isparta, 2001.

Saylan, N., “Okul-Aile İşbirliğinin Çocuğun Eğitimine Etkileri”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı.2, Bursa, 1991.

Senemoğlu, N., Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Ankara, 2005.

Sönmez, V., Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Ankara, 1994.

Şenel, T., “Ölçme ve Değerlendirme Niçin Çok Önemlidir?”, Uygun Öğretmen İletişim Dergisi, Sayı.1, İstanbul, 2004.

Şişman, M., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ankara, 1999.

Tezcan, M., Eğitim Sosyolojisine Giriş, Ankara, 1981.

Türkmen, A., “İlköğretimde Program Geliştirme”, Bilgi Çağında Eğitim Dergisi, Sayı.8, Ankara, 1996.

Uludağ, Z.-Odacı, H., “Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Fiziksel Mekan”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı.153, Ankara, 2002.

Ulusoy, A., Gelişim ve Öğrenme, Ankara, 2006.

Yavuz, Ç.-Akagündüz, N., Çocuk Olmak, İstanbul, 2002.

Yavuzer, H., Çocuk Eğitimi El Kitabı, İstanbul, 1998.

Yavuzer, H., Çocuk ve Suç, İstanbul, 1996.

Yeşilyaprak, B., Eğitimde Rehberlik Hizmetleri, Ankara, 2001.

Yıldırım, İ., “Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Gündelik Sıkıntılar ve Sosyal Destek”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı.30, Ankara, 2006.

Yıldız, N., Çocukların Okul Başarısında Aile ve Çevresel Faktörlerin Rolü: Orta İkinci Sınıf Öğrencileri İle İlgili Bir Araştırma (Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 1999.

Yörükoğlu, A., Çocuk Ruh Sağlığı, İstanbul, 1998.

EKLER:

EK – 1

AİLENİN, İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN OKUL BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ ANKETİ

Bu anket; ailenin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısı üzerindeki etkisini tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket ile elde edilen veriler ailenin, ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarısı üzerindeki etkisini ortaya koyacaktır.

Anket 49 sorudan oluşmaktadır. Soruların altında verilebilecek uygun durumlar yazılmıştır. Bu durumlardan size uygun olanları parantezin içine (X) işareti koyarak seçiniz.

Araştırmanın güvenilir sonuçlar vermesi bakımından sorulara vereceğiniz cevapların gerçek durumlarınıza uygun olması gerekmektedir. Uygulanacak olan bu anket okula, herhangi bir kişi veya kuruma verilmeyecek, sadece yüksek lisans çalışmasında kullanılacaktır.

Araştırmaya yapacağınız katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Serkan ARSLAN

EK – 1'in Devamı

ANKET SORULARI

1-) Cinsiyetiniz.

1. () Erkek 2. () Kız

2-) Yaşınız.

1. () 12 2. () 13 3. () 14 4. () 15 ve üstü

3-) Ailenizin aylık gelir durumu nedir? (Anne ve babanın aylık toplam geliri)

1. () 500 – 750 YTL arası 4. () 1250 – 1500 YTL arası
2. () 750 – 1000 YTL arası 5. () 1500 – 1750 YTL arası
3. () 1000 – 1250 YTL arası 6. () 1750 YTL ve üzeri

4-) Anne veya babanız size günlük harçlık verir mi?

1. () Her zaman verir 2. () Bazen verir 3. () Çoğunlukla vermez

5-) Anne veya babanızın verdiği harçlık sizce yeterli mi?

1. () Her zaman yeterli olur
2. () Bazen yeterli olur
3. () Genellikle yetmez

6-) Aileniz ders araç – gereçlerinizi zamanında alır mı?

1. () Hep zamanında alır
2. () Bazen zamanında alır
3. () Her zaman gecikmeli alır

7-) Eviniz ne ile ısınıyor?

1. () Soba 2. () Kalorifer

8-) Evinizde kendinize ait bir odanız var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

9-) Eviniz büyüklük olarak sizce yeterli mi?

1. () Evet yeterli 2. () Kısmen yeterli 3. () Yeterli değil

EK – 1'in Devamı

10-) Evinizde bilgisayar ve internet var mı?

1. () Bilgisayar ve internet var
2. () Bilgisayar var, fakat internet yok
3. () Bilgisayar ve internet yok

11-) Yarı yıl tatili veya yaz tatillerinde ailenizle birlikte tatile gider misiniz?

1. () Her tatilde gideriz
2. () Bazı tatillerde gideriz
3. () Hiç tatile gitmeyiz

12-) Okulunuzdaki etüt veya kurslara gidiyor musunuz?

1. () Evet
2. () Hayır

13-) Anne ve babanız sağ mı?

1. () Anne ve babam sağ
2. () Annem vefat etti
3. () Anne ve babam vefat etti
4. () Babam vefat etti

14-) Babanızın mesleği nedir?

1. () İşçi
2. () Memur
3. () Esnaf
4. () Tüccar
5. () Serbest meslek
6. () Emekli

15-) Annenizin mesleği nedir?

1. () İşçi
2. () Memur
3. () Esnaf
4. () Tüccar
5. () Serbest meslek
6. () Ev hanımı
7. () Emekli

16-) Babanızın eğitim durumu nedir?

1. () Okur-yazar değil
2. () İlkokul mezunu
3. () Ortaokul mezunu
4. () Lise mezunu
5. () Üniversite mezunu
6. () Yüksek lisans veya doktora

17-) Annenizin eğitim durumu nedir?

1. () Okur-yazar değil
2. () İlkokul mezunu
3. () Ortaokul mezunu
4. () Lise mezunu
5. () Üniversite mezunu
6. () Yüksek lisans veya doktora

EK – 1'in Devamı

18-) Anne veya babanız veli toplantılarına katılır mı?

1. () Çoğu zaman katılır 2. () Bazen katılır 3. () Katılmazlar

19-) Evinizde faydalandığınız bir kitaplık var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

20-) Evinize kitap, gazete, dergi vb. yayınlar alınır mı?

1. () Çoğu zaman alınır 2. () Bazen alınır 3. () Alınmaz

21-) Anne veya babanız kitap, gazete, dergi vb. yayınları okur mu?

1. () Çoğu zaman okurlar 2. () Bazen okurlar 3. () Okumazlar

22-) Anne veya babanız, ders dışı kitap, gazete dergi vb. yayınları okumanız konusunda sizi uyarırlar mı?

1. () Evet, her zaman uyarırlar 2. () Bazen uyarırlar 3. () Uyarmazlar

23-) Anne veya babanız, ödevlerinizi yapıp yapmadığınızı kontrol ediyor mu?

1. () Her zaman kontrol ederler
2. () Bazen kontrol ederler
3. () Kontrol etmezler

24-) Ders çalışırken veya ödev yaparken, evde size yardımcı olunur mu?

1. () Her zaman yardım edilir
2. () Bazen yardım edilir
3. () Yardım edilmez

25-) Televizyon izlerken anne veya babanız, “ Çok televizyon seyrettin. Biraz da derslerine çalış. ” şeklinde uyarılarda bulunur mu?

1. () Her zaman uyarırlar 2. () Bazen uyarırlar 3. () Uyarmazlar

26-) Anne veya babanız size, “ Derslerinde çok başarılı olacağına inanıyorum. Derslerinde çok başarılı olacağını düşünüyorum. ” şeklinde sözler söyler mi?

1. () Çok kez söylemişlerdir
2. () Bir kaç defa söylediler
3. () Söylemediler

EK –1'in Devamı

27-) Anne veya babanız size “ Eğer 1. dönemin sonunda teşekkür veya takdir alırsan sana hediye alacağım, sana ödül vereceğim. ” şeklinde bir söz söylediler mi?

1. () Evet 2. () Hayır

28-) Anne veya babanız zayıfınız olduğunda size nasıl davranır?

1. () Döver
2. () Bağırarak kızar
3. () Bağırmeden kızar
4. () Zayıflarımı nasıl kurtaracağımı anlatır
5. () Dışarıya çıkmama çok az müsaade edip evde ders çalışmam gerektiğini söyler
6. () Hiçbir şey söylemez ve ceza vermez

29-) Evde yarışma, tartışma, haber ve belgesel türü televizyon programları seyredilir mi?

1. () Çoğunlukla bu programlar seyredilir
2. () Bu programlar ara sıra seyredilir
3. () Bu programlar seyredilmez

30-) Anne veya babanız sizi sinema veya tiyatroya götürür mü?

1. () Çoğu zaman götürür 2. () Ara sıra götürür 3. () Götürmez

31-) Hafta sonları ailenizle gezi veya pikniğe gider misiniz?

1. () Çoğu zaman gideriz 2. () Bazen gideriz 3. () Gitmeyiz

32-) Aileniz ilköğretimden sonra liseye devam etmenizi istiyor mu?

1. () Evet 2. () Hayır

33-) Okula gitmeden önce kahvaltı yapar mısınız?

1. () Her gün yaparım
2. () Bazı günler yaparım
3. () Çoğunlukla yapmam

34-) Aile büyüklerinizden olumsuz eleştiri alır mısınız?

1. () Sık sık alırım 2. () Bazen alırım 3. () Almam

EK – 1'in Devamı

35-) Anne veya babanız yaptığınız bir davranışa “ aferin, çok güzel ” deyip, başka bir zaman aynı davranışı yaptığınızda “ bir daha yapma, bu kötü bir davranış ” diye söyler mi?

1. () Her zaman söyler 2. () Bazen söyler 3. () Söylenmez

36-) Kaç kardeşiniz var ? (Kendiniz hariç)

1. () Kardeşim yok 4. () 3
2. () 1 5. () 4
3. () 2 6. () 5 ve yukarısı

37-) Evinizde anne,baba ve kardeşleriniz dışında kalan kimse var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

38-) Kardeşlerinizle ilişkileriniz nasıldır?

1. () Çok iyi 2. () Normal 3. () İyi değil

39-) Anne veya babanız size, diğer kardeşlerinizden daha kötü davranır mı?

1. () Çoğu zaman davranır 2. () Bazen davranır 3. () Ayırım yapmaz

40-) Anne ve babanız kavga veya şiddetli tartışmalar yapar mı?

1. () Her zaman yaparlar 2. () Bazen yaparlar 3. () Yapmazlar

41-) Anne babanız kavga veya şiddetli tartışmaları, sizin ve kardeşlerinizin yanında yapar mı?

1. () Her zaman yanımızda yaparlar
2. () Bazen yanımızda yaparlar
3. () Yanımızda yapmazlar

42-) Babanız akşamları zamanını dışarıda mı geçirir?

1. () Çoğu zaman dışarıda geçirir
2. () Bazen dışarıda geçirir
3. () Genellikle evde, bizimle geçirir

EK – 1'in Devamı

43-) Kardeşlerinize, arkadaşlarınıza veya kendi başınıza oyun oynarken anne veya babanız da oyunlarınıza katılır mı?

1. () Çoğu zaman katılır 2. () Bazen katılır 3. () Katılmaz

44-) Sizinle ilgili bir karar alınırken aileniz fikrinizi sorar mı?

1. () Her zaman fikrimi sorarlar
2. () Bazen fikrimi sorarlar
3. () Fikrimi sormazlar

45-) Aileniz sohbet veya konuşmalarına, sizin de katılmanıza izin verir mi?

1. () Her zaman izin verir 2. () Bazen izin verir 3. () İzin vermez

46-) Okulda öğretmeninizle, arkadaşınızla veya bunların dışında başka bir sorun yaşadığınızda ailenize rahatlıkla söyler misiniz?

1. () Her zaman, rahatlıkla söyleyebilirim
2. () Bazen, rahatlıkla söyleyebilirim
3. () Rahatlıkla söyleyemem

47-) Yaşadığınız sorunu söylediğinizde, aileniz sorunu çözmek için size yardımcı olur mu?

1. () Her zaman yardımcı olur
2. () Bazen yardımcı olur
3. () Yardımcı olmaz

48-) Gelecekle ilgili meslek seçiminiz konusunda, ailenizin yaklaşımı nedir?

1. () İstedğim mesleği seçebileceğimi söylüyorlar
2. () Kendi istedikleri mesleği seçmemi söylüyorlar

49-) Kişisel ihtiyaçlarınızın, aileniz tarafından tam olarak karşılandığını düşünüyor musunuz? (Yeme, içme, gezme, eğlenme, barınma vs.)

1. () Tam olarak karşılanıyor
2. () Kısmen karşılanıyor
3. () Tam olarak karşılanmıyor

EK- 2

VALİLİK ANKET İZİNİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 1476/37526
Konu: Anket(Serkan ARSLAN)

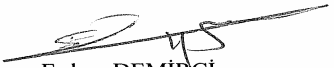
09/04/2008

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

- İlgi : a) Valilik Makamının 08/04/08 tarih ve 18.580/1460/37027 sayılı Oluru.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) 24/03/2008 tarih 696-1547 sayılı yazınız.

Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Serkan ARSLAN**'ın İlimizde ekte adları verilen okullarda uygulanmak üzere "**Ailenin İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Okul Başarısı Üstündeki Etkisi**" konulu anket çalışmalarını yapma istekleri İlgi (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İlgi(a) Valilik Oluru doğrultusunda, gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :
Ek-1. İlgi(a)Valilik Oluru
2. Ek: Anket Soruları.

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu
Tel. ve Fax : 212 526 13 82 İnternet : www.istanbul-meb.gov.tr E-mail : apk@istanbul-meb.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

13 Aralık 1979 tarihi, Sakarya ili Pamukova ilçesi doğumluyum. İlkokul, ortaokul ve liseyi Pamukova'da tamamladım. 1998 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünü kazandım ve bu bölüme kaydoldum. 2002 yılında Sınıf Öğretmenliği bölümünü bitirdim ve aynı yıl, 2002 yılında Mardin'e sınıf öğretmeni olarak tayin oldum.

2003 yılında Mardin'den İstanbul'a tayin oldum. 2005 yılında Çanakkale 19. Piyade Tugayı'nda askerlik görevimi tamamladım. 2005 yılından beri İstanbul'un Ümraniye ilçesinde sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktayım. 2007 yılında da, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Eğitim Yönetimi ve Denetimi bölümünde yüksek lisans eğitimine başladım.

Özel ilgi alanlarım müzik, spor, eğitim, tarih, coğrafya ve edebiyattır. Evli ve bir çocuk babasıyım. Yabancı dilim İngilizce'dir.

Serkan ARSLAN